

INJIL SÉ ÉTOLÉS MATIUS

Sosonan jhujhu'na Isa Al-Masih

- 1** ¹Aréya' sosonanna jhujhu'na Isa Al-Masih^a, katoronanna Nabi Ibrahim, katoronanna Rato Daud, énga' é bebe réya':
- ²Ibrahim bhuppa'na Ishak,
Ishak bhuppa'na Yakub,
Yakub bhuppa'na Yuda ben toghelan-toghelanna,
- ³Yuda bhuppa'na Perez ben Zerah (Emma'na anyama Tamar),
Perez bhuppa'na Hazron,
Hazron bhuppa'na Ram,
- ⁴Ram bhuppa'na Aminadab,
Aminadab bhuppa'na Nahason,
Nahason bhuppa'na Salmon,
- ⁵Salmon bhuppa'na Boas (Emma'na anyama Rahab),
Boas bhuppa'na Obed (Emma'na anyama Rut),
Obed bhuppa'na Isai,
- ⁶Isai bhuppa'na Rato Daud.
Daud bhuppa'na Sulaiman (Emma'na randhena Uréya'),
- ⁷Sulaiman bhuppa'na Rehabeyam,
Rehabeyam bhuppa'na Abiya,
Abiya bhuppa'na Asa,
- ⁸Asa bhuppa'na Yosafat,
Yosafat bhuppa'na Yoram,
Yoram bhuppa'na Uziya,
- ⁹Uziya bhuppa'na Yotam,
Yotam bhuppa'na Ahas,
Ahas bhuppa'na Hizkiya,
- ¹⁰Hizkiya bhuppa'na Manasye,
Manasye bhuppa'na Amon,
Amon bhuppa'na Yosiya,
- ¹¹Yosiya bhuppa'na Yekhonya ben toghelan-toghelanna, be'to bengsa Isra'il ébueng ka neghere Babil.
- ¹²Deri jhemanna bengsa Israil ébueng ka Babil sambhi' ka kalahiranna Isa Al-Masih, katolés énga' réya':
Yekhoya bhuppa'na Seyaltiel,
Seyaltiel bhuppa'na Zerubabil,
- ¹³Zerubabil bhuppa'na Abihut,
Abihut bhuppa'na Elyakim,

^aAl-Masih: Bhesa aslina 'Mesias' (Bhesa Ibrani) otabe 'Kristus' (Bhesa Yunani) sé arténa "Rato sé éjhejhiaken ka Allah éghebey nyalametaken omatna."

Elyakim bhuppa'na Azur,

¹⁴ Azur bhuppa'na Zadok,

Zadok bhuppa'na Akhim,

Akhim bhuppa'na Eliyud,

¹⁵ Eliyud bhuppa'na Eleyazar,

Eleyazar bhuppa'na Matan,

Matan bhuppa'na Yakub,

¹⁶ Yakub bhuppa'na Yusuf lakéna Maryam. Ben deri Maryam réya' lahir Isa sé ésebut Al-Masih.

¹⁷ Dhedhi deri Ibrahim sambhi' ka Daud bede empa' beles katoronan. Deri Daud sambhi' jhemanna bengsa Israil ébueng ka Babil bede empa' beles katoronan. Deri jhemanna bengsa Israil ébueng ka Babil sambhi' ka kalahiranna Isa Al-Masih empa' beles katoronan kéan.

Kalahiranna Isa Al-Masih

¹⁸ Énga' réya' carétana kalahiranna Isa Al-Masih. Maryam, emakna, abhekan kalaben Yusuf. Tapé saghita'na kadhuenna akompol ben akabbhin, ternyata Maryam la ngandung. Yusuf ta' tao mon Maryam ngandung deri kobesana Roh Allah. ¹⁹ Yusuf, bhekalanna Maryam jeréya', oréng sé saléh. Dhedhi kadhirikna tero ta' madhedhie sé abhekan jeréya', tapé kalaben cara métek-métekan, sopaje Maryam ta' épamalo é ade'na oréng benya'.

²⁰ Bekto Yusuf mékér-mékér masala jeréya', kadhirikna amémpé. Delem mémpé jeréya', kadhirikna ngabes malaikatna Gusté Allah sé adhebu ka kadhirkna, "Yusuf, katoronanna Rato Daud, ajjhe' tako' akabbhin kalaben Maryam, sebab anak sé bede delem kandungna jeréya' dhedhi ollé kobesana Roh Allah. ²¹ Maryam ngalahirakenna anak lalaké. Anak jeréya' kodhu ényamaé Isa (sé arténa Allah nylametaken), sebab Kadhirikna sé nyalametakenna umatna deri dusa-dusana^b.

²² Kadhedhien jeréya' égenna'é sé édhebuaken Gusté Allah lebet Nabi Yesaya, yeroa',

²³ "Bede bebiné sé ghi' paraben ngandung ben ngalahirakenna anak lalaké. Anak jeréya' ésebuta Immanuel, sé arténa, 'Allah bedé é antarana ménosa.'"

²⁴ Samaréna Yusuf tanngé, kadhirikna taat ka apa sé édhebuaken malaikatna Gusté Allah lebet mémpé. Kadhirikna akabbhin kalaben Maryam.

²⁵ Tapé salambe'na Maryam ghi'ta' ngalahiraken Anak jeréya', Yusuf ta' ahubungan kalaben Maryam. Ben samaréna Anak jeréya' lahir, Yusuf anyamaé Anak jeréya' Isa.

^bdusa: Pékéran, bhenta, ben kalakoan sé ngalaben ka Allah.

Tamoi deri Temor

2¹ Isa élahiraken é kota Baitlahim é daerah Yudea bekto Rato Rato Herodes akobesa. É bekto jeréya' berempa ahli bintang deri témor deteng ka kota Yerusalim. ²Oréng-oréng jeréya' atanya kama-kama, "É kamma ratona oréng Yahudi sé bhuru élahiraken jeréya'? Éson kabbhi ngabes tandhe bintangna terbi' é sebele témor, ben éson kabbhi deteng kaangghuy nyembhe ka Kadhirikna."

³Bekto Rato Rato Herodes ngéding masala jeréya', kadhirikna takerjet ongghu, menje kéan kabbhi oréng é kota Yerusalim. ⁴Kapola jeréya' kadhirikna makompol kabbhi pimpinanna Imam ben ahli Taurat. Terros Rato Rato Herodes atanya ka oréng-oréng jeréya' é kamma Al-Masih, yejeréya' rato sé énjhejhiaken Allah, élahiraken.

⁵Oréng-oréng jeréya' ngajeweb, "É kota Baitlahim é daerah Yudea. Sebeb menje étolés kalaben Nabi Mikha,

⁶"Hai Baitlahim, é tana Yuda, be'na beni hanya kényi'-kényi'an deri kota-kota laén é Yuda. Sebeb deri be'na detenga pemimpin sé mimpinna umatna Éson Israil."

⁷Samaréna ollé keterangan jeréya', Rato Herodes nodee ahli-ahli bintang deri témor jeréya' kalaben métek-métekan. Terros kadhirikna atanya ka oréng-oréng jeréya', "Dile tepa'na bintang jeréya' molaé ékoté'é?" ⁸Samaréna menje kadhirikna nyoro ahli-ahli bintang jeréya' ka kota Baitlahim kalaben apesen menje, "Entaré, saré pa-tepa' Anak jeréya'. Mon étemmo, beri'tao ka éson, sopaje éson deteng nyembhe kéan ka Kadhirikna."

⁹⁻¹⁰Oréng-oréng jeréya' arangkat. Maré menje ngabes polé bintang sé éabes sédhulu é témor. Kabhi pade kapérakan ongghu kapola ngoté'é bintang jeréya'! Terros bintang jeréya' ngadhulué oréng-oréng jeréya', ben ambu pas é atasna ongghun Anak jeréya'.

¹¹Ahli-ahli bintang masu' ka delem bengko jeréya' ben ngabes Anak kalaben Maryam, emma' Kadhirikna. Oréng-oréng jeréya' asojud ben nyembhe Anak jeréya', terros ngabuka' ongghuna hartana, ben ngabeken ka Anak jeréya' emas, kemenyan, ben gettana kaju sé ro'om anyama mur.

¹²Maré menje, Allah maénga' oréng-oréng jeréya' delem mémpéna sopaje ta' abeli ka Rato Herodes. Dhedhi oréng-oréng jeréya' molé lebet jhelan laén.

Hijrah ka Mesir

¹³Samaréna ahli-ahli bintang jeréya' arangkat, malaikatna Gusté Allah ngatoné ka Yusuf delem mémpé. Malaikat jeréya' adhebu, "Rato Herodes tero nyaré Anak jeréya' éangghuy épaté'ana. Kapola jeréya' ésonngéla, kébe Anak jeréya' kalaben emma'na nyaré ongghun ka Mesir. Bede é kassan sambhi' Éson abela polé ka be'na."

¹⁴Dhedhi Yusuf ésoné, ben malem jeréya' kéan kadhirikna nyambhi Anak jeréya' kalaben emma'na hijrah ka Mesir. ¹⁵Yusuf, Maryam ben Anakna bedé é Mesir sambhi' Rato Herodes maté. Kalaben menje égenna'é sé la édhebuaken kalaben Gusté Allah lebet Nabi Hosea, menje, "Éson nodeé Anakna Éson deri Mesir."

¹⁶Bekto Rato Herodes tao kadhirikna ékoco-koco kalaben ahli-ahli bintang deri témor jeréya', kadhirikna ngamok ongghu. Terros kadhirikna maréntaaken éangghuy maté'é kabbhi anak lalaké sé aomor du taon ka bebe é Baitlahim ben sakoléléngna. Jeréya' pade kalaben penjelasan sé étaréma deri para ahli bintang jeréya' masala bektona bintang jeréya' ékoté'é. ¹⁷Kadhedhien jeréya' égenna'é sé édhebuaken kalaben Nabi Yeremia, yeroa',

¹⁸"É dhisa Rama^c ékaéding suarana oréng nangis, suarana oréng aseroan. Emma' Rahel^d nangésé anak-anakna, ben kadhirikna ta' ghelem étolong, sebab anakna la épatéé."

¹⁹Be'to Rato Herodes la maté, malaikatna Gusté Allah ngatoné polé ka Yusuf é delem mémpé é Mesir. ²⁰Malaikat jeréya' adhebu, "Oréng-oréng sé tero maté'é Anak jeréya' la maté. Kapola jeréya' tangé, kala' Anak jeréya' kalaben emma'na ben abeli ka Israil."

²¹Terros Yusuf tanngé, ben nyambhi Anak jeréya' kalaben Maryam abeli ka Israil. ²²Tapé Yusuf ngéding Arkelaus, anakna Rato Rato Herodes, la ngaghenté'é ramana ben akobesa é daerah Yudea. Dhedhi Yusuf tako' entar ka kassa. Samaréna kadhirikna ollé petunjuk deri Gusté Allah delem mémpé, kadhirikna entar ka daerah Galilea. ²³É kassa kadhirikna bedé é dhisa sé anyama Nazaret. Kadhedhien jeréya' égenna'é sé édhebuaken kalaben para nabi masala Anak jeréya', "Kadhirikna ésebuta oréng Nazaret."

Pesen deri Nabi Yahya

3 ¹Be'to Isa la dewasa, kaloar Nabi Yahya é padang pasér é daerah Yudea ben nyampaéaken pesen ka oréng benya'. ²"Atobetla deri dhusa-dhusana be'na, "dhebuna, "sebeb Allah lekasa ngesahaken ratona é bumi." ³Yahya réya' oréng sé émaksudaken kalaben Nabi Yesaya delem dhebuna réya',

"Bede oréng sé akara'-kara'an é padang pasér:

Séapaken jhelanna Gusté Allah;
parata jhelan éangghuy Kadhirikna."

⁴Yahya akolambhi deri buluna onta ben sabukna deri kolék. Kadhirikna ngakan beleng ben madhu alas. ⁵Molo oréng deri Yerusalim, deri daerah Yudea ben deri sakoléléngna Songaé Yordan deteng ka

^c**2.18** Rama: nyama dhisa réya' ngabhekélé daérah Baitlahim.

^d**2.18** Emma' Rahel: oréng é daérah Baitlahim sering ésebut katoronanna Rahél ye jeréya' binéna Ishak anakna Ibrahim.

Yahya. ⁶Oréng-oréng jeréya' épamandiaken kalaben Yahya é songaé Yordan samaréna oréng-oréng jeréya' pade ngakoé dhusana.

⁷Molo kéan oréng mazhab Farisi^e ben mazhab Saduki^f deteng ka Yahya sopaje épamandiaken. Tapé bekto Yahya ngabes oréng-oréng jeréya' deteng, Yahya ngoca'é, "Hei be'na, oréng sé jehet ongghu! Sapa sé ngoca', be'na bisa lopot deri azabna Allah sé detenga?"

⁸Buktéaken kalaben kalakoana be'na, be'na la atobet ongghu deri dhusa-dhusana be'na. ⁹Ajjhe' ngara be'na bisa lopot deri azab kalaben ngoca', 'Nabi Ibrahim juju'na éson kabbhi.' Énga', deri beto-beto réya', Allah sanggup madhedhi katoronan éangghuy Nabi Ibrahim. ¹⁰Kapak la séap éangghuy nebeng po'on sambhi' ramok-ramokna. Téap po'on sé ta' abue lebhe' étembenga ben ébuenga ka delem apoé.

¹¹Éson mamandiaken be'na kalaben aéng dhedhi tandhe mon la be'na la atobet. Tapé sé detenga jhela samaréna éson, mamandiakenna be'na kalaben Roh Allah ben apoé. Kadhirikna lebbi rajeh deri éson. Éangghuy nyambhi sepatuna beleka, éson ta' sanga'.

¹²É tanangna bedé kedheng éangghuy nampé kabbhi gandumna sambhi' bersé. Gandum épolongna kalaben Khadhirikna é delem dhurung, tapé kabbhi sekhem ébekara kalaben Khadhirikna é delem apoé sé ta' ngarasaé maté."

Isa épamandiaken Yahya

¹³Samaréna jeréya' Isa arangkat deri Galilea entar ka Songaé Yordan. É kassa Isa deteng ka Yahya ben ménta épamandiaken. ¹⁴Tapé Yahya nyoba nolla' paméntaanna jeréya'. Yahya apandir, "Éson sé kodhuna épamandiaken kalaben Kinto. Néngkéné, berema mak bisa Kinto sé deteng ka éson?"

¹⁵Terros Isa adhebu, "Néngkéné kalako énga' jeréya', sebab kalaben menje Éson ben be'na ngalaksanaaken kabbhi sé ékaterroé kalaben Allah." dhedhi Yahya mamandiaken Isa.

¹⁶Samaréna épamandiaken, Isa kaluar deri aéng. Ghuli-ghuli langé' tabuka' ben Isa ngabes Roh Allah toron énga' dhera toron ka atasna.

¹⁷Terros ékaéding soarana Allah deri langé' sé adhebu, "Aréya'la Potra deri Éson sé Éson niseré. Kadhirikna malébur ka aténa Éson."

Isa écobhei Iblis

4 ¹Samaréna jeréya' Isa étoton kalaben Ruh Allah ka padang pasér kaangghuy écobhei kalaben Iblis. ²Empa' polo aré empa' polo malem Isa ta' ngakan. Terros Kadhirikna arasa lapar.

^eMazhab Farisi: Pemimpin aghema sé ausaha taat ka sakabhina hukum ben adet aghema Yahudi.

^fMazhab Saduki: pade éngak mazhab Farisi, tapé la tak parcaje ka malaikat-malaikat, nabi-nabi, ben kebangkiten oréng maté.

³Iblis nyandheré Isa ben abella, "Mon Be'na Potra deri Allah, paréntaaken sopaje beto-beto jeréya' dhedhi kakanan."

⁴Tapé Isa ajeweb, "É delem Kétab Tourat étolés: Kakanan ta' cokop kaangghuy ménosa odi', tapé ménosa parlo kéan téap pandir sé édhebuaken kalaben Allah."

⁵Maré jeréya' Iblis nyambi Isa ka Yerusalim, yejeréya' kota socéna oréng Yahudi, ben nyoro Isa nadhe' é atas bubunganna Bunkona Allah sé socé⁹. ⁶Terros Iblis apandir ka Isa, "Mon Be'na Potra deri Allah, lompakla ka bebe; sebab é delem Kétab Zabur étolés menje,

'Allah nyoroa malaikat-malaikatna ngalingdungu Be'na, malaikat-malaikatna arémbe'a Be'na kalaben tanangna, sopaje sokona Be'na ta' taranto' ka beto."

⁷Isa adhebu, "Tapé é delem Kétab Tourat étolés kéan, 'Be'na ajhe' nyobeé Ghusté Allahna be'na."

⁸Maré jeréya' Iblis nyambi Isa polé ka atasna gunong sé téngghi onghu ben nodhuaken ka Isa kabbhi kakoasaana dhunya kalaben sakabbhina kasoghianna. ⁹Terros Iblis apandir ka Isa, "Kabbhi réya' ébekenna ka Be'na, mon Be'na sojud nyembhe ka éson."

¹⁰Isa adhebu, "Buru, be'na Cobhe! Delem Kétab Tourat étolés: Sembhela Ghusté Allahna be'na, ben taatla coman ka Kadhirikna bhein!"

¹¹Akhirna Iblis ngadhina'aken Isa, ben malaikat-malaikat deteng ngaladiné Isa.

Isa molaé dakwa é Galilea

¹²Bekto ngéding, Nabi Yahya la émasokaken ka delem séll, Isa entar ka Galilea. ¹³Kadhirikna ngadhina'aken dhisa Nazaret, terros bede é kota Kapernaum é péngghir telagheh Galilea é tana Zebulon ben Naftali. ¹⁴Kadhedhien jeréya' agenna'é sé édhebuaken Allah lebet Nabi Yesaya:

¹⁵"Be'na kabbhi sé bede é tana Zebulon ben Naftali! É jhelan ka telagheh, sabereng Songaé Yordan, Galilea tanana oréng benné' bhengsa Israil! ¹⁶Bengsa sé odi' é delem petteng, delem negara sé ékobesaé maut, la ngoté'é téarak sé moncar onghu, kapola begi oréng oréng jeréya' la terbi' sinar téarak."

¹⁷Bekto jeréya' Isa molaé dakwa ben adhebu, "Atobetla deri dhusa-dhusana be'na, sebab Allah lekasa ngesahaken ratona é bumi!"

Isa ngolok empa' oréng majeng

¹⁸Bekto Isa ajhelan é péngghirna telagheh Galilea, Kadhirikna ngabes dedhue oréng, anyama Simon ben alikna Andreas. Kadhuenna rapakna ngajhela jhukok é delem telagheh jeréya'. ¹⁹Isa adhebu ,

⁹Bungkona Allah sé socé: Sé émaksodaken yejeréya' sétong-sétongna onghun ka'anghuy oréng Yahudi asombejheng. Ongghun jeréya' bede é kota Yerusalim.

"Hei oréng sé nyaré jhuko'! Mara noro' Éson. Éson ngajherana be'na kabbhi nyaré oréng sopaje dhedhi moredna Éson." ²⁰Dhulien oréng-oréng jeréya' ngadhina'aken jhelana, terros dhedhi morédna Isa.

²¹Isa ajhelan terros, ben ngabes polé dedhue oréng kakak alik sé laén, yejéya' Yakubus ben Yahya, anak-anakna Pak Zebedeus. Oréng-oréng jeréya' abhereng kalaben eppa'na ngajumé jhela é sampan. Terros Isa ngolok kadhuenna. ²²Oréng-oréng jeréya' dhulien ngadhina'aken sampana ben eppa'na, terros dhedhi merédna Isa.

Isa ngajher ben mabheras

²³É Galilea, Isa akoléléng é ka kabbhina daérah ben ngajher é ongghun-ongghunna asombhejeng. Kadhirikna ngabheraaken kabher bhegus, rato pélihanna Allah akobesa'a. Ben Kadhirikna maberesaken sakabhina macem panyakét.

²⁴Kabher masala Isa kaéding sambhi' sa propinsi Siréya', sahingge molo oréng deteng ka Isa. Oréng-oréng jeréya' ngibe oréng-oréng sé saké' macem-macem ben kasosahan. Oréng-oréng sé karasokan setan, saké' ayan ben sé lompo. Kabbhi épaberas kalaben Isa.

²⁵Kapola jeréya', molo ongghu oréng sé noro'é Isa bekto jeréya'. Bede sé deteng deri daerah Galilea, Dekapolis (sé arténa 'sapolo kota') deri kota Yerusalim, deri daerah Yudea, ben bede kéan sé deri daérah sabhereng Songaé Yordan.

Barokah sé sa'ongghuna

5 ¹Bekto Isa ngabes oréng molo jeréya, Kadhirikna naik ka atas gunong. Isa tojuk, teros moréd-morédna Isa deteng ka Kadhirikna.

²Teros Isa molaé ngajher oréng-oréng jeréya, dhebuna,

³"Bhunga ongghu oréng sé masraaken kabbhi odi'na ka Allah, sebab oréng oréng jeréya sé andik kerajaan sorghe!

⁴Bhunga ongghu oréng sé sedhi aténa, sebab Allah malébura oréng-oréng jeréya!

⁵Bhunga ongghu oréng sé ta' sombong é adena Allah, sebab oréng-oréng jeréya sé dhedhi ahli werisna bumi!

⁶Bhunga ongghu oréng sé pelka ben lapar kabbhi pangaterona Allah éjhelenaken, sebab oréng-oréng jeréya époasaakena kalaben Allah!

⁷Bhunga ongghu oréng sé nganiseré oréng sé melas, sebab Allah nganiseranna oréng-oréng sé niser!

⁸Bhunga ongghu oréng sé socé aténa, sebab oréng-oréng jeréya bhokal ngabesa Allah!

⁹Bhunga ongghu oréng sé nyambhi katarentemman é antarana ménosa, sebab Allah ngako oréng-oréng jeréya dhedhi pottrana!

¹⁰Bhunga ongghu oréng sé ta' ékaléburé kapola ngajhelanaken pangaterona Allah, sebab oréng-oréng jeréya sé andik kerajaan sorghe!

¹¹ Bhunga ongghu be'na mon be'na kabbhi écela, ta' ékaléburé, ben éfitnaaken kabbhi sé jehet kapola Éson.

¹² Nabi nabi jheman dhulu la ta' ékaléburé kéyan. Pade papérak ongghu, sebeb rajeh pahala sé éséapaken Allah ka'angghuy be'na kabbhi é sorghe."

Buje ben téra'

¹³ "Be'na kabbhi réya bujena dhunya. Mon buje dhedhi cia, kalaben apa buje éacénaken polé? Ade' gunana polé, kecuali ébueng ben étédhek-tédhek kalaben oréng.

¹⁴ Be'na kabbhi réya' téra'na dhunya. Énga' kota sé bede éatasna gunung nyonar bekto malem aré ben ta' bisa éyéreb. ¹⁵ Ade' oréng sé maodi' dhemar, teros nopoé lampuna kalaben gentang. Tapé nyabek dhemar jeréya é ongghun édhemar, sopaje néra'é sakabbhina oréng é delem roma. ¹⁶ Menje kéan téra'na be'na kodhu nyonar é ade'na oréng, sopaje oréng-oréng jeréya bisa ngabes kalakoanna be'na sé bhagus, teros ngamolje'aken asmana Allah sé é sorghe.

Isa deteng kaangghuy aghena'é Taurat

¹⁷ "Ajhe' ngangghép Éson deteng maélanga Taurat Musa ben ajheran-ajherana para nabi. Éson deteng benné maélanga, tapé aghena'é.

¹⁸ Énga'la! Salambe'na langé' ben bumé ghi' bede, étong abjad otabe titik sé paléng kénék é delem Taurat jeréya, ta' kéra éosapaken, mon sakabbhina ghi'ta' éghenaé. ¹⁹ Kapola jeréya, sapa bhein sé alanggher sala étongna deri parénta-parénta jeréya, maké sé kénék, ben ngajher oréng laén menje, oréng jeréya dhedhia sé paléng kénék é antarana umatna Allah é kerajaanna. Sabelikna, sapa bhein ngajhelanaken parénta jeréya ben ngajher oréng laén ngajhelanaken kéan, oréng jeréya dhedhia sé rajeh deri antarana umatna Allah é kerajaanna. ²⁰ Dhedhi, énga'é! Be'na kabbhi ta' kéra dhedhi umatna kerajaan Allah, mon ta' ngalebih guru-guru agema ben oréng-oréng Mazhab Farisi delem masala ngalakoné pangaterona Allah!"

Ngambhul pade kalaben maté'é

²¹ "Be'na kabbhi tao; bengtoana andik ajheran sé énga' jeréya, 'Ajhe' maté'é,' ben, 'Sapa sé maté'é kodhu éadili.' ²² Tapé néngkéné Éson adhebu ka be'na, sapa sé ngambhul ka oréng laén, éadilana, ben sapa bhein ngoca'é maké ka oréng laén, éadilana é ade'na hukum agema. Ben sapa bhein apandir ka oréng laén, 'Budhuh' sapatota ébueng ka neraka.

²³ Kapola jeréya, mon sala éton oréng é antarana be'na abeken sodakoh ka Allah, teros énga' mon bede oréng sé saké' até ka abe'na, ²⁴ kodhuna kadhirikna ngadhinaaken helu sodakohna jeréya, teros entar adamai kalaben oréng jeréya. Samaréna jeréya, bhuru abeli ben ngabeken sodakohna ka Allah.

²⁵ Saompamana bede oréng sé nuntut be'na kapola atokar, pamaré helu masalana jeréya sebelum be'na éadili é pengadilen kalaben hakim ben é سراaken ka petugas terros épamasokaken ka sell. ²⁶ Ben ka énga'é; Pasté be'na kabbhi ta' kéra bisa kaluar deri sell jeréya, sabelum sakabbhina dendhena be'na éponaé ongghu."

Ngabes ben anafso ka bebiné pade kalaben azina

²⁷ Be'na kabbhi tao bedé ajheran énga' réya', 'Ajhe' azinah.'

²⁸ Tapé néngkéné Éson abela ka be'na kabbhi: sapa bhein sé ngabes bebiné kalaben anafso, oréng énga' jeréya la azinah kalaben bebiné jeréya é delem aténa.

²⁹ Mon mata kananna be'na nyebebaken be'na alako dusa, congkél bhein ben bueng matana be'na jeréya! Lebi bhegus kaélangan sala étong mata tatémbheng kabbhi bedhenna écaburaken ka nerakah jahanam.

³⁰ Menje kéan mon tanang kananna be'na nyebebaken be'na alako dusa, kotong ben bueng bhei! Sebeb lebi bhegus be'na kaélangan tanang tatémbheng kabbhi bedhenna be'na écaburaken ka delem nerakah jahanam.

Parceraien bisa nyebebaken zina

³¹ Dhebuna Isa, "É ajheraken delem kétab Torat, 'Sapa bein sé nalak binéna, kodhu abéken sorat keterangan la apésa ka binéna jeréya'.'

³² Tapé néngkéné Éson teggasaken polé ka be'na kabbhi: sapa bhein sé nalak binéna kecuali kapola selingkuh, nyebebaken binéna jeréya' alako zinah. Ben sapa bhein sé abiné kalaben bebiné sé étalak jeréya', oréng jeréya' alako zinah kéan."

Ajhe' ngarasaé asompa

³³ Dhebuna Isa salakéji' aghi, "Be'na kabbhi la ngéding ajheran kétab Torat, 'Be'na ajhe' ngalanggher sompa sé la kapandiraken é ade'na Allah. Sabelikna kodhu étepaté. ³⁴ Tapé néngkéné Éson tegasaken polé ka be'na kabbhi: Ajhe' ngarasaé asompa, demi sorgeh, sebeb sorgeh jeréya' tahtana Allah; ³⁵ otabe demi bumé, sebeb bumé jeréya' ongghun sokona Allah be'to tojhu' é tahtanna. Ben ajhe' asompa demi Yerusalim, sebeb Yerusalim jeréya' ibu kota kerajaan Allah. ³⁶ Apa polé ajhe' asompa demi ollona be'na kadhiri', sebeb be'na ta' bisa mamoté ben maceleng obukna be'na maké coman salecer. ³⁷ Abella bhein, 'Ye' otabe 'Ende,' salebina deri jeréya' deteng deri Iblis."

Ajhe' ngabeles dhendem

³⁸ Be'na kabbhi tao bedé ajheran énga' réya', 'Mata genté mata, ghighi genté ghighi.' ³⁹ Tapé néngkéné Éson abella ka be'na kabbhi: ajhe' ngabeles dhendem ka oréng sé alako jehet ka be'na. Sabelikna mon oréng namper pépé kananna be'na, beken pépé kéréna be'na

kéan. ⁴⁰ Ben mon oréng ngalaporaken be'na ka hakim ben nontot anghuyenna be'na, beken bhein ben tambheé anghuyen laéna kén. ⁴¹ Mon oréng sé andik kobesa maksa be'na kabbhi sopaje mékol berangna jheuna sakilo, pékolaken sambhik jheuna dukilo. ⁴² Mon bede oréng minta apa bhein ka be'na kabbhi, beken apa sé éminta. Ben ajhe' nolak oréng sé tero minjhem apa bhein deri be'na."

Kanéseré mosona be'na

⁴³ "Be'na kabbhi tao bede ajheran énga' réya, 'Pade kaniseré ka kanca-kancana be'na ben bejhi'é moso-mosona be'na.' ⁴⁴ Tapé néngkéné Éson abella ka be'na kabbhi: kaniseré moso-mosona be'na, ben dhueaken oréng-oréng sé nyéksa be'na kabbhi, ⁴⁵ sopaje be'na kabbhi dhedhi potra-potrana Allah, ye jeréya' Rama sé é sorgéh. Sebeb Allah nerbi'aken mataaré kaangghuy oréng sé bender ben kaangghuy oréng sé jehet kéan. Kahirikna noronaken ojhen kaangghuy oréng sé alako bender ben kaangghuy oréng sé alako jehet kéan. ⁴⁶ Sebeb mon be'na kabbhi niser coman ka oréng sé niser ka be'na bhein, kaangghuy apa Allah kodhu abeken pahala kalakoanna be'na jeréya? Bené kabbhi oréng jehet, énga' tokang pajhek, alako énga' jeréya kéan? ⁴⁷ Ben be'na kabbhi abeken salam coman ka kanca-kancana be'na bhein, apa bidhena? Oréng-oréng sé ta' kenal Rama sé é sorgéh alako énga' jeréya kéan! ⁴⁸ Ramana be'na sé é sorgéh jeréya samporna, dhedhi be'na kabbhi kodhu samporna kéan."

Ibedeh sé éqlas

6 ¹ Dhebuna Isa polé, "Kaénga'é ye, ajhe' sambhi' be'na ngajhelanaken kabbhi pangateronna Allah jeréya ka'anghuy éabes oréng laén. Mon be'na alako énga' jeréya, be'na kabbhi ta' kéra ollé pahala deri Ramana be'na Allah ye jeréya' Rama sé é sorgéh.

² Dhedhi mon be'na kabbhi abeken sodakoh ka oréng méskén, ajhe' sampi émomaken énga' oréng munafik. Oréng-oréng jeréya asodakoh é onghun-onghun ibedeh ben é lorong-lorong sopaje éalem kalaben oréng laén. Éson abella ka be'na: saongghuna oréng-oréng énga' jeréya la ollé ghenjeranna. ³ Sabelikna, mon be'na asodakoh, beken kalaben mitek-mitek, sopaje ade' oréng sé tao. ⁴ Dina maké sodakohna be'na jeréya ade' oréng sé tao, tapé Allah é sorgéh tao apa sé ékalako be'na. Allah ngabes kalakoanna be'na sé ta' ékataoé oréng jeréya ben abekenna pahala ka be'na."

⁵ Dhebuna Isa polé, "Mon be'na kabbhi adhue, ajhe' énga' oréng munafik. Oréng-oréng jeréya' adhue sambhi menjheng é onghunna ibedeh ben é péngghir lorong, sopaje éabes molo oréng. Éson abella ka be'na kabbhi: oréng sé énga' jeréya la ollé ghenjeranna. ⁶ Sabelikna mon be'na kabbhi adhue, maso' ka kamar ben totop labengna, teros adhuela ka Allah sé ta' ékoté'é jeréya. Sebeb Ramana be'na ngabes sé ta' ékataoé oréng bhekal ngabekenna pahala ka be'na.

⁷ "Mon be'na kabbhi adhue, ajhe' lanjheng-lanjheng énga' oréng sé ta' kenal ka Allah. Oréng-oréng jeréya nyangka mon dhuena sé lanjheng jeréya éqobulakena kalaben Allah. ⁸ Ajhe' énga' oréng-oréng jeréya. Allahna be'na la tao apa sé dhedhi kaparloanna be'na kabbhi, sebelum be'na kabbhi ménta.

⁹ Dhedhi adhue sé énga' menje,
'Rama éson kabbhi sé é sorgeh.
Coman Kinto sé ésembe ben émoljeaken.

¹⁰ Padetheng kerajaanna Kinto.

Dhedhila pangaterona Kinto étaaté é bumé énga' é sorgeh.

¹¹ Sedieaken ka'angghuy éson kabbhi kakanan téap-téap aré.

¹² Paréngaken saporu ka éson kabbhi, énga' éson kabbhi ngaporaé oréng sé asala ka éson kabbhi.

¹³ Ampon ngadhinaaken éson kabbhi masok kadelem cobe'en,
namon palopotaken deri kobesa sé jehet.

Kinto sé andi' kerajaan, kobesa ben molje salambe'-lambe'na.
Amin.'

¹⁴ "Mon be'na asapora oréng sé asala ka be'na, Ramana be'na sé é sorghe bhekal asapora dusana be'na. ¹⁵ Tapé mon be'na ta' asapora ka salanna oréng laén, Ramana be'na sé é sorghe ta' asapora be'na kéan."

¹⁶ Dhebuna Isa polé, "Mon be'na kabbhi apoasa, ajhe' sambhi' muana kecem énga' oréng munafik. Oréng-oréng jeréya ngaobe moana énga' sosa onghu sopaje ékoté'é mon ngajhelanaken poasa. Kaénga'é ye, jeréya la dhedhi genjeran sé la étaréma. ¹⁷ Tapé mon be'na kabbhi pade apoasa, sasaé muana ben soroé obu'na be'na, ¹⁸ sopaje ade' sé tao mon be'na kabbhi pade apoasa, kecuali Ramana be'na sé é sorghe sé ta' ékoté'é jeréya'. Kadhirikna, sé ngabes apa sé ta' ékoté'é, ngabelesa kalakoanna be'na kabbhi."

Dhunya é Sorgéh ben é Bumé

¹⁹ "Be'na kabbhi, ajhe' maabik bektona be'na é bumé réya' kaangghuy nyaré dhunya, sebab dhunya é bumé réya' bisa abik ékakan raprap ben karat otabe maléng bisa deteng ngécok dhunyana be'na.

²⁰ Sabelikna, kompolaken dhunya é sorghe, é kasan raprap ben karat ta' bisa ngarosak ben maléng ta' bisa deteng ngécok dhunyana be'na.

²¹ Sebab é kama bedé dhunyana be'na, é kassan kéan aténa be'na!"

²² "Mata jeréya' demarna bedhen. Mon matana be'na kabbhi jerni, sakabbhina jhelanna odi'na be'na padeng. ²³ Tapé mon matana be'na kabbhi pade rabun, sakabbhina bedhenna be'na pade ta' pasdhe. Dhedhi mon demar é delemna bedhenna be'na kabbhi jeréya' petteng, dhedhi petteng ajilbuten onghu odi'na be'na kabbhi.

²⁴ Isa adhebu polé, "Ade' étong oréng sé bisa ngabule ka dedue tuan. Sebab kadhirikna lebi nisera ka sé étong tatémbeng ka sé laén. Otabe

kadhirikna lebi setia ka tuan sé étong tatémbeng sé laénna. Menje kéan kalaben be'na kabbhi, ta' bisa ngabule ka Allah ben ka dhunya kéan.

Ajhe' kabetér

²⁵"Kapola jeréya' kaénga'é, Ajhe' kabetér masala odi'na be'na, yejeréya' apa sé ékakanna ben é énomana, otabe apa sé éangghuya. Benné odi' lebi deri kakanan, ben bedhen lebi deri angghuyen?
²⁶Abesé manok é abeng-abeng, ta' nanem, ta' manin, ben ta' mapolong hasél tanemanna é dhurung. Maké menje Ramana be'na sé é sorghe ngopéné manok-manok jeréya'! Benné be'na jheu lebi molje deri manok-manok jeréya'? ²⁷Sapa é antarana be'na kabbhi kapola kabetér bisa nambeé omora maké sakutik? ²⁸Arapa be'na kabbhi kabetér masala angghuyenna be'na? Paratéaken kembheng bekong sé tombo ta' éromat é ara-ara. Kembheng-kembheng jeréya' ta' akerje ben ta' ngajum; ²⁹tapé Rato Sulaiman sé soghi ongguh bhein, ta' ngangghuy angghuyen sé bhigusna énga' kembheng-kembheng jeréya'! ³⁰Dhedhi, Allah ngadhendhené rebhe maké tombo néngkéné ben laghu keréng ébekar abik. Apa polé be'na kabbhi! hai oréng-oréng sé korang parcaje! ³¹Ajhe' kabetér ben ngocak, 'Apa sé ékakana éson kabbhi' otabe apa sé é énomana éson kabbhi, otabe apa sé éangghuya?'
³²Masala enga' jeréya' ésaré kalaben kabbhina oréng sé ta' kenal ka Allah. Saongghuna Ramana be'na sé é sorghe tao mon be'na kabbhi parlo masala jeréya' kabbhi. ³³Sabelikna, saré helu kerajaanna Allah ben kerjeaken pangateronna. Mon enga' jeréya' kabbhi sé laénna ébekenna ka be'na kabbhi kalaben Allah. ³⁴Kapola jeréya', ajhe' kabetér masala aré ghu-laghu. Sebeb ghu-laghu bede polé kabetérna kadhirik. Aré néngkéné la cokop kasosahna, ta' osa étambe polé."

Ajhe' ngahakimé

7¹Dhebuna Isa, "Ajhe' be'na ngahakimé oréng laén, sopaje be'na kabbhi kéan ta' éhakimé kalaben Allah. ²Sebeb mon be'na ngahakimé oréng laén, menje kéan Allah ngahakimé be'na. Sebeb okoran sé éangghuy be'na kabbhi kaangghuy ngokor oréng laén, éangghuya kéan kalaben Allah kaangghuy ngokor be'na kabbhi.

³Arapa be'na ngabes jerep é matana toghelanna be'na, saongghuna kaju é matana be'na kadhirik ta' éabes? ⁴Berema be'na kabbhi bisa apandir ka toghelanna be'na, 'Mara éson makaluaraken helu jerepna deri matana be'na,' sedheng é delem matana be'na kadhirik bede kaju? ⁵Hai oréng munafik, kaluaraken helu kaju deri matana be'na kadhirik, buru be'na bisa pasdhe, ben bisa ngaluaraken jerep deri matana toghelanna be'na.

⁶Ajhe' beken berang sé socé ka paté', sopaje paté' jeréya' ajhe' abhelik ben ngékék be'na. Ben ajhe' beken mutiara ka bebi, sopaje bebi jeréya' ta' nyédhek-nyédhek mutiara jeréya'."

Rajin delem adhue

⁷"Mintala, be'na kabbhi pasté naréma. Saréla, be'na kabbhi pasté ollé. Ketokla, labeng pasté ébukaakena ka'angghuy be'na. ⁸Sebeb oréng sé minta pasté narema; oréng sé nyaré pasté ollé; ben oréng sé ngetok, pasté ébukaaken labeng.

⁹É antarana be'na apa bede ramana sé ngabeken beto ka anakna, mon anakna minta ngakan? ¹⁰Otabe ngabeken olar, mon anakana minta jhukok? ¹¹Mon be'na sé jehet bisa ngabeken sé bhegus ka anak-anakna be'na, apa polé Ramana be'na sé é sorghe! Kadhirikna lebi polé abekena sé bhegus ka oréng sé minta ka Kadhirikna. ¹²Kalako oréng laén enga' be'na kabbhi tero ékalako kalaben oréng laén. Jeréya' inténa okom Musa ben ajheran para nabi."

Jhelan ka surgeh ben ka Neraka

¹³"Masu'la lebet labeng sé copék, sebeb labeng ben jhelan sé noju ka neraka jahanam rajeh ben luar, ben molo oréng sé ngalébeténa. ¹⁴Tapé jhelan sé copék ben melarat jhelan sé ngibe oréng masu' ka odi' kekal ben molje, ben coman sakutik oréng sé nemoaken jhelan jeréya'."

Cara ngenalé nabi palsu

¹⁵"Ngaté-ngaté ka oréng sé ngako-ngako nabi. Oréng-oréng jeréya' deteng ka be'na kabbhi nyamar enga' embik bedhus, tapé saongghuna serigala sé bues. ¹⁶Be'na kabbhi bisa ngenalé oréng-oréng jeréya' deri kalakoanna. Rerambetan ta' kéra abue anggur, ben rerombuen ta' kéra ngaselaken bue se nyaman ékakan. ¹⁷Deri po'on sé bhegus ngaselaken bue sé bhegus, ben deri po'on sé ta' bhegus ngaselaken bue sé ta' bhegus. ¹⁸Po'on sé bhegus ta' bisa ngaselaken bue sé jhubek, ben po'on sé ta' bhegus ta' bisa ngaselaken bue sé bhegus. ¹⁹Téap po'on sé ta' bhegus ta' bisa ngaselaken bue sé bhegus, tapé époggera ben ébekar. ²⁰Menje kéan kalaben oréng sé ngako abe'na nabi. Be'na kabbhi ngenalanna oréng-oréng jeréya' deri hasil kalakoanna delem odi'na."

²¹"Ta' kabbhi oréng sé nyebut asmana Éson, 'Ye Gusté, ye Gusté' masok ka kerajaanna Allah, tapé coman oréng-oréng sé ngalakoné pangaterona Allah ye jeréya' Ramana Éson sé sorgheh. ²²Mon napa' bektona aré kiamat molo oréng pade aseroa ka Éson, 'Ye Gusté, ye Gusté, benné kalaben asmana Kinto éson kabbhi la ngaberaken dhebuna Allah? Ben benné kalaben asmana Kinto kéan éson kabbhi la ngosér saiton ben la molo mabedeaken mujizat?' ²³Tapé Éson ajeweba, 'Éson ta' ngarasaé kenal kalaben be'na kabbhi! Kaluar deri kanak, be'na kabbhi sé ngalakoné kejehetan!'"

Fondasi sé bendher ben sé sala

²⁴"Dhedhi, téap oréng sé ngéding ajheranna Éson réya', ben taat ngalakoné, pade enga' oréng pénter sé abangun romana é atas beto. ²⁵Bektona toron ojhen, ben aéng benjir deteng ben angin santa' nerjeng roma jeréya', roma jeréya' ta' robhu sebab la ébangun é atasna beto.

²⁶Tapé sapa bhein sé ngéding ajheranna Éson réya', tapé ta' taat ben ngalakoné, kadhirikna pade kalaben oréng sé budhu abangun roma é atasna pasér. ²⁷Bektona ojhen toron, ben aéng benjir deteng ben angin santa' nerjeng roma jeréya', roma jeréya' ancar rosak paténg selangkra!"

²⁸Akhérna Isa mamaré sé ngajher. Oréng-oréng sé bede é onggghun jeréya' heran onggghu ngéding pangajheranna Isa, ²⁹sebeb Isa ngajher kalaben wibewe, ta' enga' guru-guru agemana oréng-oréng jeréya'.

Isa maberas oréng saké' sopak

8 ¹Teros Isa toron deri gunong, ben molo oréng sé noro buntek ka Isa. ²Bektona jeréya' deteng étong oréng sé sakék sopak^h sarah onggghu. Oréng jeréya' asojud é ade'na Isa, teros mator, "Tuan, mon Kinto sudi, pasté bisa maberas éson."

³Isa ngajuluaken tanangna ben nyédhing oréng jeréya'. Terros adhebu, "Éson gelem. Berasla!" Bekto jeréya' kéan sakékna élang. ⁴Teros Isa adhebu ka oréng jeréya', "Enga'é, ajhe' abela-bela ka sapa'a bein. Tapé entarla ka Imam, ben minta ka imam jeréya' ka'angghuy mastéaken be'na la beras. Samaréna jeréya' akorbanla be'na enga' sé éparéntaaken ajherana Musa, dhedhi bukté ka molo oréng mon be'na la beras onggghu!"

Imanna Komandan tentara Roma

⁵Bekto Isa masuk ka kota Kapernaum, bede étong komandan tentara kerajaan Romaⁱ mator ka Isa, ben minta tolong ka Isa. ⁶"Tuan, " pandirna komandan tentara jeréya', "bhuru éson sakék bede é roma, kadhirikna lombo ben odikna la séksa onggghu."

⁷Dhebuna Isa, "Éson entara ka romana be'na ben maberasa bhuruna be'na jeréya'."

⁸"Ta' osa Tuan, " jewebna komandan tentara jeréya', "éson ta' patot naréma Tuan é romana éson. Éson yekin, Tuan adhebu bein. Jela bhuruna éson jeréya' pasté beras. ⁹Sebeb enga' éson bein kodhu taat ka paréntana atasan éson. Ben é bebena éson bede kéan anak bue sé kodhu taat ka paréntana éson. Mon éson nyoro étong anak bue,

^h**8.2** Oréng sé sakék sopak éangghap najis ben ta' olé é sédhing

ⁱ**8.5** Be'to jeréya' Kerajaan Roma ngajhejeh bingsaYahudi, oréng Roma éangghap najis kapola ta' asonat ben ta' nyembe ka Allah

'Kasa!' kadhirikna teros kassan. Mon éson nyoro ka sé laén, 'Kanak!' kadhirikna teros deteng, ben mon éson maréntaaken bhuruna éson, 'ghebeyaken réya'!' kadhirikna teros aghebey."

¹⁰ Bekto Isa ngéding pandirna komandan tentara jeréya', Isa menga'. Teros Isa adhebu ka oréng-oréng sé norok bunték ka Isa, "Oréng réya' hebat ongghu. É antarana oréng Isra'il, Éson ghi' ta' nemoé bedé iman sé enga' réya'! ¹¹ Éson abela ka be'na, jela bekto jeman akhir, molo oréng detenga deri témor ben berak, apésta'a abhereng kalaben Ibrahim, Isak, ben Yakub, bengtoana Éson ben be'na é delem kerajaan Allah. ¹² Padahal oréng-oréng sé samésténa dhedhi umatna kerajaan Allah ébuenga ka delem ongghun sé petteng ajilbuten, yejeréya' kenengna ménosa atagisen kapola ésékna.

¹³ Teros Isa adhebu ka komandan tentara jeréya', "Moléla, apa sé kaémané be'na la kadhedhien." Ben bekto jeréya' kéan bhuruna jeréya' beras.

Isa maberas molo oréng saké'

¹⁴ Teros Isa entar ka romana Petrus ye jeréya' sala étong murédna. É kassan Isa ngabes matowa biné'na Petrus berang bedé épatédungan.

¹⁵ Isa negu'é tanangna matowana Petrus, teros berangna élang. Kadhirikna ésoné ben molaé nyéapaken hidengan kaangghuy Isa.

¹⁶ É bekto magrib, molo oréng sé ngosong molo oréng sé kerasukan roh jehet. Ben kalaben sakecap bein, Isa ngosér roh-roh jehet jeréya' ben maberas kéan molo oréng sé sakék. ¹⁷ Kalaben menje, kadhedhien dhebuna Allah sé édhebuaken kalaben Nabi Yesaya,

"Kadhirikna nangghung séksana

ben maberasa sakékna éson ben be'na kabbhi."

Malaratna noro' bunté' Isa

¹⁸ Bedé molo oréng sé ngoléléngé Isa. Bekto Isa ngabes oréng-oréng jeréya', Isa maréntaaken ka moréd-morédna sopaje alajer ka sabele telageh. ¹⁹ Teros bedé étong guru agema deteng ka Isa ben mator, "Ye Guru, éson tero noro'a Kinto kama'a bein!"

²⁰ Isa adhebu, "Serigale andik lobeng, ben manok andik lébun, tapé Éson, Ratona Manosa^j, ta' andik roma kaangghuy istirahat."

²¹ Teros sala étong oréng sé noro' bunté' ka Isa mator, "Guru éson minta' ijin moléa helu kaangghuy ngoburaken ramana éson be'to sobung omor."

²² Tapé Isa adhebu, "Toro'é Éson, dinaaken oréng maté sé ngoburaken oréng maté."

^j8.20 Bhesa asli 'anak manosa' deri Daniel 7:13-14 arténa manosa sé bhekal akobesa salambe' lambe'na.

Isa matedhu angin ben ombek rajeh

²³Teros Isa ongghe ka paraho alajer abhereng kalaben muriéd-murédna. ²⁴Guli-guli bede angin santa' ben ombek rajeh daéson narjheng paraho sambhik ésongelema. Bekto jeréya' Isa rapakna sarén. ²⁵Teros mored-morédna deteng nangéaken Isa ben mator, "Ye Tuan salametaken éson kabbhi! Mon endek kabbhi bhokal maté!"

²⁶Dhebuna Isa, "Arapa be'na kabbhi ma' tako'? Be'na kabbhi korang parcaje ka Éson!" Maré menje Isa nadhek ben abhenta' angin ben ombek jeréya'. Teros telageh jeréya' dhedhi thedu ongghe.

²⁷Kabbhi morédna Isa menga', dan abenta, "Oréng enga' apa Isa réya'? Angin ben ombek bisa tondu' ka paréntana!"

Isa ngosér setan

²⁸Paraho sé énai'é Isa ben moréd-morédna nyander é tana oréng Gadara. É onggahun jeréya' bede dedhue oréng karasu'kan sétan nyander ka Isa, oréng-oréng jeréya' songar ben jehet ongghe, dhedhi ade' oréng sé bengal lebet é onggahun jeréya'. Kadhue oréng jeréya' kaluar deri lobeng ghue sé éangghuy jherat ²⁹ben akarak-kara'an, "Potra deri Allah, épaberama éson kabbhi? Apa Kinto la tero nyéksa'a éson kabbhi maké ghi' ta' bektona?"

³⁰Ta' jheu deri onggahun jeréya', bede molo bebi sé rapakna nyaré ngakan. ³¹Setan-setan sé bede delem bedhenna dedhue oréng jeréya' minta ka Isa, "Mon Kinto nyoroa éson kabbhi kaluar, sorola éson kabbhi masok ka delem bebi-bebi jeréya'."

³²Dhebuna Isa, "Kaluar."

Setan-setan jeréya' kaluar deri kadhue oréng jeréya', teros masuk ka delem bebi-bebi. Ben bebi-bebi jeréya' buru alompok deri atas jureng tacabur ka delem telageh. ³³Oréng sé ajhege bebi-bebi jeréya' buru ka kota, ben ngacarétaaken kabbhi kadhedhien jeréya', tamasok kadhue oréng sé karasokan sétan. ³⁴Teros kabbhi oréng é kota jeréya' entar nemoé Isa. Bekto oréng-oréng jeréya' ngabes Isa, oréng-oréng jeréya' minta ongghe sopaje Isa ngadhinghelaken onggahun jeréya'.

Isa maberas oréng lombo

9 ¹Maré menje Isa naik ka paraho, alajer, abeli ka kampongna kadhirik. ²Be'to la sambhik, é kassan bede oréng deteng ka Isa nyambi oréng lombo kalaben patédunganna.

Isa ngabes imana oréng-oréng jeréya', ben adhebu ka oréng saké' jeréya', "Pa iqlas aténa be'na, cong! Dusa-dusana be'na la ésapora."

³Guru-guru agama sé bede bekto jeréya' abeté, "Oréng réya' musriq."

⁴Isa taho pékéran guru-guru agama jeréya', ben adhebu, "Arapa pékérana be'na jehet ongghe? ⁵Kama sé lebi gempang: abella, 'Dusana be'na la ésapora', otabe abella, 'ésoné ben ajhelanla'? ⁶Tapé néngkéné

Éson abuktéakenya ka be'na kabbhi mon é atas bumé réya Ratona Ménosa akobesa nyapora dusa."Lajhu Isa adhebu ka oréng lombo jeréya', "ésoné, molé ben angkak patédunganna be'na!"

⁷Oréng lombo jeréya ésoné ben molé nyambi patédunganna. ⁸Bekto molo oréng ngabes kadhedhien jeréya, oréng-oréng jeréya katako'an ben ngamoljeaken asma Allah, sebab Allah la ngabeken kobesa sé rajeh ka ménosa.

Isa Ngolok Matiyus

⁹Maré menje Isa ngadina'aken onghun jeréya'. bekto ajhelan, Isa ngabes étong tokang pajhe^k, nyamana Matiyus, tojuk é kantorna. Isa adhebu ka Matiyus, "Mara noro' Éson!" Teros Matiyus manjheng noro' bunté' ka Isa.

¹⁰Bekto Isa ben moréd-morédna ade'er é romana Matiyus, deteng molo oréng tokang tagghi pajhe' ben oréng sé odikna ta' bender ngakan abhereng.

¹¹Bede oréng mazhab Farisi sé ngabes kadhedhien jeréya'. Teros atanya ka morédna Isa, "Arapa guruna be'na ngakan abhereng tokang tagghi pajhe' ben oréng sé ta' bender?"

¹²Isa ngéding, teros ajweb, "Oréng sé séhat ta' marloaken dokter, tapi oréng sé sakék sé marloaken. ¹³Caré tao apa arténa ayat kétab socé réya: 'Sé ékateroé Éson kaniseran, ben beni qurben héwen.' Sebab Éson deteng beni kaangghuy oréng sé ngangep abe'na bhegus, tapé kaangghuy oréng-oréng sé éanggep ade' gunanna kapola adusa."

Masala apasa

¹⁴Samaréna menje mored-moredna Yahya deteng ka Isa, ben mator, "Kadik ponapa mored-moredna Kinto tak apasa énga' éson kabbhi ben oréng mazhab Farisi?"

¹⁵Dhebuna Isa ka mored-moredna Yahya, "Apa pendapatna be'na kabbhi, apa bisa tamoé-tamoé é maoran sedhi aténa mon pangantin lalaké ghi' bedé éongghun jeréya?" pasténa endek! Tapé bhekal deteng bektona pangantin lalaké jeréya' épaté'é. Bekto jeréya'la kabbhi oréng apasa kapola sedih.

¹⁶Sapa sé nambela kolambi lajuh kalaben rambing sé anyar ben ghi' seken? Sebab tambelana jeréya' lekas caré'a polé ben tambe léber carékna. ¹⁷Meje kéan oréng sé nyémpeña aéng anggur anyar ka kantong kolék sé lajuh. Sebab kantong jeréya' bhekal lekas butol ben rosak, teros aéng anggurna dumpa tabueng. Aéng anggur sé anyar kodhu é sémpen ka delem kantong kolék sé anyar kéan, dhedhi kadhue-dhuenna tetep bhegus."

^{k9.9} Tokang pajhe' ékenal oréng jehet kapola akerje ka kerajaan Roma mosona bengsa Yahudi ben koropsi péséna pajhe'

Isa maberwas due bebiné

¹⁸Rapakna Isa adhebu ka mored-moredna Yahya, deteng salah étong pamimpin rumah ibede. Orenge jeréya' asojud e ade'na Isa ben abela, "Anakna abulena ponika ghi' bhuru ngadinggel omor, tapé Tuan, kéréna tuan sudhi deteng ka romana éson kalaben nyidhing anak éson sopaje kadhirikna odik polé."

¹⁹Teros Isa kalaben mored-moredna norok ka bungkona orenge jeréya'.

²⁰Be'to ghi' é jhelan bedé bebiné se sakek pendarahan 12 tahun lambe'na, nyamperé Isa deri budih. ²¹Sebeb bebiné jeréya mékér, "Bisa nyidhing koncok jubehna bein eson paste beras." Bekto jeréya' ian bebiné jeréya' beras.

²²Teros Isa néngok ka budih ngabes bebiné jeréya ben adhebu, "Tenang na! kapola be'na parcaje ka Éson, be'na beras!" Bekto jeréya kéan bebiné jeréya beras.

²³Isa ajhelan polé ka romana pemimpin onghun ibedeh jeréya'. Be'to sambhik, é roma jeréya' posa' orenge kolar-kalér lalabet, ²⁴Isa adhebu ka molo orenge jeréya', "Mara kaluar kabbhi! Kanak-kanak réya' ta' maté, coman tédung." Isa ékagelek-gelek kalaben kabbhi orenge sé bedé éongghun jeréya'. ²⁵Samaréna kabbhi orenge kaluar, Isa masuk ka delem kamar anak jeréya' teros neguk tanangna ben anak jeréya' odik polé. ²⁶Kadhedhien jeréya' kaeding ka kama-kama é Galeléa.

Isa maberwas due lalaké sé buta

²⁷Samaréna Isa kaluar deri onghun jeréya', bedé dedhue oréng buta norok butek ka Isa. Kadhuenna akarak-kara'an, "Isa potrana Rato Deud, kanisere éson!"

²⁸Isa pagghun masuk ka delem roma kenengna ngénép, tapé kadhue oréng buta jeréya' pagghun noro'é kadelem. Teros Isa adebhu ka orenge jeréya', "Apa be'na kabbhi parcaje mon Éson bisa maberwas be'na kabbhi?"

"Parcaje, Tuan!" jewebna kadhue oréng jeréya'.

²⁹Teros Isa ngosap mata kadhue oréng jeréya' nyambi adhebu, "Kapola be'na kabbhi parcaje, dhedhila enga' se ekateroe be'na kabbhi." ³⁰Kadhue oréng buta jeréya' langsung bisa ngot'é. Teros Isa maéngnga' ka oréng-oréng jeréya', sopaje ajhe' acaréta sapa sé maberwas kadhirikna ka sapa bein. ³¹Tapé kadhue oréng jeréya' ta' noro'é paréntana Isa, mala kaluar ngacaréta'aken mon Isa sé maberwas kadhiri'na ka sakabbhina onghun.

Isa maberwas oréng bi'seng

³²Bekto kadhue oréng jeréya' la beras ben kaluar, Isa kalaben moréd-morédna arangkat kéan deri onghun jeréya'. Bekto jeréya' bedé étong oréng bi'seng kapola karosokan sétan ésambhi ka Isa. ³³Isa

langsung ngosér setan jeréya', teros oréng jeréya' bisa apandir. Molo oréng menga', "Saomor-omor éson ta' ngarasaé ngabes kadhedhien sé enga' réya' é Isra'il!" Bentana oréng-oréng jeréya'.

³⁴Tapé oréng mazhab Farisi apandir, "Oréng réya' bisa ngosér setan, kapola kadhirikna éberié kobesa kalaben ratona setan."

Molo paninan tapé sakuti' pamolongna

³⁵Maré menje Isa kalaben mored-moredna koléléng disa-disa ben kampong-kampong. Nyambi koléléng Isa ngajer é ongghun ibedeh, ben ngaberaken kabér bhegus masala kerajaan Allah. Isa maberas molo macem oréng sé sakék ben cacat. ³⁶Isa ngarasa niser ka molo oréng sé deteng, sebab masala orng-oréng jeréya' malarat ongghu ben ta' tao apa sé ékalakoa otabe ka kama minta tolong, enga' embik éocol ade' sé ngoan. ³⁷Teros Isa adhebu ka mored-moredna, "Énga' sabe sé luar la bektona panin tapé sakuti' oréng sé molongnga. ³⁸Kapola jeréya', mintala ka sé andik sabe, sopaje kadhirikna nyoro molo oréng molong paninanna jeréya'."

Isa Mélé dubelle Rosul

10 ¹É étonгна aré, Isa mélé dubeles moredna. Teros ngabeken ka mored-moredna jeréya' kobesa kaangghuy ngosér sétan ben maberas sakabbhina panyakét ben oréng cacat.

²Aréya' nyama dubeles moréd sé épélé:

pertama, Simon éolo' Petrus kalaben togelena Andreas, teros Yakub bin Zabdi ben Yahya togelena;

³Filipus ben Bartolomeus;

Tomas ben Matius tokang pajhe';

Yakub bin Alpius ben Tadeus;

⁴budi-budi Simon oréng zelot^l ben Yudas Iskariot sé akéanats ka Isa.

Isa Ngotos Dubeles Rosul

⁵Isa ngotos dubeles mored jeréya' ben abeken petodhu, debhuna, "Be'na kabbhi ajhe' entar ka daerahna oréng sé beni Yahudi. Ajhe' kéan ka kotana oréng Samaréya^m. ⁶Tapé entaré oréng-oréng Isra'il, khususna ka sé sesat. ⁷Abela ka oréng-oréng jeréya', sebab Allah lekasa ngesahaken ratona é bumi. ⁸Paberats oréng-oréng sé sakék, paodik oréng maté, paberats oréng saké sopak, ben osér sétan. Be'na kabbhi la naréma kabbhi kobesa jeréya' coma-coma. Dhedhi, beghi kéan kalaben coma-coma. ⁹Be'na kabhi ajhe' nyambhi pésé apa bein delem kocékna be'na. ¹⁰Ajhe' kéan ngibe kotak amal, otabe saléan

^l**10.4** Zelot: kata réya' bisa andik dedue arté, ye jeréya'; 1. Andik semangat, ben 2. Alaben ka pamarénta.

^m**10.5** Samaréya: Oréng samaréya jeréya' katoronan camporan, Yahudi ben beni Yahudi.

ka'anghuy é jhelan, otabe sandel, otabe tongkat. Sebeb oréng sé akerje patot naréma opha.

¹¹ Mon be'na kabbhi sambhik é kota otabe kampong, saré oréng sé gelem naréma be'na kabbhi. Nengneng é romana oréng jeréya' sambhi' be'na kabbhi arangkat polé. ¹² Mon be'na kabbhi masuk ka delem romana oréng, pandiraken damai sejahtera ka oréngna. ¹³ Mon oréng é delem roma jeréya' naréma be'na kabbhi, salamna be'na jeréya' tetep ka oréng-oréng jeréya'. Tapé mon oréng-oréng jeréya' ta' naréma be'na kabbhi, salamna be'na jeréya' abeli polé ka be'na kabbhi. ¹⁴ Mon roma otabe kota sé ta' gelem naréma be'na kabbhi otabe ta' gelem ngédingaken be'na kabbhi, dina'aken ongghun jeréya' ben kébesaken abu deri sokona be'na. ¹⁵ Enga' é bekto aré kiamat, oréng-oréng kota Sodom ben Gomoraⁿ lebhi gempang ésapora kalaben Allah, tatémbeng oréng-oréng é kota jeréya'!"

Jhe' Takok ka Oréng sé yéksa'a Be'na

¹⁶ "Paraté'aken réya' ye! Éson ngotos be'na kabbhi enga' embik bedus ka tenga-tengana srigelah lapar. Be'na kodhu pénter enga' olar ben tolos enga' dhera.

¹⁷ Pade ngastété, sebeb be'na kabbhi étangkepa ben ésambhi ka pengadilen. Be'na kabbhi éséksa'a é ongghun-ongghun ibedeh. ¹⁸ Be'na kabbhi éadepakena ka oréng-oréng sé andik kobesa ben aparat pameritah kapola be'na kabbhi moredna Éson. Ben jeréya' kasempatana be'na kaangghuy ngaberaken masala Éson ka oréng-oréng sé beni katoronanna Ibrahim. ¹⁹ Tapé mon be'na éadilé, ajhe' kabeté apa sé ékabentaakena. Sebeb apa sé be'na kabbhi kodhu bentaaken jeréya', éhudhuakena ka be'na mon la sambhik bektona. ²⁰ Sebeb sé abenta bekto jeréya' beni be'na, tapé Roh Allah kadhirik lebet be'na kabbhi.

²¹ Bekal sambhik be'tona toggelan nyera'akena toggelanna kadhirik sé parcaje ka Éson sopaje épaté'é. Menje kéan oré toa nyera'akena potrana. Anak-anak alabena ka oréng toana, ben nyera'aken oréng toana sopaje épaté'é. ²² Ben be'na ésé'sa'a sakabbhina oréng kapola dhedhi morédna Éson, tapé sapa sé setia ka Éson sambhi' akhéna bhokal éselametaken Allah deri okoman kapola dusana. ²³ Mon é étong kota be'na ésé'sa, burula ka kota laéna. Éson abella ka be'na; saghita'na be'na kabbhi ngadetengé kabbhi kota Isra'il, ratona manosa la ésahaken é bumi."

²⁴ "Be'na kabbhi tao, ade' mored lebi éhormaté deri gurunna, ben pelayan lebi éhormaté deri jureggenna. ²⁵ La cokop mon moréd éangghep enga' gurunna, ben pelayan éangghep enga' jureggenna. Mon

ⁿ**10.15** Sodom ben Gomora: kadue kota réya' ébuen tahon saghita'na Isa lahér ka dhunya la é pona'aken ka Allah kapola jehet ongghu.

Éson sé dhedhi guruna be'na kabbhi éollo' Iblis^oratona sétan, apa polé be'na kabbhi. Oréng-oréng jeréya' pasti ngolo' be'na kabbhi lebi jehet polé."

Tako' ben hormaté Allah beni manosa

²⁶"Dhedhi ajhe' tako' ka ménosa. Ade' sé tatotop, sé ta' ékoté'éna, ben ade' sé rahasia sé ta' ébungkar. ²⁷Apa sé Éson bela'aken ka be'na malem kodhu éulagé ka be'na bekto séang. Ben apa sé érasané ka kopéngna be'na, omumaken jeréya' ka kama-kama! ²⁸Ajhe' tako' ka sé bisa maté'é bedhen, tapé ta' bisa maté'é jiwe. tako'é ka Allah sé kobesa mona'aken bedhen ben jiwe é delem neraka jahanam.

²⁹Dedhue mano' pépét bisa ébeli kalaben pésé saketéng. Maké menje ade' étong beleka sé gegher ka tana mon ta' ekateroé Allah. ³⁰Obukna é olona be'na bein Allah la tao berempa molona. ³¹Kapola jeréya', ajhe' tako'! Sebeb be'na kabbhi lebih molje deri manok-manok!"

³²"Sapa bein sé ngako kadhirikna morénda Éson é ade'na umum, Éson ngakoé kadhirikna é ade'na Rama ye jeréya' Allah sé é surgeh. ³³Tapé sapa bein sé ta' ngakoé kadhirikna morédna Éson é ade'na umum, Éson ta' ngakoana oréng jeréya' é ade'na Rama ye jeréya' Allah sé é surgeh."

Malaratna noro'é Isa

³⁴Isa adhebu polé ka Rosul-rosulna, "Be'na kabbhi ajhe' nyangka mon rencana Éson deténg ka dhunya réya' ka'anghuy nyambhi damai é antaranna ménosa. Éson tak nyambhi damai tapé pedheng sé mésa'aken ménosa kalaben ménosa laéna. ³⁵Sebeb Éson deténg bhekal agebheya:

anak lalaké alabena ramana,
anak bebiné alabena emakna,
ben manto bebiné alabena matoa.

³⁶Kapola jeréya', moso paléng rajeh asalna deri kaluargana kadhiri'.

³⁷Sapa bein sé niser ka ramana ben emakna, lebi tatémbeng niser ka Éson, ta' patot dhedhi morédna Éson. Pade ben oréng sé niser ka anakna lalaké otabe bebiné lebi tatémbeng ka Éson. ³⁸Ben oréng sé ta' ghelem séksa sambhi' maté^p kapola Éson ta' patot noro' Éson. ³⁹Mon be'na kabbhi ngaémané nyabheh, be'na kabbhi bhekal kaélangan nyabheh, tapé mon be'na kabbhi kaélangan nyabheh kapola Éson, bekna kabbhi bhekal olé odikna polé.

^o**10.25** Teks asli: "Beelzebul" arténa ratona setan-setan.

^p**10.38** Teks asli, 'Mékol salibna' é jemana Isa oréng sé mékol salib berarti oréng jeréya' ngajhelenaken okoman maté.

Upah bagi yang berbuat baik?

⁴⁰"Mon oréng naréma be'na kabbhi, berarti naréma Éson. Ben oréng sé naréma Éson, naréma Allah sé ngotos Éson. ⁴¹Oréng sé naréma nabi kapola kadhirikna nabi, bhekal naréma genjheren sebagai nabi. Ben sapa sé naréma oréng saleh kapola oréng jeréya' saleh, bhekal naréma genjheren oréng saleh. ⁴²Ben sapa bhejn ngabeken nginom, maké coman aéng poté ka sala étong morédna Éson sé tak éhormaté réya' pasté bhekal naréma genjherana!"

Yahya antanya, "Apa Isa jeréya' Al-Masih?"

11 ¹Samaréna Isa abeken pétodhu ka dubeles moredna, Isa ngadina'aken onghun jeréya' ka'anghuy ngajer ben ngaberaken pesena Allah é kota-kota laénna é daerah Galélia.

²Be'to jeréya', Yahya Pembaptis bedé é sel ngéding masala mujizatna Al-Masih. Teros kadhirikna ngotos beberempa morédna sopaje atanya ka Isa, ³"Ponapa Kinto Al-Masih sé éjhenjhiaken Allah, otabe éson kabbhi ghi' nongghua oréng laén?"

⁴Dhebuna Isa ka oréng-oréng jeréya', "Kasa abela ka Yahya apa sé be'na kabbhi kéding ben abes:

⁵Oréng buta ngoté'é,
oréng léper ajhelan,
oréng sakék sopak beras,
oréng téngel ngéding,
oréng maté odik polé,

ben kabér bhegus éberita'aken ka oréng-oréng malarat.

⁶Abela kéan menje, 'Ébarokaé oréng sé ta' mangmang ka Éson!"

Isa Adhebu Masala Yahya

⁷Samaréna otosana Yahya molé, Isa molaé adhebu ka molo oréng masala Yahya, "Be'to be'na kabbhi entar ka padheng pasér, apa sé tero éabes? rebhe sé éserob angin? ⁸Otabe oréng sé akolambi bhegus énga' Gusté Allah delem istana? ⁹Otabe sala étong nabi Allah? Yahya lebi deri coman nabi. ¹⁰Sebeb Yahya jeréya'la sé ésebut dalam ayat Kétab socé, 'otosan sé deteng dhedhi ngade'é Éson, gebhey ngaberaken kadetenganna Éson ben nyéapaken molo oréng parcaje ka Éson.

¹¹Kaénga' ye! É dunya réya' ta' ngarasaé bedé oréng élahiraken lebi rajeh deri Yahya Pembaptis. Maké menje, oréng sé kénék-kéni'an é antarana umat Allah lebi rajeh deri Yahya é surgeh. ¹²Molaé Yahya akhodbe ben abeptis sambhi' néngkéné réya', molo oréng ramih-ramih deteng ka kerajaan Allah. ¹³Sebeb para nabi ben Kétab Taurat nubuetaken sambhik kadetenganna Yahya. ¹⁴Ben mon be'na kabbhi onghuen tero tao apa sé kamaksodaken Éson, Ongghuna mon Yahya jeréya' Nabi Ilyas, sé kadetengana la énobuetaken para nabi. ¹⁵Sapa bein sé andik kopéng, kodhunna ngédingaken!

¹⁶"Kalaben apa Éson abhendhingakena oréng-oréng jeman néngkéné réya'? Oréng-oréng jeréya' ompama kanak-kanak sé tojuk é pasar ben saléng akarak-kara'aan sakanca'an;

¹⁷'Éson kabbhi main amaoran, tapé be'na kabbhi ta' gelem lébur!

Éson kabbhi main nangis-nangisen be'na kabbhi ta' gelem nangis!'

¹⁸Yahya deteng, apasa ben ta' nginom anggur, ben oréng-oréng apandir, 'Yahya réya' karasokan sétan!' ¹⁹Néngkéné Éson deteng ngakan ben nginom; teros oréng-oréng apandir, 'Abes, oréng rakus jeréya' tokang mendhem. Kadhirikna akanca kalaben tokang pajhe' ben oréng ta' bender.' Maké menje, rahmadna Allah kening ébuktéaken deri asélina."

Isa nyacat kota-kota sé ta' ghelem atobet

²⁰Teros Isa molaé nyacat ka kota-kota sé oréng-oréngna ta' gelem atobet maké la ngabes molo mujizat deri Isa. ²¹"Celakah ongghu be'na, Khorazim! ben be'na Baitsaida! Sebeb saompama mujizet-mujizet sé bede é antarana be'na la épabede é Tirus ben Sidon, pasté la lambe' oréng-oréng é kassan atobet ben ngastabe ongghuen delem aténa. ²²Kaénga'é ye! Bekto aré kiamat, oréng-oréng Tirus ben Sidon bhokal lebi gempang ésapora kalaben Allah tatembheng be'na kabbhi! ²³Ben be'na, Kapaernaum! Maké éormaté manosa mala be'na ébuenga ka delem naraka jahanam! Sebeb saompamana mujizet-mujizet jeréya' Éson bedeaken é kota Sodom, kota jeréya' pasté pagghun sambhik néngkéné! ²⁴Jhela é bekto aré kiamat, oréng Sodom bhokal lebih demang azabna deri Allah tatémbheng azab ka be'na kabbhi!"

Isa Ngajhe' Oréng ben abeken kalegghe'en

²⁵Maré menje Isa adhue, "Rama, Gusté Allah sé ngobesaé langé' ben bumé! Terima kasih sebeb Kinto ngaérep kebendheran deri oréng-oréng sé aromasa pénter ben pélak, tapé Kinto nodhuaken ka oréng-oréng sé aromasa ta' pénter ben ta' sombong. ²⁶Lakar enga' jeréya' sé malébur aténa Kinto, ya Rama.

²⁷"Sabedena perkara la éserahaken Rama ka Éson. Ade' étong oréng beleka sé kenal Éson ké Potra, salaén Rama. Ade' kéan sé kenal Rama salaén ké Potra, ben oréng-oréng sé ékenalaken kalaben ké Potra ka Rama.

²⁸"Mara deteng ka Éson be'na kabbhi sé lépang, ben arasa bere' kapola masala; Éson mademanga be'na. ²⁹Pade taat ka ajherana Éson, ben ajherla deri Éson^q, sebeb Éson ta' kasar ben ta' sombong, ben jiwena be'na bhokal olé kalege'en. ³⁰Sebeb ajherana Éson jeréya' malébur até, ben parénta sé épékolakena ka be'na jeréya' demang."

^q**11.29** Teks asli: "Pékol kok sé Éson pasang" Kok jeréya' sé épasang ka lé'érna sapé bekto alanduk, gembheran réya' arténa kodhu tonduk ka ajheran-ajheran aghema.

Morédna Isa meték gendhum é aré Sabet

12¹É étongna aré, Isa abhereng moréd-morédna ajhelan lebet kebun gandum. Bekto jeréya' aré topan sé ésebut Sabet^r. Kapola arasa lapar, moréd-moréd meték bulir-bulirna gandum, teros pade ngakan. ²Tapé beberempa oréng deri mazhab Farisi ngabes masala jeréya' ben mator ka Isa, "Moréd-morédna Kinto ngalanggher hukum Taurat bekto aré Sabet manin gandum."

³Tapé Isa adhebu ka oréng-oréng jeréya', "Apa be'na ta' ngarasaé mameca masala apa sé ékalako Rato Deud, bekto kadhirikna kalaben kaca-kacana arasa lapar? ⁴Kadhirikna masok ka roma Allah^s, teros ngakan roti sé la éatoraken ka Allah. Padahal hokomna élarang, sebab coman imam sé olé ngakan roti jeréya'. ⁵Apa be'na kabbhi ta' ngarasaé mameca kéan é delem Kétab Taurat, mon imam-imam sé atugas delem roma Allah bisa akerje be'to aré Sabet? Meské ngalanggher ta' épasala. ⁶Edingaken apa sé Éson bentaaken réya', é die bede sé lebi akbar deri kéma socé. ⁷Tapé saompamana be'na kabbhi ngarté arténa ayat delem Kétab Socé réya': 'Éson lebhi ngateroé be'na andik rasa kaniseran tatémbeng qurben atoranna be'na.' Mon be'na kabbhi faham ayat jeréya', be'na kabbhi ta' kéra nyalaaken oréng-oréng sé ta' alako sala! ⁸Sebeb Éson, Ratona Ménosa, akobesa nentoaken apa sé bisa ben ta' bisa ékerjeaken é aré Sabet."

Isa maberas oréng sakék be'to aré Sabet

⁹Maré menje Isa entar ka onghun ibedeh oréng Yahudi. ¹⁰É onghun jeréya' Isa ngabes oréng sé cacat tanangna. Beberempa oréng mazhab Farisi atanya, "Ponapa olé maberas oréng bekto aré Sabet?" Oréng-oréng jeréya' ngarep sopaje Isa ajeweb 'olé' sopaje bede alasan bisa nyaléntong Isa.

¹¹Isa adhebuna ka oréng-oréng jeréya', "Mon be'na kabbhi ngobu étong embik kacang, ben é aré Sabet tacabur ka delem lobeng, apa be'na kabbhi ta' ngaluargi embikna jeréya' é aré jeréya' kéan? ¹²Beni ménosa lebi molje ka Allah tatémbeng embik! Dhedhi, mon menje, ade' salana alako becé' é aré Sabet!"

¹³Teros Isa adhebu ka oréng sé cacat tanangna jeréya', "Mara juluaken tanangna be'na." Bekto oréng jeréya' ngajuluaken tanangna, tanangna dhedhi normal enga' tanangna sé sabele. ¹⁴Terros oréng-oréng mazhab Farisi agebhey rencana sopaje bisa maté'é Isa.

^r**12.1** Sabet: Téap aré sabto oréng yahudi élarang akerje.

^s**12.4** roma Allah: é jhemanna Deud, roma Allah jeréya' coman kémah ben ésebut kémah socé. Teros Sulaiman, anakna Deud, ngabengun permanen é kota Yerosalaim ben é sebut Be'it Allah.

Isa Hamba Péléan Allah

¹⁵Tapé Isa oning rencana oréng-oréng mazhab Farisi jeréya', teros Isa kaluar deri onghun jeréya'. Be'to Isa kaluar molo oréng noro' bunté' Isa. Teros Isa maberan kabhi oréng sé sakék é antarana molo oréng jeréya'. ¹⁶Maré menje Isa ngalarang oréng-oréng jeréya' acaréta mon Isa sé maberan kadhirikna ka oréng sé laéna. ¹⁷Isa agebhey mujizat-mujizat aggena'é dhebuna Allah masala Al-Masih sé étólés Nabi Yasaya sé enga' réya',

¹⁸"Aréya' otosan péléanna Éson,
yejeréya' oréng sé ékaniseré Éson,
sé malébur aténa Éson.

Éson bekel ngabeken Ruhna Éson ka Kadhirikna,
ben kadhirikna bhekal ngaberaken berema Éson ngadhili kabhi
suku-suku bengsa.

¹⁹Kadhirikna ta' kéra atokar otobe abenta' é jhelan-jhelan.

²⁰Bulu sé bilu' ta' kéra épangkak,
demar sé redup ta' épaté'ana,
sambhi' keadilan menang.

²¹Delem nyamana suku-suku bengsa pade ngarep kasalametan."

Mazhab Farisi nodhu Isa nganghuy kobesana Iblis

²²Maré menje, bedé oréng é sambhi ka Isa. Oréng jeréya' buta ben bikseng kapola karasokan sétan. Isa maberan oréng jeréya', teros kadhirikna bisa apabdir ben ngabes. ²³Kabhi oréng sé ngabes dhedhi menga' ben apandir, "Pola lakar Isa réya katoronan Deud, ye jeréya' Al-Masih sé étonghu-tonghu!"

²⁴Tapé, beкто oréng mazhab Farisi ngéding masala mujizat jeréya', oréng-oréng jeréya' abenta, "Oréng réya' bisa ngosér roh jehet, kapola Iblis, ratona roh-roh jehet sé abeken kobesa ka kadhirikna."

²⁵Isa Ngéding apa sé ébenta'aken oréng-oréng mazhab Farisi jeréya' teros adhebu, "Mon étong negera tapésa-pésa ben saléng amosoan, negera jeréya' ta' kéra kelar. Ben étong kota otobe kaluarga sé tapeca-peca ben amosoan étong kalaben laéna pasté ancar. ²⁶Menje kéan kerajaanna Iblis; mon étong tapésa-pésa ben saléng amosoan, pasté kerajaana tapeca-peca ben ancar. ²⁷Mon Éson ngosér roh jehet kalaben kobesana Iblis, teros kalaben kobesana sapa penghi'utna be'na ngosér roh jehet? Penghi'utna be'na jeréya' kadhirik sé abuktéaken be'na sala! ²⁸Tapé, mon Éson ngusér roh jehet kalaben kobesana Roh Allah, berarti la jelas kerajaanna Allah la bedé é tenga-tengana be'na kabhi.

²⁹Berema oréng bisa masok ka delem roma oréng sé koat ben arampas berangna, mon oréng sé koat jeréya' ta' éérémpong dhuluén? Samaréna jeréya', buru bisa arampas berangna.

³⁰ Oréng sé ta' parcaje ka Éson, oréng jeréya' amoso kalaben Éson. Ben oréng sé ta' abentu Éson oréng jeréya' ngarosak kerjeana Éson. ³¹ Kapola jeréya', be'na kabbhi kodhu tao, mon bede oréng alako dusa ben mésoé oréng, oréng jeréya' bisa ésapora! Tapé mon oréng mesoé Roh Allah, oréng jeréya' ta' bisa ésapora! ³² Mon oréng makaloar bentana sé alaben ka Ratona manosa, kadhirikna bisa ésapora. Tapé mon oréng maméso ka Roh Allah, kadhirikna ta' bisa ésapora, é dunya ben é akhirat!"

³³ "Sopaje olé bue sé bhégus, po'ona kodhu subur. Mon po'ona ta' subur, buena ta' bisa bhégus. Subur endekna po'on bisa ékatoaoé deri buena. ³⁴ Be'na oréng dureka, berema bisa be'na abenta masala kabhégusen mon be'na jehet? Apa sé ébentaaken colok jeréya' asalna deri delem até! ³⁵ Oréng sé becé' ngabenta sé bhégus kapola penuh kalaben kabhégusan. Sabelikna, oréng sé jehet ngabentaaken masala sé ta' ghená sebeb aténa penuh kalaben kajejetan. ³⁶ Dhedhi kaénga'é ye: bekto aré kiamat, be'na kabbhi kodhu ésongung jeweb téap benta ta' ghená sé kaluar deri colokna be'na. ³⁷ Pandir-pandir sé be'na kabbhi bentaaken néngkéné nentoaken jhela, apa be'na kabbhi bhékal salamet otabe éokom."

Tandhe Nabi Yunus ben Okoman Begi Oréng Tak Parcaje

³⁸ Maréna jeréya', beberempa guru agema ben mazhab Farisi abela ka Isa, "Guru, eson tero ngabes Kinto agebhey mujizat."

³⁹ "Coman bengsa sé jehet ben dureka énga' néngkéné minta mujizat lebhi!" dhebuna Isa. "Be'na kabbhi minta Éson anghebey mijizat? Be'na kabbhi ta' kéra ebeken, kecuali mujizatna Nabi Yunus. ⁴⁰ Yunus égellunyo' jhukok telo aré telo malem, menje kéan Ratona manosa nenenga telo aré telo malem bede é delemna bumé. ⁴¹ Jhela bekto kiamat, Oréng-oréng kota Ninibé odi'a polé abereng kalaben oréng-oréng jeman néngkéné ben dhedhi saksé sé alaben oréng-oréng réya'. Sebeb oréng-oréng Ninibé atobet, bekto Yunus mandiraken dhebuna Allah ka oréng-oréng jeréya'. tapé néngkéné bede sé lebi rajeh tatémbeng Yunus ben ade' sé pade tobet! ⁴² Jhela bekto kiamat kéan, rato bebiné deri negera sabele laok odi'a polé abereng oréng-oréng jeman néngkéné ben dhedhi saksé sé alaben oréng-oréng réya'. Sebab kaangghuy ngédingaken pangajheran rato Solaiman sé penuh hikmat, rato bebiné jeréya' ajhelan jhheu ongghu deri konchona bumé. Tapé néngkéné é kanak bede sé lebi rajeh deri rato Solaiman.

⁴³ "Mon roh jehet kaluar deri étong oréng, roh jeréya' akoléléng ka ongghun-ongghun sé keréng kaangghuy nyaré ongghun réhat, tapé kadhirikna ta' olé. ⁴⁴ Kapola ta' olé ongghun roh jeréya' abenta, 'Éson abelia ka bungkho sé la éson dina'aken.' Bekto roh jeréya' sambhik é kasa, bungkho jeréya' kosong, bersé ben la éator. ⁴⁵ Teros roh jeréya' entar ben nyambi papéto roh laéna sé lebi jehet deri kadhirikna. Roh-roh jeréya' maso'a ben nengneng é delem oréng jeréya'. Ben akhéna

kabedeana oréng jeréya' dhedhi lebi séksa deri saghita'na. Énga' menje jeréya' sé bhekal kadhedhien ka oréng-oréng jehet jeman néngkéné'."

Oréng sé ngajhelanaken pangaterona Allah dhedhi kaluargana Allah

⁴⁶Rapakna Isa ghi' abenta'an kalaben molo oréng jeréya', deteng emakna Isa kalaben togelan-togelana manjheng é luar tero atemo ben abenta kalaben Isa. ⁴⁷Sala étong oréng deri molo oréng jeréya' abela ka Isa, "Tuan, emak ben togelen-tegelena Kinto bedé éluar. Kabbhi tero atemoa kalaben Kinto."

⁴⁸Teros Isa adhebu, "Sapa emakna Éson? Ben Sapa togelan-togelana Éson?" ⁴⁹Teros Isa nonjhuk ka mored-moredna ben adhebu, ⁵⁰"Sapa sé ngajhelanaken pangaterona Ramana Éson sé é surgeh, oréng jeréya' togelan, ben emakna Éson."

Caréta oréng tané

13 ¹Bekto aré jeréya' kéan Isa kaluar deri roma jeréya' entar ka pénggir telage ben tojuk-toju'an é kassan. ²Ta' lambe' sé toju', molo oréng rami-rami ngoléléngé Isa, kapola jeréya' Isa naik ka atasna parao, sedeng molo oréng jeréya' manjheng é pénggir telage. ³Teros Isa molaé ngajer molo oréng jeréya' ngangghuy kiasen.

"Oréng entar nabur bibit. ⁴Bekto nabur, bedé bibit sé logur é pénggir lorong. Laju manok deteng ben ngakan bibit jeréya' dheghe abik'. ⁵Bede kéan bibit logur é tana sé molo betona, sé tanana coman sakuti'. Teros bibit jeréya' lakas tombu kapola tanana sakuti'. ⁶Tapé bekto mata aré molaé terék, tombuna bibit jeréya' élop ben maté kapola ramokna ta' delem. ⁷Bede kéan bibit sé logur é tenga rerombuen. Rombuen jeréya' tombu ngépék taneman jeréya' sambhi' maté. ⁸Tapé bedé kéan bibit logur é tana sé subur, teros tombu bhegus ben abue, bedé sé abue saratos, bedé sé enem polo, ben bedé sé telo polo kalé lépat. ⁹Sapa sé andik kopéng kodhu édingaken!"

¹⁰Moréd-morédna mator ka Isa, 'Ponapa Guru ngangghuy kiasen sé malarat mon adhebu ka molo oréng jeréya'?"

¹¹Dhebuna Isa, "Sebeb ka be'na kabbhi la édhudhuaken rahasia kerajaan Allah, tapé ka oréng-oréng jeréya' ghi' endek. ¹²Sebeb oréng sé andik, ebekena lebi, ben kadhirikna bhekal melimpa. Tapé oréng sé ta' andik, mala sé sakutik bhekal ékala'. ¹³Dhedhi Éson ngangghuy kiasen,

'Sopaje oréng bisa ngéding ben ngabes, tapé ta' bisa ngarté.'

¹⁴Kalaben menje égnea'é apa sé édhebuaken Nabi Yesaya, Allah adhebu, 'Ménosa teros ngéding tapé ta' ngarté, ménosa teros maraté'aken tapé ta' tao.

¹⁵Sebeb aténa oréng-oréng réya' nambheng

ben kopéngna la tebbel,

ben oréng-oréng jeréya' la notop matana cara sé tédung.'

Mon matana bisa ngabes, kopéngna bisa ngéding ben aténa bisa ngarté, oréng-oréng jeréya' bisa abeli ka Éson ben épaberas.'
¹⁶"Tapé ontong ongghu be'na kabbhi, sebab matana ben kopéngna be'na kabhi ngabes ben ngéding. ¹⁷Sebeb, molo nabi ben oréng saleh tero ngabes apa sé be'na kabbhi abes, ben ngéding apa sé be'na kabbhi ngéding, tapé ta' bisa.

¹⁸"Aréya' panjelasen apa arténa kiasen oréng sé nabur bibit jeréya':
¹⁹Bibit sé logur é pénggir lorong iberetna oréng sé ngéding ajheran masala kerajaan Allah tapé ta' ngarté. Teros Iblis deteng arampas ajheran jeréya' sé bede delem aténa. ²⁰Bibit sé logur é atas tana sé molo betona, iberetna oréng sé ngéding ajheran jeréya', ben langsung naréma ben bunga aténa. ²¹Tapé ajheran jeréya' ta' masok ka delem aténa, sahingge ta' lambek élang. Mon bede kasosa'an otabe séksa'an kapola ajheran jeréya', kadhirikna lekas murtad. ²²Bibit sé logur é tenga rerombuen, iberetna oréng sé ngéding ajheran jeréya', tapé kakabetéran masala kaparloan odik néngkéné ben nafso tero soghi. Sahingge ajheran jeréya' taképék é delem aténa ben ta' abue. ²³Ben bibit sé logur é tana sé subur iberetna oréng sé ngéding ajheran jeréya' ben ngamalaken sambhik abue molo, bede sé saratos, enem polo, ben bede sé telo polo kalé lépat asélina."

Kiasen lalang ben gendhum

²⁴Isa nyaréta'aken polé kiasen ka molo oréng, "Kerajaan sorgeh, kabedeana enga' kiasen réya': Oréng tani nanem bibit sé bhegus é kebunna. ²⁵Tapé bekto malem aré, bekto kabbhi oréng pade tédung, mosona entar nanem bibit rebe lalang é antarana bibit jeréya', teros nyinghe. ²⁶Bekto taneman jeréya' tombu ben bulirna molai tombhu, rebe lang-lang molai tombu kéan.

²⁷Teros oréng-oréng sé ngalak bhuru ka oréng tani jeréya' abela, 'Tuan, kebun sé étanemé bibit sé bhegus jeréya' penuh kalaben rebbhe lalang!'

²⁸Jwebna tuanna, 'Jeréya' kalakoana mosona éson.'

Bhuruna atanya polé, 'Tuan, napa penajhenengan tero éson kabbhi nabu'é rebe lalang jeréya'?

²⁹" 'Ajhe', jweb tokéna, 'sebeb mon be'na kabbhi nabu'é jhela ghendhumna bisa norok tacabut kéan. ³⁰Dhingel malé kadhuenna tombu bhereng sambhik panin. Bekto jeréya' éson nyoro'a ka oréng-oréng sé manin; ngompolaken helu rebe lalang jeréya' é éket ben bekar. Bhuru ngompolaken gendumna ben nyémpen delem jhurung.' "

Kiasen masala kerajaan Allah

³¹Isa nyaréta'aken polé kiasen laén ka molo oréng jeréya', "Kabede'ana kerajaan sorgeh enga' étong bigina po'on sabhi étanem oréng é kebuna. ³²Bigina sasabhi jeréya' bigi sé paléng kinik. Tapé mon

la tombu, bisa dhedhi po'on paléng rajeh é kebun jeréya', sahingge manok-manok deteng agebey lébun é ranténgna."

³³Isa abeken conto réya', "Kabede'anna kerajaan sorgeh bisa éopama'aken énga' oréng bebiné sé agebhey adonan ruti. Kadhirikna ngalak tepong ben ébubuaken rakenh sambhik rata ben adonannya ngembeng!"

³⁴Isa salalu nganghuy kiasen mon ngajher ka molo oréng.

³⁵Sebeb la énuataken:

"Éson bhekal abenta nganghuy kiasan

Éson bhekal ngajelesaken masala rahasia molai dunya réya' égebhey."

Kiasen lalang éjhelesaken

³⁶Samaréna jeréya' Isa ngadinaaken molo oréng jeréya', teros masuk ka delem roma. Moréd-morédna mator, "Ponapa arténa parompamaan rebe lalang sé tombu é tenga-tengana gendum jeréya', Guru?"

³⁷Dhebuna Isa, "Petani jeréya' ratona manosa sé nanem bibit bhegus jeréya'. ³⁸Kebunna ye jeréya' dunya réya'. Bibit sé bhegus jeréya' oréng-oréng sé noro'é Éson. Rebe lalang jeréya' oréng-oréng sé noro'é Iblis. ³⁹Moso sé nanem rebe lalang jeréya' Iblis. Bekto panin jeréya' arténa aré kiamat ben oréng-oréng sé manin jeréya' malaikat-malaikat.

⁴⁰Dhedhi énga' parompamaan jeréya', rebe lalang ékompolaken ben ébekar édelem apoy, menje kéan jela bekto aré kiamat. ⁴¹Ratona manosa bhekal marénta'akena malaikat-malaikatna, sopaje molong deri antarana omatna kabbhi sé nyebabaken oréng alako dusa, ben kabbhi oréng laéna sé alako kajehetan. ⁴²Oréng jeréya' kabbhi ébuenga ka delem neraka sé apoyna ta' ngarasaé maté; é disan kabbhi oréng bhekal aésonisan kapola é seksa. ⁴³Ben oréng-oréng sé ngajelenaken pangaterona Éson bhekal dhedhi téra' enga' tera'na mata aré é delem kerajaan Ramana ye jeréya' Allah. Dhedhi, mon andik kopéng édingaken!"

Kiasen laén masala kerajaan Allah

⁴⁴"Kerajaan Allah kabede'ana enga' parompamaan réya': Bede harta karun é delem tana sé étemo kalaben oréng. Teros émaso'aken polé kadelem tana. Maré menje kapola pérakna, oréng jeréya' entar ajuel kabbhi sé kaandik, teros abeli ben melé tana jeréya'."

⁴⁵"Kerajaan Allah kabedeana enga' parompamaan réya': Oréng dheggheng nyaré mutiara sé bhegus ben regena larang. ⁴⁶Bekto étemoaken étong bigi mutiara sé bhegus ongghu ben sangak, lekas kadhirikna entar ajuel kabbhi sé kaandik, teros melé mutiara sé étong jeréya'."

⁴⁷"Kerajaan Allah kabede'ana éompama'aken énga' jhela sé éteberaken é telageh, teros macem-macem jhukok sé ékening jhela. ⁴⁸Samaréna jhela jeréya' penuh, jhela jeréya' éangkak ka derat kalaben nelayan-nelayan. Maré menje jhukok-jhukok jeréya' épésakaan: sé bhégus émaso'aken ka delem bok ben sé jubek ébueng. ⁴⁹Énga' menje kéan bekto aré kiamat, malaikat-malaikat antara mésa'aken oréng jehet deri oréng sé ngajhelan'aken pangaterona Allah. ⁵⁰Maré menje oréng sé jehet ébueng ka dalam naraka jahanam."

⁵¹"Apa be'na ngarté kabbhi jeréya'?" Isa atanya.

"Ngaraté, Guru," jewebna mored-moredna.

⁵²Teros Isa adhebu ka moréd-morédna, "Jeréya' sebabna téap ahli Kétab Taurat sé la dhedhi morédna Éson, makeluar harta sé anyar ben sé laju."

Isa étolak é onghuna kadhirik

⁵³Samaréna nyaréta'aken kiasen-kiasen jeréya', Isa ngadina'aken onghun jeréya', ⁵⁴Teros entar ka kampongna kadhirik. É kassan Isa ngajher é onghun ibedeh, ben kabhi sé ngédingaken pade menga', ben abenta, "Deri kama oréng réya' olé kapénteran engga' jeréya'? ben deri kama olé kobesa kaangghuy agebhey muzizat? ⁵⁵Beni réya' Isa anakna tokang kaju rua? Sé emakna anyama Meréyam; ben togelana Yakobus, Yusuf, Simon ben Yudas? ⁵⁶Togelen bebinena neneng ékanak kéan. Deri kama Kadhirikna olé kabbhi jeréya'?" ⁵⁷Teros kabbhi oréng jeréya' ta' nyaman até ben nolak Isa.

Tapé Isa adhebu ka molo oréng jeréya', "Lakar Nabi éhormaté ékama-kama, kacuali é kampongna ben é romana kadhirik ta' éhormaté." ⁵⁸Dhedhi Isa ta' agebey benyak mujizat é onghun jeréya' sebab kabbhi oréng jeréya' ta' parcaje.

Nabi Yahya épaté'é

14 ¹Bekto jeréya', Rato Herodes sé ngobesaé é daerah Galilea, ngéding masala mujizatna Isa. ²Rato Herodes teros abenta ka oréng-oréngna, "Pasté réya' Yahya tokang abeptis sé odik polé! Sebab kadhirikna andik kobesa agebey mujizat."

³Sebeb dhulu Rato Herodes sé marénta'aken nangkep Yahya teros masokaken ka penjara, kapola épénta kalaben Herodias, binéna. Herodias jeréya' télasana biné Filipus ye jeréya' alé'na Rato Herodes kadhirik. ⁴Sebeb Yahya ngarasaé maéngak Rato Herodes, " Be'na tasala ngalak Herodias dhedhi binina be'na, sebab Herodias jeréya' binéna alé'na be'na kadhirik." ⁵Sabedherna Rato Herodes tero maté'é Yahya, tapé Rato Herodes takok ka molo oréng, sebab oréng-oréng jeréya' nganggep Yahya jeréya' nabi.

⁶Tetapi nandh pesta ulang tahuna Rato Herodes, anakna bebinéna Herodias nangheng é ade'na molo oréng. Ben tandhenganna jeréya' malébur aténa Rato Herodes, ⁷sahingge Rato Herodes ajhenjhi ka

kadhirikna ben asompa apa bein sé émintá ébekenakena. ⁸Kapola éhasut emakna, anakna jeréya' abenta, "Éson minta olona Yahya tokang bebtis néngkéné ben sabe' é atasna bakhi!"

⁹Ngéding perminta'ana jeréya', Rato Herodes arasa kabetér ongghu. Tapé kapola kadhirikna la ajhenjhi é ade'na tamoyna, kadhirikna marénta'aken sopaje perminta'an anakna bebine jeréya' étoro'é.

¹⁰Rato Herodes nyoro oréng ka penjara sopaje ngera' lé'érna Yahya.

¹¹Teros olona Yahya ésabek éatas bakhi ben ésambi ka anakna bebiné jeréya'. Teros anakna jeréya ngabeken olona jeréya' ka Herodias emakna. ¹²Maré menje, mored-moredna Yahya ngalak bedhenna Yahya ben ngoburaken, teros ngalaporaken kabghi kadhedhien jeréya' ka Isa.

Isa abeken ngakan léma ébu oréng

¹³Bekto Isa ngéding kabher masalah Yahya jeréya', Isa naik ka parao kadhiri'an ben alajer ka ongghun sé sepé. Tapé bekto molo oréng tao mon Isa alajer nyaré ongghun sé sepé kabghi pade nyosol lebet jhelan derat. ¹⁴Samaréna sambhik, Isa toron deri parao ben ngabes molo oréng jeréya'. Isa arasa niser, teros Isa maberas molo oréng sakék é antarana molo oréng jeréya'.

¹⁵Malem aréna, mored-moredna Isa mator ka Isa, "Néngkéna la malem ben ongghun réya' sepé, bhégusna molo oréng réya' ésooro melé kakanan kadhirik-dhirik."

¹⁶Dhebuna Isa, "Ta' osa, be'na sé kodhu abeken ngakan ka oréng-oréng réya'."

¹⁷Jweb morédna, "Aréya' coman bede laléma ruti ben jhukok dedhue."

¹⁸Dhebuna Isa, "Sambi kanak sabedena jeréya'." ¹⁹Teros Isa nyoro molo oréng jeréya' tojuk é rebe-rebe. Isa ngalak laléma ruti ben jhukok dedhue jeréya', ngadep ka langi' ben ngocapaken sokor ka Allah. Samaréna jeréya' Isa ngabele-bele ruti kalaben tanangna ben ngabeken ka mored-moredna sopaje ébegi'aken molo oréng jeréya'. ²⁰Oréng-oréng jeréya' ngakan sambhik kenyang. Samaréna ngakan, mored-moredna Isa ngompolaken lebina kakanan jeréya' ghi' akaré dubeles penaé. ²¹Oréng sé ngakan bekto jeréya' bede kéra-kéra léma ébuh oréng, ghi' ta' ébitong bebiné ben kanak-kanakna.

Isa ajhelan é atasna aéng

²²Samaréna jeréya' Isa marénta'aken mored-moredna sopaje naik ka parao ben alajer duluen. Isa marénta'aken molo oréng jeréya' kéan sopaje molé ka kenengna kadhirik-dhirik. ²³Samaréna molo oréng jeréya' molé, Isa naik ka atas gunong kadhiri'an kaangghuy adu'a. Bekto la malem, Isa ghi' adu'a é ongghun jeréya' kadhiri'an. ²⁴Sementara jeréya' parao sé énai'é mored-moredna Isa la napak

é tenga telageh. Parao jeréya' ésampat-sampataken angin santer, kapola parao jeréya' alajer ka ara angin.

²⁵Kéra-kéra antara pokol telok sambhik enem ghi' laghu, Isa toron deri gunong entar ka mored-moredna ajhelan é atasna aéng. ²⁶Mored-moredna pade takerjet bekto ngabes Isa ajhelan é atasna aéng. Kabhi mored-moredna jeréya' takok ben akararak, "Bede jerengkong."

²⁷Tapé Isa adhebu, "Tenang! Ajhek takok. Réya' Éson Isa!"

²⁸Teros Petrus mator, "Mon Kinto lakaran Isa, parénta'aken éson ajhelan é atasna aéng kéan."

²⁹Dhebuna Isa, "Kanak."

Teros Petrus toron deri parao, ajhelan é atasna aéng ben entar ka Isa. ³⁰Tapé bekto Petrus arasa angina é telageh jeréya' santer, ké Petrus molaé takok ben tangelem teros akararak, "Tolong Tuan, tolong!"

³¹Isa lekas ngajuluaken tanangna ben neguk Petrus, ben adhebu, "Petrus, Petrus, be'na réya' korang parcaje. Arapa be'na ghi' ragu ka Éson?"

³²Teros kadhuenna naik ka parao jeréya', ben angin molaé tedhu kéan. ³³Dhedhi mored-moredna Isa asojud nyembe ka Isa, ben mator, "Éson kabbhi parcaje néngkéné mon Kinto Potra deri Allah."

Isa maberamas molo oréng saké'

³⁴Maré menje paraona méngghir é onghhun sé anyama Genesaret. ³⁵Masyarakat é onghhun jeréya' tao mon sé deteng jeréya' rombongan Isa, teros nyéaraken kadetenganna Isa ka kabbhi onghhun é kassan. Ben molo oréng deteng ka Isa sambhi nyambhi oréng sakék. ³⁶Oréng-oréng sé saké' jeréya' minta ka Isa sopaje ollé nyéding koncokna jubehna. Teros kabbhi oréng sé nyéding jubehna Isa dhedhi beras.

Halal ben najis

15 ¹Maré menje bedé beberempa oréng mazhab Farisi dan para guru agema deteng deri Yerusalim atanya ka Isa, ²"Kadi'ponapa mored-moredna Kinto ta' noro' adet istiadetna oréng Yahudi sé la toron-toron? Moredna Isa ta' abeco hellu mon ngakana!"

³Dhebuna Isa, "Tapé adetna be'na ngalanggher hokomna Allah. ⁴Sebeb dhebuna Allah, 'Hormaté epak kalaben emakna be'na,' ben 'Sapa bhein sé mésoé epa' ben emakna, kodhu éokom maté.' ⁵Tapé be'na kabhi ngajheraken oréng bisa apandir, 'Pésé ka'anghuy nolong epak ben emak jeréya' la éson qurbenaken ka Allah.' ⁶Dhedhi kalaben adet jeréya', be'na kabhi la ngalanggher hokomna Allah. ⁷Be'na kabhi réya' oréng-oréng munafi! Rapa' onghhu sé édhebuaken ka Nabi Yesaya mašala be'na kabhi, ⁸menje dhebuna,

'Omatna Éson ngamolje'aken Éson é bibir belaka tapé aténa jheu deri Éson.

⁹Ade' gunana omat réya' ibedeh ka Éson, sebeb atoranna sé éduluaken coman ajheranna ménosa."

¹⁰ Samaréna jeréya' Isa nyoro akompol kabghi oréng sé bede é onghhun jeréya', "Édingaken, sopaje be'na kabghi bisa ngarté! ¹¹ Benné sé maso' ka colo' sé najis; tapé apa sé kaloar deri colo' sé bisa manajjis abe'na."

¹² Terros moréd-moréd nyandher ka Isa, "Guru ponapa panjhennengan oning mon dhebu sé gi' bhuru agebhey oréng-oréng deri mazhab Farisi ngamo'?"

¹³ Jewebna Isa, "Sabedena taneman sé ta' étanem kalaben Ramana Éson é sorge pasté écabhuta. ¹⁴ La, be'na kabghi ta' osa mékér oréng-oréng mazhab Farisi sebab oréng-oréng jeréya' pemimpin sé buta. Mon oréng nonton oréng buta kadhue-dhuenna bisa masok ka geluran."

¹⁵ Pandirna Petrus, "Nollé terangaken ka éson kabghi, apa arté deri paropamaan ponéka Guru."

¹⁶ Jewebna Isa, "Apa be'na kabghi gi' ta' ngarté kéyan? ¹⁷ Apa be'na kabghi ta' tao, mon sé maso' ka delem colo' jeréya' maso' ka delem tabu' pas kaloar polé ben ébueng? ¹⁸ Tapé apa sé kaloar deri colo' asalna deri até, ben jeréya' sé bisa manajhis oréng. ¹⁹ Sebab deri até bisa kaloar pékéran jehet sé dhedhi panyebé oréng bisa maté'é, azina, cabul, ngico', carpa', afitna. ²⁰ Jeréya' kabghi sé manajjis oréng benné oréng ngakan ta' abeco énga' sé ékabela ka oréng-oréng mazhab Farisi nénggele'."

Iman bebiné sé bené oréng Yahudi

²¹ Samaréna jeréya' Isa entar ka daerah Tirus ben Sidon onghhuna oréng-oréng bené yahudi. ²² É onghhun jeréya' bebde bebiné sé nyander ka Isa nyambi akara', "Gusté, Potrana Rato Daud, kabelasé éson! Ana'na éson sé bebiné kasosoban setan. Kabede'ana sara onghhu."

²³ Isa ta' ajeweb ka bebiné jeréya', tapé moréd-moréd nyander ka Isa ben ménta sopaje bebiné jeréya' éosér' sebab noro' bunté' ben ngaréco' terros.

²⁴ Jewebna Isa, "Éson éotos ka'angghuy nolong oréng sé sesat deri oréng Yahudi bein."

²⁵ Teros bebiné jeréya' deteng asojud é ade'na Isa ben mator, "Éson nyo'on tolong Gusté."

²⁶ Tapé Isa ajeweb, "Ta' bhegus ngala' kakanan deri anak ben ébeken ka paté."

²⁷ "Énghi, Gusté," jeweb bebiné jeréya', "tapé paté' bisa ngakan deri karé-karé juregghena sé geger deri méjena."

²⁸ Jewebna Isa, "Hai emak, imanna be'na rajeh onghhu! Apa sé dhedhi pangaterona be'na é kabulakena ka Éson." Be'to jeréya' kéyan ana'na bebiné jeréya' beras.

Isa maberan molo oréng saké'

²⁹Isa ngadina'aken onghun jeréya ajhelan é pénggirna talaghe Galilea. Teros Kadhiri'na nai' ka atasna gunong ben toju-'tojuen é kassan. ³⁰Molo oréng deteng ka Isa. Oréng-oréng jeréya' nyambi macem-macem oréng sé saké', énga' témpang, buta, buwi ben molo saké' laéna, ben Isa maberan oréng jeréya' kabhi. ³¹Molo oréng sé akompol be'to jeréya', kabbhi pade menga' kapola ngabes, oréng tempang bisa ajhelan, buta bisa ngoté'é, buwi bisa acaca, saké' laén-laéna kéan dhedhi beras. Teros oréng-oréng jeréya' kabhi ngamolje'aken asmaNa Allah sé ésembe bengsa Isra'il.

Isa nyéapaken ngakan ka'angghuy empa ébu oréng

³²Maré menje, Isa ngolo' kabhi morédna, "Aténa Éson romasa niser ka molo oréng réya'. Kapola la tello aré oréng-oréng réya' noro' bunté' ka Éson, ben kabhi ta' andi' kakanan. Éson ta' tégheh ngabes molo oréng réya' molé delem kabede'en lapar sebab bisa lopa é jhelan."

³³"É onghun sepé kantha réya' é kaima sé melléya kakanan ka'angghuy oréng molonana énga' réya'." atora moréd-moréd.

³⁴"Be'na kabhi andi' saberempa benya' kakanan?" tanya Isa.

"Coman papéto bhigi ruti, ben sakuti' juko' réncé," jeweb moréd-morédna.

³⁵Isa marénta'aken sakabhina oréng tojhu' é tana. ³⁶Maré menje, Isa ngala' ruti ben juko' sé sakuti' jeréya' teros asokor ka Allah. samaréna asokor Isa abegi-begi ruti ben juko' teros ébeken ka moréd-moréd sopaje ebegi'aken ka kabhi oréng-oréng. ³⁷Kabbhi oréng jeréya' milo begien ben ngakan sambhi' kenyang. Samaréna ngakan, moréd-moréd mangompol lebina deri kakanan jeréya' olé péto bekkol posa'. ³⁸Molona oréng sé noro' ngakan empa' ébu lalaké, bebiné ben buta'-buta' ta' ékabhitong. ³⁹Samaréna ngakan, molo oréng jeréya' éso ro molé ka Isa. Teros Isa nai' parao antara ka daerah Magadan.

Pemimpin agama Yahudi ngajhejhel Isa

16 ¹Ta' lembe' samaréna kadhedhien jeréya', beberempa oréng deri mazhab Farisi ben Saduki^t nyandher ka Isa, tero ngajhejhel Isa. Oréng-oréng jeréya' minta Isa sopaje aghebey mujizat gebhey bu'té mon kadhiri'na lakar Al-Masih.

²Isa ajeweb, "Mon la magrib langngi' mira be'na kabhi abenta, lagguna aréna bhegus. ³Be'to laggu, be'na abenta, 'aré néngkéné ojhena, sebab langngi'na mira ben ondum. Dhedhi be'na bisa nebbe' kabede'ana aré kapola ngabes langngi' tapé be'na ta' bisa nebbe' tandhena jeman réya'. ⁴Dureka onghu ménosa jeman néngkéné

^t16.1 Saduki: Mazhab aghema sé énga' Mazhab Farisi, tapé ta' parcaje ka nabi-nabi, malaikat ben oréng maté bisa odik polé

réya'. Be'na ménta sopaje Éson agebhey mujizat. Éson ta' noro'ana kacuaali mujizatna Nabi Yunus." Samaréna adhebu menje Isa ngadina'aken ongghun jeréya'.

Ngastété ka pangajheranna mazhab Farisi ben Saduki

⁵Teros, Isa kalaben moréd-morédna nyabreng telageh nganghuy parao. Bekto sambhik kabhi bhuru nyadher mon ade' sé nyambi kakanan. ⁶Isa maénga' moréd-morédna, "Ngastété ka rakenna mazhab Farisi ben Saduki."

⁷Ngéding dhebuna Isa, kabhi morédna salang abenta, "Guru adhebu énga' jeréya' kapola éson kalaben be'na ta' nyambi kakanan."

⁸Isa tao apa sé kabenta moréd-morédna, "Arapa be'na apandir masala kakanan? be'na kabhi gi' korang parcaje! ⁹Masa' be'na kabhi gi' ta' ngarté kéan? Apa be'na ta' énga' be'to Éson ngabegi léma ruti' ka'angghuy léma ébu oréng? Saberempa penaé lebina sé épakompol ka be'na kabhi? ¹⁰Ben berema kalaben papéto ruti sé bisa nyokopé empa' ébu oréng rowa'? Saberempa penaé lebina sé épakompol ka be'na kabhi? ¹¹Arapa be'na kabhi ta' ngarté apa sé épandiraken Éson, jeréya' beni masala kakanan, tapé ngastété ka rakenna mazhab Farisi ben Saduki."

¹²Akhérna moréd-moréd ngarté mon sé émaksodaken Isa ngastété ka raken jeréya' bené raken sé égebhey ruti, tapé pangajeran-pagajeranna mazhab Farisi ben Saduki.

Pangakoan Petrus Isa jeréya' Al-Masih

¹³Be'to Isa sambhik é kota Filipi, Isa atanya ka moréd-morédna, "Ca'na molo oréng, sa'aongguna Éson Ratona Ménosa réya' sapa?"

¹⁴Jwebna moréd-moréd, "Bede sé abenta Kinto néka Nabi Yahya tokang abebtis. Bede kéan sé abenta Kinto Nabi Ilyas.' Sé laén abenta Nabi Yeremia otabe sala étong nabi deri Allah."

¹⁵"Tapé mon ca'na be'na kabhi Éson réya' sapa?" tanyana Isa.

¹⁶"Ya junjungan, Kinto néka Al-Masih, Rato panyalamet, Potra deri Allah sé odi'," jwebna Simon Pétrus.

¹⁷Dhebuna Isa, "Pojur onggu be'na, haé Simon bin Yunus, sebeb beni ménosa sé malleé be'na abenta énga' jeréya', tapé deri ramana Éson sé é surgeh. ¹⁸Dhedhi be'na kodhu tao, be'na réya' Petrus, beto karang sé kelar onggu. É atas dhesar pangakoan réya' ébangunna jamma'ahna Éson, sé ta' bisa épakala maké kalaben patéh! ¹⁹Éson ngabekanna ka be'na koncéna surgeh. Apa sé be'na éket é dunya kaéket kéan é surgeh ben apa sé be'na ocol é dunya é ocol kéan é surgeh." ²⁰Samaréna jeréya' Isa marénta'aken ka moréd-morédna sopaje ta' abela-bela ka sapa bein, mon Kadhir'na Al-Masih.

Isa aberi'tao mon kadhirkna bhekal épaté'é

²¹Molaé be'to jeréya', Isa adhebu terang-terangan ka kabhi morédna, "Éson kodhu entar ka Yerusalim ben bhekal ngalamé molo séksa'an deri sasepona oréng yahudi, imam-imam kepala, ben ahli-ahli Kétab Taurot. Éson bhekal épaté'ena, tapé é aré se katelo Éson bhekal épaodi'a polé."

²²Teros, Petrus najhe' Isa ka sabelenna ben mator, "Ajhe' adhebu menje Tuan, ta' kéra jeréya' kadhedhien."

²³Isa ngabes ka Petrus ben adhebu, "Ondhur be'na cobeh, be'na dhedhi alangngana Éson. Pékérana be'na beni deri Allah tapé deri ménosa."

Pangobanan noro' Isa

²⁴"Sapa'a bein sé noro' Éson kodhu malopa kaparloana kadhiri', ben séap séksa sambhik maté^u ben terros noro'é Éson. ²⁵Sebeb sapa bein sé ta' gelem noro' Éson kapola tero odi' nyaman, oréng sé énga' jeréya' bhekal kaélangan odi'na kekal sé molje. Tapé sapa bein sé gelem ngorbenaken odi'na ka'angghuy Éson, oréng sé énga' jeréya' bhekal éparéngé odi' kekal sé molje kalaben Allah. ²⁶Apa gunanna oréng sogi dunya tapé kaélangan odi'na? Apa bisa odi' réya' étokar kalaben apa'a bein?

²⁷Sebeb ta' lambe' polé Rato Ménosa bhekal deteng abhereng malaikat-malaikatna kalaben kakobesaa'na Allah. É be'to jeréya' Éson bhekal deteng ka'angghuy abeles téap oréng sesuaé kalaben kalakoanna kadhiri'-dhiri'. ²⁸Eding aken ye! deri antarana be'na kabhi sé bede réya' bhekal bede sé ta' maté sabelum ngabes Ratona Menosa akobesa."

Isa atemo Nabi Musa ben Nabi Ilyas

17 ¹Enem aré samaréna jeréya', Isa ngaje' Petrus, Yakub ben Yahya toggelenna, nai' ka atas gunong ben bede é kassan kadhiri'an. ²É ade'na oréng katelo jeréya' Isa aobe ropa, moana nyonar énga' mata aré ben sorbena nyonar aklérapan. ³Katelo morédna jeréya' ngabes Isa abenta'an kalaben Nabi Musa ben Nabi Ilyas.

⁴Terros Petrus mator ka Isa, "Gusté, ongghun réya' bhegus ongghu, mon Kinto ngijinaken, éson agebheya tatelo kéma, étong ka'angghuy Kinto, étong ka'angghuy Nabi Musa ben étong aken' kaangghuy Nabi Ilyas."

⁵Rapa'na Petrus mator guli-guli bede ondem sé téra' ongu nopo'é katelona, ben deri ondhem jeréya' kaéding soara, "Aréya' Potrana Éson

^u**16.24** Teks asli: Mékol salibna. É jeman Isa oréng sé mékol salib berarti oréng jeréya' ngajhelenaken okoman maté.

sé paléng éson kaniseré, sé maseneng aténa Éson. Edhingaken kabhi dhebuna!"

⁶Be'to katelo moréd Isa ngéding soara jeréya' teros kabhi pade katako'an sambhi' tajerembek ka tana.

⁷Terros Isa nyandher ben nyédhing ka katelona ben adhebu, "Mara jeghe! Aje' tako'."

⁸Be'to katelo moréd jeréya' adenga' coman Isa sé bede.

Morédna Isa mator masala Nabi Ilyas

⁹Be'to Isa kalaben katelo morédna toron deri gunong jeréya', Isa marénta'aken sopaje katelona ta' osa nyareta'aken masala kadhedhien é atasna gunong néngghele' ka sapa'a bein sambhi' Kadhiri'na é bengkitaken polé deri kamatéanna.

¹⁰Moréd-moréd mator ka Isa, "Aponapa ahli-ahli Kétab Taurot apandir mon Nabi Ilyas kodhu deteng dhuluén?"

¹¹Jwebna Isa, "Lakar ongghu Ilyas kodhu deteng mabecé' kabhi macem perkara. ¹²Sa'ongghuna Ilyas la deteng, tapé ade' oréng sé kenal ka kadhiri'na, mala ménosa ngala' sanyamana ka Ilyas. Ben Éson, Rato Ménosa, menje kéan bhekal éseksa ka oréng-oréng jeréya'."

¹³Moréd-moréd ngarté sé kama'sod Isa jeréya' nabi Yahya sé ababtis molo oréng sé la taobet.

Isa maberas anak sé kasoroban

¹⁴É be'to Isa kalaben moréd sé katelo abeli ka ongghun sé molo oréng, pas bede oréng lalaké langsung asojud é ade'na Isa, ¹⁵"Ye Toan, kaniseré potrana éson, sebab kadhiri'na saké' kolap sara ongghu, lamon la komat sering maso' ka apoy ben ka aéng. ¹⁶Kalaben éson la é sambi aobet ka moréd-morédna Kinto tapé sobung sé bisa maberas potrana éson néka."

¹⁷Dhebuna Isa, "Talebet ongghu be'na réya'! Oréng-oréng sé bilu'-bilu' ben ta' parcaje. Sambhi' dile Éson apolong kalaben be'na kabhi réya'? Sambhi kana' ana'na jeréya'!" ¹⁸Isa ngosér roh jehet jeréya' kalaoar. Ben roh jeréya' kalaoar, terros ana' sé saké' jeréya' beras be'to jeréya' kéan.

¹⁹Teros, moréd-moréd nyandher ka Isa é sepéna oréng, "Gusté aponapa éson sakanca'an ta' bisa makaloar roh jehet deri ana' sé saké' nénggele'?" atora moréd-moréd ka Isa.

²⁰Jwebna Isa, "Sebeb be'na ta' paté parcaje. Kaénga'é ye! Mon be'na andi' iman sé rajehna énga' beghina sasabhi bein, be'na bisa abhenta ka gunong réya', 'Haé gunong pénde ka kassan!' gunong jeréya' pasté pénde. Ade' sé ta' bisa ka'angghuy be'na (²¹tapé roh sé énga' réya', kodhu éosér kalaben dhue ben apasa)."

Isa abella masala kamatéana ben kabengkitanna

²² Be'to moréd-moréd akompol é Galelia Isa adhebu, "Ta' lambe'aken Éson bhekal ékhianaté ben sera'aken ka oréng sé maté'na Éson, ²³ ben oréng-oréng jeréya' bhekal maté'é Éson, tapé é telo aréna Éson bhekal é paodi' polé." Teros kabhi morédna dhedhi sedhi ongghu.

Isa majer pajhek Be'it Allah

²⁴ Be'to Isa kalaben moréd-morédna napa' ka kota Kapernaum, oréng-oréng tokang naré' pajhegna Be'it Allah nyander ka Petrus ben atanya, "Guruna be'na majer pajhegna Be'it Allah apa ende'?"

²⁵ Saudna Petrus, "Majer." Be'to Petrus abeli', Isa nyapa ka kadhiri'na, "Petrus beremma panemona be'na? Sapa sé kodu majer upeti ben pajheg ka rato-rato é dunya réya'? Ra'yat otabe oréng asing?"

²⁶ "Oréng asing," saudna Petrus.

"Mon menje, ra'yat ta' osa majer," dhebuna Isa. ²⁷ "Tapé Éson ben be'na aje' sambhi' aghebey peggelna oréng-oréng rua'. Dhedhi, néngkéné be'na entar mancéng é telageh. Kala' pésé é colokna juko' sé ékening ade'-ade'an kadhiri'. Pésé jeréya' cokop ka'angghuy majer pajhegna Éson ben be'na. Bejer pajhegna Éson ben be'na ka oréng-oréng roa' dhedhi pajegna Be'it Allah."

Sapa sé paléng rajehh é sorgheh

18 ¹ Be'to jeréya' moréd-moréd nyader ka Isa ben atanya, "Guru, séra sé paléng rajeh jhela é kerajaan sorgheh deri éson kabbbhi réya'?"

² Isa ngolo' ana' kénii' ben mamanjeng anak jeréya' é tenga-tengana kabhi morédna, ³ dhebuna, "Sa'ongguna mon be'na kabhi ta' toubet ben abeli ka jhelanna Allah, ben andhep asor éngak kana' kénii' réya', be'na kabhi ta' kéra bisa maso' kerajaan sorgheh. ⁴ Oréng sé paléng rajeh é kerajaan sorgheh ye jeréya' oréng sé ta' sombong ben aténa tolos énga' kana' kénii' réya'. ⁵ Ben sapa bein sé naréma kana' kénii' énga' réya' kapola Éson, berarti oréng jeréya' naréma Éson. ⁶ Sapa bein sé nyebebaken kana' kénii' murtad deri Éson, lebbi bhegus oréng jeréya' lé'érna ééketa'aken betto gilingen ben é caburaken ka delem tase' sé paléng delem."

Jheué kabhi sé nyebebaken dusa

⁷ Dhebuna Isa polé, "Palang ongghu dunya réya'! Sebeb deri delem dunya molo masala sé nyebe'aken ménosa adusa. Gudhe'en sopaje alako sala laku salambe'na panggun bedé, tapé palang ongghu oréng sé madeteng gudhe'en. ⁸ Dhedhi, Mon tanang otabe sokona be'na sé nyebeaken dusa, kothong soko otabe tanang jeréya' ben bueng, lebbi bhegus cacat tapé masok sorgheh témbheng ghena' tapé masok neraka.

⁹Ben mon matana be'na sé nyebebaken dusa, congkél bein matana ben bueng. Lebbi bhegus amata tong tapé masok sorgeh témbheng amata dedhue' tapé masok neraka."

Embik kacang sé élang

¹⁰"Sénga! Be'na kabhi aje' sambhi' ngnggep rémé sala étong deri ana' kénii' réya'. Sebeb é sorgeh, malaikat-malaikatna ana'-ana' kénii' jeréya' ngabes terros ben ta' ngarasé ngalé deri sédhikna Allah. ¹¹Éson, Ratona Ménosa, deteng parlona nyalametaken sé odi'na sesat.

¹²"Berema mon panemona be'na? Ompamana bedé oréng ngobu saratos embi' terros bedé étong embi' sé élang, apa sé bhekal ékalakoa ka oréng sé ngobu embi' jeréya'? Pasté nyaré étong embi' sé élang, ben ngadina'aken sé sanga polo sanga' laéna. ¹³Mon embi' sé élang jeréya' étemo, oréng sé ngobu jeréya' bhekal kapérakan kapola étong embik sé étemo jeréya' témbheng sé sangapolo sanga' laéna sé ta' élang. ¹⁴Menje kéan Ramana Éson sé é sorgeh ta' tero sala étong deri kanak-kanak réya' binasa."

Naséhat ka togghelelan saiman sé alako dusa

¹⁵"Mon bedé toggelena be'na alako sala ka be'na, entaré kadhiri'an ajhe' bedé oréng laén tao ben dhudhu'aken salana. Mon toggelena be'na jeréya' naréma, arténa be'na pagghun atoggelen polé. ¹⁶Tapé, mon kadhiri'na ta' gellel, ajhe' oréng laén kasorang otabe kadhue'aken, ka'angghuy masté'aken ka oréng jeréya' tasala apa ende'. ¹⁷Mon kadhiri'na pagghun ta' gellel ébelaté oréng-oréng jeréya', patao bein ka jema'ah. Ben mon ta' gellel naréma paénga'na jema'ah, anggep bein kadhiri'na jeréya' énga' oréng laén sé ta' kenal Allah.

¹⁸"Éson abella'a ka be'na, ye; apa sé be'na larang é dunnya, élarang kéan é sorgeh. Ben apa sé be'na benderaken é dunnya, é benderaken kéan é sorgeh. ¹⁹Ben Éson abella kéan ka be'na, mon kadhue oréng é antarana be'na é dunya réya' sepakat masala apa bein, ben édhue'aken, dhue jeréya' bhekal ékobulaken ka Ramana Éson sé é sorgeh. ²⁰Sebeb, mon bedé kadhue otabe katelo oréng akompol kapola oréng-oréng jeréya' omadna Éson, Éson bedé étenga-tengana oréng-oréng jeréya'."

Parompamaan salang asapora

²¹Samaréna jeréya' Petrus nyander ka Isa, "Gusté, mon toggelanna éson tasala ka éson, sanapé kalé éson kodu asapora, napa cukup pétong kalé?"

²²Jewebna Isa, "Ende', benni sambhi' petong kalé, tapé peto polo kalé petong kalé!"

²³"Sebeb kerajaan sorgeh Jeréya' bisa éompama'aken énga'; bedé rato sé tero mamaré oéson ka kabhi abulena sé aoéson. ²⁴Be'to

kadhiri'na molai maré'sa oréng sé aotang, bede oréng sé aotang geji 150.000 tahon molona teros ésambhi ka rato, ²⁵ben oréng jeréya' ta' sanggup alonasé ésonna. dhedhi, rato marénta'aken sopaje oréng jeréya' kalaben ana' binéna ben kabhi apa ka'andi' éjuel ka'angghuy ngalonasé otangna.

²⁶"Tapé, oréng jeréya' bhuruen asojud é ade'na rato ben mator, 'Gusté, éson nyo'on Kinto sabber helu. Jhela sakabhina otangna éson bhokal ngalonasanna.' ²⁷Rato arasa niser ongghu ka abulena jeréya', teros nganggep otangna abulena jeréya' la lonnas.

²⁸"Be'to abulena rato jeréya' kaluar, kadhiri'na atemo kalaben kancana sé pade-pade abulena rato kéan. Abdi jeréya' andi' otang geji 6 bulen ka abule sé pertama. Abdi pertama jeréya' langsung nyabu' ben nyekel lé'ér kancana jeréya' nyambi aserro, 'Kama péséna éson, lonnasé otangna be'na ka éson!'

²⁹"Kancana jeréya' asojud é ade'na abule pertama jeréya', 'Kanca, pasabher helu, jhela kabhi jeréya' bhokal éson lonasana.'

³⁰"Tapé abule sé pertama jeréya' ta' taréma. Mala, kadhiri'na mamaso' kancanna jeréya' ka delem sel. ³¹Be'to abule-abule sé laén pada ngabes kadhedhien jeréya', aténa pade arasa melas, ben ngalapora'aken kadhedhien jeréya' ka ratonna.

³²"Ngéding laporan jeréya', rato ngolo' abule sé jehet jeréya', 'Hé, be'na oréng jehet! otangna be'na éson anggep lonas kapola be'na nyo'on ka éson. ³³Benni be'na ongghuna kodhu niser kéan ka kancana be'na énga' panéséra éson ka be'na?' ³⁴Rato jeréya' ngabhul ongghu. Abdi sé jehet jeréya' épamaso' ka delem sel sambhi' bisa ngalonasé otangna.

³⁵Isa mamaré carétanna kalaben adhebu, "Menje kéan Ramana Éson sé é sorgeh alakoa énga' jeréya' kéan ka be'na kabhi, mon be'na ta' asapora ka toggelan-toggelanna be'na kalaben iqlas."

Isa ngajher masala tala' ben kabhin

19 ¹Samaréna ngajher, Isa entar ka daerah Yudea é témora Songay Yordan. ²Molo oréng sé noro' bunté' ka Kadhiri'na, ben Isa maberan oréng-oréng saké' é antarana molo oréng sé noro' bunté' jeréya'.

³Teros, é étonga aré deteng kéan oréng-oréng mazhab Farisi ngajeba'a Isa. "Mon métorot hukum agemana Kinto kalaben éson, ponapa ollé oréng atala' ka binéna kapola alasan apa bhein?"

⁴Jewebna Isa, "Apa be'na ta' ngarasaé maca delem Kétab Taurot mon Gusté Allah nyépta'aken ménosa pertama lalaké ben bebiné? ⁵'Kapola jeréya', lalaké bhokal ngadhina'aken oréng toana ben odi' kalaben binéna, ben kadhuenna jeréya' dhedhi étong.' ⁶Dhedhi kadhuenna jeréya' benni dedhue polé, tapé la dhedhi étong. Dhedhi apa sé la épadhedhi étong kalaben Allah ta' bisa épésa polé kalaben ménosa."

⁷Oréng mazhab Farisi atanya polé, "Mon menje, ponapa Musa marénta'aken oréng sopaje abeken sorat cerai ka bebiné sé la étala' ka lakena ben apésa?"

⁸Jwebna Isa, "Musa ngijina'ghi be'na nala' binéna, jeréya' kapola be'na kabhi korang ajher ben sosa éajheré, tapé sa'ongghuna ta' énga' menje. ⁹Dhedhi, édhingaken ye! Sapa'a bein sé nala' binéna, kacuali binéna jeréya' aseléngku, teros abiné polé kalaben bebiné sé laén, oréng jeréya' la alako zina, ben lalaké sé ngabiné bebiné sé la étala' lakena, oréng jeréya' alako zina kéan."

¹⁰Moréd-moréd mator ka Isa, "Manabi masala akabbhin énga' menje, lebbi bhegus ta' osa akabbhin."

¹¹Jwebna Isa, "Tapé ta' kabhi oréng bisa odi' énga' apa sé be'na pandiraken, kecuali oréng sé étentoaken Allah sopaje odi' ta' akabbhin.

¹²Sebeb bedé oréng sé ta' alaké otabe ta' abiné kapola deri lahir la cacat jeréya'na. Bedé kéan sé ta' bisa alaké otabe abiné kapola oréng laén, jeréya'na cacat. Bedé kéan sé méllé kadhiri' ta' alaké otabe abiné sopaje bisa akerjhe é jhelan kerajaan sorgeh. Oréng-oréng sé bisa naréma ajheran réya', dhina'aken malé naréma."

Isa Abeken Barokah ka Kana-kanak Kéni'

¹³Maré menje, bedé beberempa oréng nyambi ana'-ana' kéni' ka Isa. Oréng-oréng jeréya' ménta sopaje Isa adhue ka'angghuy ana'-ana' kéni' jeréya', sopaje kanak-kanak jeréya' ollé barokah deri Allah. Tapé moréd-morédna Isa ngannyaé oréng-oréng jeréya'.

¹⁴Isa Marénta'aken ka moréd-morédna, "Dhina'aken kana'-kana' kéni' jeréya' deteng ka Éson ajhe' élarang, sebeb oréng-oréng sé énga' kana'-kana' kéni' réya' sé andi' kerjaan sorgeh." ¹⁵Teros Isa nopangngaken tanangna, ngadueaken ben minta barokah ka Allah ka'anghuy kanak-kanak jeréya'. Maré menje, Isa arangkat ka onghun sé laén.

Bahayana dhedhi oréng soghi

¹⁶É étongna aré bedé parajheka deteng ka Isa ben atanya, "Guru, kalakoan beghus napé sé kodhu éson kalako, sopaje éson naréma odi' kekal?"

¹⁷"Arapa be'na atanya ka Éson masala kabeghusen? Coman étong sé beghus ye jeréya' Allah kadhiri'. Tapé mon be'na tero naréma odi' sé langgheng, be'na kodu ta'at ka parénta-paréntana Allah bein," dhebunna Isa.

¹⁸"Parénta sé ka'ima?" saodna parajheka jeréya'.

"Ajhe' maté'é oréng, ajhe' azina, ajhe' ngico', ajhe' carpa', ¹⁹Hormaté kadhue oréng toana be'na, ben kaniseré oréng laén énga' be'na niser ka bedhena be'na kadhiri'," dhebunna Isa.

²⁰"Sakabhina parénta jeréya' la éson kalako," saodna parajheka jeréya'. "Napé polé sé gi' parlo éson kalako, Guru?"

²¹"Mon be'na tero samporna, mara juel kabhi dunyana be'na, ben péséna begi ka oréng sé méskén, ben be'na bhekal ollé pahala rajeh é sorgéh. Mon la maré bhuru noro' bunté ka Éson."

²²Ngéding dhebuna Isa jeréya', parajheka jeréya' ngalé nyambi sedhi aténa kapola kadhiri'na lakar oréng sé soghi ongghu.

²³Dhebuna Isa ka moréd-morédna, "Sa'ongghuna malarat ongghu oréng sé soghi maso' ka kerajaan sorgéh. ²⁴Menje sa'ongghuna lebbi gempang onta maso' lébet lobengna jherum tatémbeng oréng soghi ta'at ka parétana Allah ben dhedhi omatna Allah.

²⁵Be'to ngéding dhebuna Isa moréd-moréd pade menga' ben apandir, "Mon kadi' panéka séra sé bisa salamet?"

²⁶Dhebuna Isa nyambi ngabes ka moréd-morédna, "Mon ka'angghuy okorana ménosa, jeréya' mustahél tapé ka'angghuy okoranna Allah ade' sé mustahél."

²⁷Petrus mator ka Isa, "Néngkéné, éson kabhi réya' la ngadina'aken sakabhina ka'angghuy ngéréng Kinto. dhedhi apa sé bhekal éson kabhi taréma?"

²⁸Dhebuna Isa, "Parcajela, é alam dunya sé anyar, Ratona Ménosa bhekal toju' é atasna katojhuen sé molje. É be'to jeréya' be'na kabhi dubeles morédna Éson bhekal toju' kéan dhedhi hakim ka dubeles suku bengsa Israil! ²⁹Ben sapa bein sé ngadina'aken bengkona, ben toggelanna bebiné ben lalaké, otabe rama ben emakna, otabe ana'na, otabe teggelna kapola Éson bhekal olé genjheran. Oréng jeréya' bhekal naréma genténa saratos kalé lépat molona, ben bhekal naréma odi' sé kekal.

³⁰Tapé jhela molo oréng sé néngkéné penting dhedhi oréng sé ta' penting, ben sé néngkéné ta' penting dhedhi oréng sé penting."

Carétana oréng sé andi' kebhun anggur

20¹Isa adhebu polé, "Sebeb, kabede'ana kerajaan sorgéh bisa éompama'aken énga' caréta réya': bedé oréng sé andi' kebhun anggur, teros kaluar be'to gi' laggu ongghu, nyaré oréng sé bisa alako é kebhunna. ²Samaréna atemo oréng-oréng sé alakoa, kadhiri'na setuju sa aré ageji énga' biasana, teros oréng-oréng jeréya' ésono molaé akerje é kebhunna.

³"Kéra-kéra pokol sanga' laggu, kadhirikna kaloar polé ben ngabes oréng-oréng sé ta' akerje nengneng épasar. ⁴Kadhirikna abenta ka oréng-oréng jeréya', 'Be'na kabhi entar akerje é kebhunna éson, be'na kabhi éson geja sapantesa.' Teros oréng-oréng jeréya' arangkat akerje.

⁵"Be'to tenga aré kéra-kéra pokol dubelesan ben pokol telo asar, kadhirikna kaluar polé nyaré oréng sé bisa akerje é kebhunna ben molo oréng kéan sé noro' akerje ka kadhiri'na. ⁶Ben kéra-kéra pokol laléma para' maqrib, kadhirikna gi' ngabes bedé oréng nadhe'-nadhe' tade'

kerje'ana, teros kadhirikna atanya, 'Arapa be'na kabhi nadhe'-nadhe' é dina' ade' kerjena?'

⁷'Sebeb sobung oréng sé aparéng kerje'en ka éson kabhi,' jewebna oréng-oréng jeréya'.

"Kadhirikna ajeweb, 'Mon menje, mara noro' ka kebunna éson ben akerje.'

⁸"Be'to maqrib, kadirikna marénta'aken mandurna, cakna 'Mara soro ambu oréng-oréng sé akerje rua', ben geji molaé deri oréng sé akerje budhi-budhi sambhi' ka sé ade'-ade'.'

⁹"Maré menje deteng oréng-oréng sé akerje molaé pokol laléma asar, ben é bejeré kalaben geji sa aré. ¹⁰Terros deteng oréng-oréng sé akerje molaé pagi' laggu, oréng-oréng jeréya' abeté, 'Pasté éson olé bejeren lebbhi molo'.' Tapé be'to naréma bejeranna kabhi pade olé sa aré kéan. ¹¹Be'to naréma bejerana, oréng-oréng ngadhumbel ka sé andi' kebun anggur jeréya'. ¹²'Beremma jureggen, oréng-oréng sé deteng pokol léma asar coman alako sa jem ébejer pade kalaben éson kabhi sé alako sa' aréan molai gi' laggu!'

¹³" 'Kanca,' jewebna juregghen anggur jeréya', 'éson ta' sala ka be'na, beni be'na la sepatat ébejer kalaben geji sa'aré penu?' jewebna juregghen kebun anggur jeréya'. ¹⁴Néngkéné kala' bejerena be'na kabhi teros pade molé! sebeb, lakar éson tero abeken bejeren pade ka kabhi sé akerje. ¹⁵Apa éson ta' ollé makaloar péséna éson sakarepna éson kadhiri'? Atabe be'na éré kapola éson abeken lebbi ka oréng laén?'

¹⁶"Dhedhi oréng sé ade'-ade' bhekal dhedhi sé budhi-budhi, ben sabeli'na sé budhi-budhi bhekal dhedhi sé ade'-ade'."

Isa abella polé masala kamatéanna

¹⁷É be'to Isa entara ka Yerusalim, Kadhiri'na ngolo' kadubeles morédna apésa kalaben oréng laéna, ¹⁸"Pade édingngaken ye! néngkéné be'na kabhi kalaben éson entara ka Yerusalim. É kassan Éson, Ratona Ménosa, bhekal éseraaken ka imam-imam ben ahli Kétab Taurot, terros Éson bhekal éokoma maté. ¹⁹Oréng-oréng jeréya' bhekal nyeraaken Éson ka oréng-oréng sé ta' asonat. Kalaben oréng-oréng jeréya' Éson bhekal éonya, ésé'sa, ben épako é atasna kaju aropa saléb sambhi' Éson maté. Tapé é aré katelo Éson épaodi'a polé kalaben Allah."

Payo'ona ibu deri anak-anakna Zabdi

²⁰Maré menje, ibu deri ana'-ana'na Zabdi deteng ka Isa abhereng kalaben dedhue ana'na lalaké. Nyambi asojud é ade'na Isa, kadhiri'na tero ngatoraken pangaterona.

²¹"Apa pangaterona be'na, Ibu?" tanyana Isa.

"Éson tero sopaje ana'-ana'na éson réya' bisa toju' é kanan ben kéréna Kinto, rapa'na Kinto jhela dhedhi rato."

²² "Be'na kabhi ta' paham apa sé ka pénta jeréya'. Apa sanggup be'na kabhi ngalamé sé'sa'an sé bhekal Éson alamé?" tanyana Isa.

"Enggi sanggup," jewebna kadhuenna.

²³ "Lakaran, be'na kabhi bhekal ngarasaé sé'sa'an énga' sé Éson rasa'akena. Tapé masala sapa sé toju' é sabele kanan ben kéréna Éson rua' beni hakna Éson sé netepaken."

²⁴ Be'to sapolo moréd sé laén ngéding masalah jeréya' terros pegell ka kadhuenna'. ²⁵ Kapola jeréya Isa ngolok kabhi morédna sé kadubeles jeréya' ben adhebu, "Be'na kabhi tao mon pemimpin-pemimpin bengsa-bengsa nyésa ka ra'yatna, ben oréng-oréng sé andi' posisi ténggi neken ka oréng sé keni'. ²⁶ Tapé be'na kabhi ta' olé alako énga' jeréya'. Sapa éantarana be'na sé tero dhedhi oréng rajeh, kodhu dhedhi tokang tolong ka oréng laén. ²⁷ Ben sapa sé tero dhedhi pangade' é antarana be'na, kodhu dhedhi abule ka laéna. ²⁸ Enga' Éson, deteng benni ménta étolongé, tapé nolongé sambhi' masra'aken nyabena Éson dhedhi tebusen sopaje molo oréng sé ésalametaken."

Isa maberas dedhue oréng buta

²⁹ Be'to Isa kalaben morédna kaluar deri kota Yerikho molo oréng sé noro' bunté'. ³⁰ Bede dedhue oréng buta toju é pénggirna jhelan. Oréng-oréng jeréya' ngéding mon Isa sé lebet é jhelan jeréya', oréng kadhue jeréya' akara', "Ya, Jhujungan, potrana Rato Deud kaniseré éson!"

³¹ Molo oréng sé bede é onghun jeréya' ghighir ka kadhuenna ben éso ro mite', tapé oréng jeréya' tambe kelar sé akara', "Ya, Jhujungan potrana Rato Deud kaniseré éson!"

³² Isa ambu, ben atanya, "Apa sé be'na kateroé deri Éson?"

³³ "Ye, Jhujungan, sopaje matana éson bisa ngoté'é!" jewebna oréng sé kadhue jeréya'.

³⁴ Isa arasa niser ka kadhuenna, terros ngosapaken tanangna ka mata oréng kadhue jeréya'. É be'to jeréya' kéan matana oréng kadhue jeréya' bisa ngoté'é. Ben kadhuena noro' bunté' ka Isa.

Isa maso' ka kota Yerusalim

21 ¹ É be'to Isa ben moréd-morédna la sema' ka Yesrusalim é onghun anyama Be'it Fagi, sé bede é gunong Zaitun, Isa marénta'aken dedhue morédna ajhelan dhuluen. ² "Be'na kadhue kassan duluen ka kampong é ade' rua'" dhebuna Isa. "Be'to be'na napa' é kassan be'na bhekal nemoé korbhina béggel ben budu'na kaéket é kaju. Terros ocolé biggel jeréya' ben sambu ka Éson. ³ Mon bede oréng atanya, kabela ka oréng jeréya' 'Aréya' ékapanlo ka Gusté,' ben oréng jeréya' pasté mite' maké béggelna é sambu be'na.

⁴ Kadhedhien jeréya' agena' é apa sé la édhebuaken ka para nabi:

⁵ "Kabela ka oréng-oréng Yerusalim, Ratona be'na la deteng.

Kadhiri'na ta' sombong ben nai' budhu'na béggel.

⁶ Samaréna jeréya' kadhue moréd jeréya' ngajhelanaken énga' sé éparéta'aken Isa ka abe'na. ⁷ Kadhue moréd jeréya' nyambhi korbhi ben budu'na biggel ben masang angghuyana é atasna budhu'na biggel jeréya' teros Isa naé' é atasna. ⁸ molo oréng ngampar angghuyana é jhelan ben ngala' dheun palen ka'anghuy épasang é jhelan. ⁹ Molo oréng ajhelan ngéréngé Isa sambhi akara'-kara'an,

"Émoljeaken Potrana Rato Deud!

Ébarokahé Kadhiri'na sé deteng dhedhi bekhelna Allah!

Molje asmana Allah sé maha téngghi!"

¹⁰ Be'to Isa maso' ka Yerusalim oréng-oréng é kota jeréya' salbut ben atanya, "Sapa oréng sé deteng réya'?"

¹¹ "Roa' nabi Isa, deri Nazaret é Galilea, " jewebna oréng sé ngéréng Isa.

Isa é Be'it Allah

¹² Isa terros maso' Be'it Allah ben ngosér kabhi oréng sé ajhuelan é delamna Be'it Allah. Isa ngabenténg mejena tokang nokar pésé, ben korséna oréng sé ajhuelan dhera. ¹³ Isa adhebu, "Bede katolés,

'Bungkonna Éson bhekal ésebut bungko ka'anghuy adhue,'

tapé be'na kabhi madhedhi bungkona Éson ongghunna maléng-maléng."

¹⁴ Terros beberepa oréng buta nyander ka Isa é delem Be'it Allah, Isa maberas oréng-oréng jeréya'.

¹⁵ Tapé imam-imam kepala ben ahli Kétab Taurat ngabes mujizatna ben ngéding kanak-kanak molje'aken asmana Isa, " Émoljeaken Potrana Rato Deud!" Imam-imam ben ahli Kétab Taurot peggel aténa, teros atanya ka Isa, ¹⁶ "Apa be'na ngéding apa sé ékarakaken ka kanak-kanak rua'?"

"Ye, Éson ngéding, " jewebna Isa, "apa be'na kabhi gi' ta' ngarasaé maca Kétab Zabur? É delemnna katolés,

'Kanak-kanak ben buta'-buta' la éjahéré ngamolje'aken Gusté!"

¹⁷ Maré menje Isa ngadina'aken oréng-oréng jeréya', terros entar ka disa Betania ben ngénep é kassan.

Po'on ara é keréngaken

¹⁸ Lagguna gi' sobhu, Isa abeli ka Yerusalim, tapé Kadhiri'na arasa lapar. ¹⁹ Isa ngoté'é po'onna ara é pénggirna lorong. Kadhiri'na nyamperé po'on jeréya' tapé Isa ta' nemo sabigi' beleka buena. Sé bede coman dheunna bein sé lebe'. Terros po'onna ara jeréya' ékoca'é ka Isa, "Be'na ta' kéra bisa abue polé." Langsung po'on jeréya' dhedhi keréng.

²⁰ Be'to moréd-moréd ngabes masala jeréya', kabhi pade menga' ben atanya "Beremma bisa po'on ara réya' langsung bisa keréng delem sakeji'?"

²¹"Saongghuna, " jewebna Isa, "Mon be'na kabhi parcaje ben ta' ragu-ragu, be'na kabhi bisa ngalakoné énga' apa sé la Éson kalako ka po'on ara réya', benni coman énga' menje bein tapé be'na bisa kéan apandir ka gunong réya', 'Kaangka' ben tacaburla ka tasé.' ²²Mon be'na parcaje, apa bein sé be'na pénta delem dhuenta be'na bhokal ékobulakena ka Allah."

Kobesana Isa é partanya'aken

²³Maréna jeréya' Isa abeli ka Be'it Allah, terros maso' ben ngajer. Rapa'na Isa ngajer, Imam-imam kepala ben pemimpin-pemimpinna Yahudi nyander ka Isa, "Ponapa hakna Kinto ngalakoné ponéka kabhi? Ben sapa sé aparéng kobesa ka Kinto?"

²⁴"Éson atanya kéan ka be'na kabhi, mon be'na bisa ajeweb, Éson abela'a kéan kalaben ha'na ben kobesana sapa Éson ngalakoné réya' kabhi. ²⁵Ollé ha' ben kobesa deri sapa Yahya abaptis? deri Allah otabe deri ménosa?"

Imam-imam kepala ben pemimpin-pemimpin Yahudi molaé salang atanya, "Jeweba beremma réya'? Mon ajeweb deri Allah, 'pasté oréng réya' ajeweb arapa be'na kabhi ta' parcaje ka Yahya jeréya'? ²⁶Tapé mon ajeweb deri ménosa, kabhi oréng se akompol réya' bisa ngamok sebab kabhi parcaje mon Yahya jeréya' nabi." ²⁷Akhirna oréng-oréng ajeweb, "Éson kabhi ta' oning ha' ben kobesana sapa."

Jewebna Isa, "Mon menje Éson ta' abela'a kéan ka be'na kabhi deri ha'na ben kobesana sapa Éson ngalakoné réya' kabhi."

Kiasen dedhue anak

²⁸"Néngkéné beremma mon ca'na be'na kabhi masala réya'? Bede Bapa' andi' ana' lalaké dedhue. Bapa'na entar ka ana'na sé tua'an ben apandir, 'Na', kassan entar akerje é kebun néngkéné!'

²⁹" 'Ende,' jewepa ana'na jeréya'. Tapé akhéna ngastabe terros entar akerje ka kebunna.

³⁰"Terros bapa'na entar ka ana'na sé bungso ben apandir, 'Na', kassan entar akerje é kebun néngkéné!' 'Enggi, pa', jewebna ana' bungsona tapé ta' ngalakoné apa sé kapandir bapa'na.

³¹"Néngkéné, deri kadhue ana'na oréng jeréya' kama sé noro'é pandirna oréng tuana?

"Sé tua'an" jewebna oréng-oréng jeréya'.

Isa adhebu ka oréng-oréng jeréya', "Éson abela ka be'na kabhi, rentenir ben sondhel bhokal dhuluén masok ka kerajaan Allah tatémbeng be'na kabhi. ³²Sebeb be'to Yahya deteng ka be'na kabhi, nodhuaken carana odi' sé maléburé Gusté Allah, be'na ta' gelem parcaje tapé rentenir ben sondhel jeréya' parcaje. Maké be'na kabhi la ngabes oréng laén parcaje be'na ta' tobet ben pagun ta' parcaje ka kadhirikna."

Kiasen oréng tané

³³"Mara édingngaken parompama'an réya'," dhebuna Isa. "Bede étong tuan tana sé nanem anggur é kebunna. Kebunna épasangé pagger koléléng. égebheyaken onggun gebey meres anggur. É gebheyaken pos ka'angghuy ajege kebun. Terros tuan tana jeréya' nyéwe'aken kebunna ka oréng laén, tuan tana jeréya' kadhiri' entar ka luar negeri.

³⁴Rapa'na mosém panin anggur tuan tana jeréya' ngérém oréng ka oréng sé nyéwe kebunna ka'angghuy ngala' begian deri asél paninan anggurna. ³⁵"Tapé oréng-oréng sé nyéwe kebun nahan oréng-oréng soroanna tuan tana jeréya'. Bede sé épokol, bede sé épaté'é ben bede sé ésampaté kalaben beto sambhi' maté. ³⁶Tuan tana ngérém polé oréng-oréng sé laén lebi molo deri saghita'na. Tapé kabhi ta' pojur kéan ngalamé nasib énga' sé ékérem dhuluen. ³⁷Akhirna tuan tana jeréya' ngérém ana'na kadhiri', 'Pasté ana'na éson ékasongkané,' pékérna tuan tana jeréya'.

³⁸Tapé be'to oréng-oréng sé nyewe tana jeréya' ngoté'é sé deteng ana'na tuan tana kadhiri', oréng-oréng sé nyewe jeréya' salang benta, 'Ra, réya'i, oréngna ahli werisna. Mara paté'é bein ben kala' werisenna!
³⁹Terros ana'na tuan tana jeréya' éteggu', ésampataken ka loar pagger ben épaté'é.

⁴⁰Isa atanya, "Néngkéné, mon tuan tana jeréya' mollé, épaberemma'a oréng-oréng sé nyéwe kebun jeréya'?"

⁴¹Jwebna molo oréng jeréya', "Pasté tuan tana jeréya' bhekal maté'é oréng-oréng jehet sé nyéwe jeréya' ben nyéwe'aken kebunna ka oréng laén sé ghelem abegi hasél paninanna."

Kiasen tokang bangunan

⁴²Isa adhebu polé ka oréng-oréng jeréya', "Apa be'na kabhi ta' ngarasaé maca ésé Kétab Socé, sé menje;

'Beto sé ébueng ka tokang-tokang bangunan kapola éanggep ta' bhegus
néngkéné la dhedhi beto sé paléng penting delem bangunan jeréya'.

Ajheib onghu, sebab Allah kadhiri' sé madhedhi beto jeréya' penting!"

⁴³Kapola be'na kabhi ta' gelem parcaje, ha'na be'na dhedhi omadna Allah la é cabut deri be'na kabhi, ben ébekenna ka bengsa-bengsa sé ta'at ka Allah ben ngasélaken bue. ⁴⁴Sapa bein sé labu ka atasna beto jeréya' bhekal ancar ben sapa sé kacécé'é ka beto jeréya' bhekal éghiles sambhi' dhedhi lembhu'."

⁴⁵Rapa'na Imam-imam kepala ben mazhab Farisi ngéding kiasen Isa jeréya', oréng-oréng jeréya' tao mon kadirikna sé ékamaksodaken kalaben Isa. ⁴⁶dhedhi, oréng-oréng jeréya' ausaha sopaje bisa neggu'

Isa, tapé tako' ka molo oréng sé akompoll sebab kabhi oréng jeréya' parcaje mon Isa jeréya nabi.

Parompama'an maoran

22¹Isa ngangghuy parompamaan polé be'to adhebu ka molona oréng,

²"Sorgeh kabede'anna bisa éompama'aken énga' Rato sé mabedeaken pésta maoran kapola ana'na akabbhin. ³Rato marénta'aken ka ana' buena sopaje mapa' oréng-oréng sé éonjheng. Tapé oréng-oréng sé éonjheng jeréya' ta' gelem deteng. ⁴Rato marénta'aken polé ana' buena sé laén polé. Paréntanna, 'Mara abela ka kabhi oréng sé éonjheng jeréya'; kabhi hidanganna la ranta, sapé ben budu'na sé paléng bhegus la ésambelli ben la émasa'é. Mara kabhi konjhengan éatoré pade deteng.'

⁵"Tapé kabhi oréng sé éonjheng jeréya' ade' sé ngédingnaken, tambe kabhi entar ka kebun ben akerje kadhiri'-dhiri'. ⁶Apa polé bedé sé nyeget, mokolé ben maté'é ana' buena rato.

⁷Be'to rato ngéding kabé jeréya', rato gamo' onggú teros marénta'aken ka prajuritna sopaje maté'é oréng-oréng jeréya' ben ngaober kotana. ⁸"Samaréna jeréya' rato abela ka ana' buena sé laén polé, 'Réya' péstanna la séap, tapé onjhenganna ta' pantés deteng ka maoran. ⁹Mara néngkéné be'na entar ka lorong-lorong, ben ajhe' sarobejhena ben sabenya'na oréng sopaje deteng ka péstanna éson réya'!

¹⁰Ana' buena rato jeréya' entar ka jhelan ben sarobejhena oréng sé étemoé éajhe' masok ka pésta jeréya' dhedhi onggun ka'angghuy konjhengan jeréya' penuh.

¹¹Rato maso' ka delem tero ngabesé tamoyna sé deteng. Rato ngabes bedé oréng sé deteng ta' ngangghuy angghuyen sé coco' deteng amaor. ¹²Rato atanya ka oréng jeréya', 'Hai toggelan, beremma be'na bisa maso' kana' ta' ngangghuy angghuyen pésta?' Oréng jeréya' mite' bein.

¹³"Rato marénta'aken ana' buena polé, 'Mara éket tanang ben sokona oréng réya' ben sampataken kaluar ke onggun sé petteng. É kassan bhekal nangis ben ésé'sa.'

¹⁴Isa mamaré caréta parompama'anna menje, "Molo sé étodheé tapé sakoti' sé épélé."

Mazhab Farisi ngajhebe' Isa kalaben atanya masala paje'

¹⁵Samaréna menje, oréng-oréng mazhab Farisi entar rembeka abhereng, nyaré cara beremma bisa ngajhebe' Isa ngangghuy pertanya'an. ¹⁶Oréng-oréng jeréya' nyoro moréd-morédna kalaben anggota deri golongan Rato Herodes. Oréng-oréng jeréya' atanya ka Isa, "Pa' Guru, éson kabhi oning Kinto jujur. Bapa' ngajher kalaben terang-terangan masala jhelan Allah ka'angghuy ménosa, ben ta' tako'

ka apa ca'na oréng, kapola Kinto ta' nyaré hormat deri ménosa.
¹⁷Kapola jeréya, mara Bapa' adhebu ka éson kabhi, mon noro' atoranna aghemana éson kalaben Kinto napa ollé oréng yahudi majher paje' ka Rato Roma sé ngajheje kita napa ende'?

¹⁸Tapé Isa tao mon ma'sodna oréng-oréng jeréya' jube' ben ajeweb, "Hai oréng-oréng munafi', arapa be'na kabhi tero ngajebe' Éson?

¹⁹Sambhi kana' pésé sé kalaben be'na gebhey majer paje'!"

Oréng-oréng jeréya' abeken pésé ka Isa sopaje éabes.

²⁰"Gember ben nyamana sapa réya'? tanyana Isa.

²¹"Ratona Roma, " jewebna molo oréng.

Dhebuna Isa, "Mon menje, beken ka Rato apa sé dhedhi andi'na Rato, ben ka Allah apa sé dhedhi andi'na Allah."

²²Ngéding jewebna Isa jeréya', oréng-oréng jeréya' pade menga' terros nyingge ngadina'aken Isa.

Mazhab Saduki ngajhebe' Isa kalaben atanya masala kodi'an samaréna kamatéan

²³Be'to aré jeréya' kéan deteng ka Isa oréng-oréng mazhab Saduki. Oréng-oréng mazhab Saduki réya' tamaso' golongan oréng sé ta' parcaje mon oréng maté bedhenna odi' ben abeli ka Allah. oréng-oréng jeréya' pade entar atanya ka Isa. ²⁴"Guru," ca'na oréng-oréng jeréya', "Musa ngajheraken mon lalaké sé andi' biné teros sobung omor saghita'na andi' anak, toggelana kodhu abiné ka randhe toggelanna jeréya' sopaje abeken katoronan ben dhedhi werisna sé sobung omor jeréya'. ²⁵Ngarasaé bedé papéto toggelan é kana'. sé toa'toa'an sobung omor samaréna akabhin. Kapola gi' ta' andi' anak, terros randena ékabhin ka ali'na. ²⁶Ali'na jeréya' sobung omor kéan be'to gi' ta' andi' anak. Enga' menje kéan ali'-ali'na sabhi' ka sé papéto. ²⁷Akhérna bebiné jeréya' sobung omor kéan. ²⁸Dhedhi, be'to jhela mon oréng maté lakar épaodi' polé, sapa sé dhedhi lakana bebiné jeréya'? Sebeb papétona ngarasaé dhedhi lakéna."

²⁹Jewebna Isa, "Be'na kabhi réya kaléro ongghu, sebeb be'na ta' ngarté ka éséna Kétab Socé Allah menje kéan ka kobesana Allah.

³⁰Sebeb mon jhela oréng sé maté épaodi' polé, odhi'na benni masala kabhin ben ékabhinaken polé, tapé odi'na bhekal énga' malaikat sé odi' é sorgéh. ³¹Apa be'na kabhi ta' ngarasaé maca dhebuna Allah masala oréng maté,

³²'Éson réya' Allahna Ibrahim, Allahna Isha' ben Allahna Yakub.'

Allah jeréya' benni Allahna oréng maté tapé Allahna oréng sé odi'!"

³³Be'to ngéding penjelasanna Isa jeréya', molo oréng pade menga' ka ajheranna.

Ahli Kétab taurot atanya ka Isa masala paréntah Allah sé paléng penting

³⁴ Be'to oréng deri mazhab Farisi ngéding mon jewebna Isa nyebhebaken oréng-oréng Mazhab Saduki ta' bisa abenta apa-apa polé ka Isa, teros oréng deri mazhab Farisi akompol nyaré pertanyaan ka'anghuy ngajhebe' Isa.

³⁵ Sala étong oréng deri mazhab Farisi jeréya' dhedhi ahli Kétab Taurot, kadhirikna sé atanya ka Isa, ³⁶ "Pakguru, paréntana Allah sé kamma sé paléng penting delem Kétab Taurot^v?"

³⁷ Jewebna Isa,

" 'Kaniseré Allahna be'na kalaben satolosna até,
kalaben satolos jiwena be'na ben satolos akal budhina be'na.'

³⁸ Jeréya' parénta sé pertama ben paléng penting!

³⁹ Parénta sé kadhue sé pade pentingna;

'Kaniseré oréng laén énga' be'na niser ka bhedhen'na be'na kadhiri'.'

⁴⁰ Kabhi éséna Kétab Taurot ben Kétab nabi-nabi, édeseraken ka kadhue paréntah réya."

Isa Atanya Masala Al-Masih Ka Mazhab Farisi

⁴¹ Be'to oréng-oréng deri mazhab Farisi gi' akompol é onghhun jeréya' , Isa atanya,

⁴² "Beremma mon ca'na be'na kabhi masala Al-Masih? Potrana sapa Kadhiri'na jeréya'?

"Potrana Rato Deud," jewebna oréng-oréng jeréya'.

⁴³ "Mon menje," dhebuna Isa, "Erohna Allah abeken ilham ka Rato Deud sopaje nyebut Potrana jeréya' Gusténa. Kadhiri'na apandir,

⁴⁴ Gusté Allah adhebu ka Gusténa éson;

"Mara toju' é sabele kanan Éson, sambhi' moso-mosona be'na épanyembhea é bebena sokona be'na.

⁴⁵ Dhedhi mon Rato Daud nyebut Al-Masih jeréya' Gusténa, beremma bisa Al-Masih jeréya' potrana Rato Deud?"

⁴⁶ Ade' étong oréng beleka sé bisa ngajeweb Isa. Ben molaé be'to jeréya' ade' polé oréng sé bengal atanya-tanya'an ka Isa.

Isa ngoca'é ahli kétab ben mazhab Farisi

23 ¹ Samaréna jeréya', Isa adhebu ka molo oréng ben ka moréd-morédna. ² "Ahli-ahli Kétab Taurot ben mazhab Farisi réya' ollé kobesa sopaje bisa ngajeré masala hukumna Musa. ³ Kapola jeréya' toro'é ben amalaken kabhi apa sé éajheraken, tapé aje' toro'é aqla'na. Sebeb apa sé éajheraken ta' pade kalaben kalakoanna kadhiri'. ⁴ Oréng-oréng jeréya' nyoro masala sé malarat-malarat ben abeken

^v**22.36** Delem Kétab Taurot bedé lebhi deri 600 paréntana Allah.

peraturan sé bere', tapé ta' nolongé oréng beremma carana sopaje bisa ngajhelanaken.

⁵"Apa bein sé ékalako tujuanna sopaje ékoté'é molo oréng ben éhormaté énga' oréng socé. Mésalna, kama-kama ngangghuy sorben, jubeh, tasbhi, ben nyambhi buku dhu'a sopaje ékoté'é socé. ⁶Oréng-oréng jeréya' lébur toju' é onghun sé éséapaken ka'angghuy oréng sé éhormaté, lébur toju' é onghunna oréng rajeh sopaje éanggep rajeh kéan. ⁷Lébur mon éhormaté é pasar-pasar, ben mon é olo' 'Guru.'

⁸"Tapé be'na aje' gelem mon ésembhe ben éolo' 'guru,' sebab Guruna be'na coman étong ben be'na kabhi onghuna pade ben étong toggelan. ⁹Ben aje' ngolo' sapa bein Aba, sebab coman Allah sé ésorgeh sé ésebut Aba. ¹⁰Ben aje' ngadhina'aken oréng laén ngolo' be'na pemipin, sebab coman étong pemimpina be'na, ye jeréya' Éson Al-Masih. ¹¹Sapa sé posisina paléng téngghi kudhu dhedhi tokang nolongé é antarana be'na kabhi. ¹²Oréng sé aromasa paléng téngghi deri laéna bhekal ékabebeaken, ben oréng sé andhep asor bhekal épaténgghi posisina.

¹³"Calaka be'na ahli Kétab Taurot ben mazhab Farisi. Be'na oréng munafi'!. Be'na kabhi dhedhi palang jhelanna oréng-oréng sé nyaré jhelanna Allah. Be'na kabhi ta' gelem dhedhi omadna Allah, ben be'na kabhi dhedhi palang begi oréng laén.

¹⁴"Calaka be'na kabhi ahli Kétab Taurat ben mazhab Farisi, hai be'na oréng munafi'! be'na ngoco-ngoco rande-rande méskén ben ngarapas romanna. Be'na notopé dusana be'na kalaben alako énga' oréng socé kalaben malanjheng-lanjheng dhuenna be'na. Kapola jeréya' be'na bhekal naréma okoman sé lebi bere'.

¹⁵"Calaka be'na ahli Kétab Taurot ben mazhab Farisi, be'na oréng munafi'! Be'na entar arantau coman nyaré étong oréng sopaje noro' aghemanna be'na, tapé maré menje be'na madhedhi kadhiri'na ahli nerakah ben lebbhi jehet deri be'na.

¹⁶"Celaka be'na pemimpin sé buta! be'na ngajheraken sapa sé asompah demi Be'it Allah sopanna jeréya' ta' sa. Tapé sapa sé asompa demi emas sé édelem Be'it Allah sompanna jeréya' sa ben kodhu éla'san'aken. ¹⁷Be'na réya' budhu ben buta! Kamma sé lebbi penting; emasna otabe Be'it Allah sé masocé emasna jeréya'? ¹⁸Salaénna jeréya' be'na ngajheraken; sapa sé asompa demi mezbeh qorben bekaran sompana ta' sa, tapé sapa sé asompa demi korben sé éatasna mezbeh jeréya' sompana sa ben kodhu éla'sana'aken. ¹⁹Hai be'na, lakar budhu onghu! Kamma lebbi penting? Qurbena otabe mezbeh qurben, sé masocé qurbena? ²⁰Dhedhi, mon bedé oréng sé asompa demi mezbeh qurben, berarti asompa demi kabhi sé bedé é atasna onghun jeréya'. ²¹Ben mon bedé oréng sé asompa demi Be'it Allah, arténa oréng jeréya' asompa kéan demi asmana Allah sé bedé é delemna jeréya'. ²²Ben mon bedé oréng asompa demi sorgeh, berarti asompa demi arazy Allah ben demi Kadhiri'na sé toju' éatasna jeréya'.

²³"Celaka be'na ahli Kétab Taurot, ben oréng deri mazhab Farisi, be'na kabhi réya' oréng munafi'. Be'na masra'aken qurben sepersapolo deri taneman sé ade' reggenna, tapé ngadina'aken sé penting delem hokomna aghema, énga'; alako adhil, kaniseran, ben kasetia'an. Sé énga' jeréya' lakar kodhu élakoné tapé aje' ngadina'aken sé laén. ²⁴Be'na réya' lakar pemimpin sé buta ongghu! Lala' é delem geles be'na saréng, tapé onta be'na tellen.

²⁵"Celaka be'na ahli Kétab Taurot ben mazhab Farisi, oréng munafi'! Be'na coman nyasaé péréng ben ghelesna be'na é begian luarna bein tapé begien delemna paggun najis kalaben kekerasan ben karakossan. ²⁶Hai, Farisi sé buta! Sasaé helu péréng ben gheles begian delemna be'na, sopaje luarna bersé ongghu kéan.

²⁷Celaka ongghu be'na ahli Kétab Taurot ben mazhab Farisi!, oréng munafi'! Be'na énga' koburen sé éspot poté, é begiyen loarna ékoté'é bhegus tape é delemna aésé bedthang se la buco'. ²⁸Menje kéan be'na kabhi, deri loar ékoté'é oréng bhegus. Tape delemna penu kalaben kacarpa'an ben dusa."

²⁹"Celaka be'na ahli Kétab Taurot ben mazhab Farisi!, oréng munafi'! Be'na lébur ngabangun pasaréanna nabi-nabi ben ahias beto nisanna oréng sé dulu odi'na saleh, ³⁰Be'na kabhi abela, 'Mon éson odi' é jemanna nabi sédulu, éson ta' bhekal noro' maté'é nabi-nabi.' ³¹Dhedhi be'na kabhi ngakoé mon be'na réya' katoronanna oréng-oréng sé maté'é nabi-nabi jeréya'. ³²Mon menje, paterros ben pamaré dusa-dusana bengtoanna be'na jeréya!

³³"Be'na réya' oréng jehet ben katoronanna oréng jehet kéan! Beremma caranna be'na manyalامتaken abe'na deri sé'sa'an apoé neraka? ³⁴Pasang kopénga pabender: Éson ngéréma ka be'na kabhi nabi-nabi, oréng bija' ben guru-guru; sebegian deri oréng jeréya' bedé sé épaté' kalaben be'na, ben sebegian bedé sé épako é kaju saléb. Bedé kéan sé ésé'sa é delem Be'it Allah, ben étabeng-tabeng deri kota étong ka kota laéna. ³⁵Kapola jeréya' be'na kabhi bhekal naréma azab deri maté'é oréng sé ta' sala jeréya', molaé deri Nabi Khabil sambhi' Nabi Zakharéya' bin Berekhya, sé be'na paté'é é ongghun antara Be'it Allah ben mezbeh sé gebhey abekar qorben. ³⁶Kaénga'é ye, sa'ongghuna kabhi jeréya' étangungaken ka generasi réya'."

Isa nyeselaken Yerusalim

³⁷"Hai oréng-oréng Yerusalim! Be'na kabhi sé maté'é nabi-nabi, ben nyampaté kabbhi utosanna Allah kalaben beto sambhi' maté. Berempa kalé Éson tero ngalindungé be'na énga' korbinna ajem ngalindungé budhu'na, tapé be'na kabhi ta' gelem élindungé ka Éson. ³⁸Kapola jeréya' Allah jheu deri be'na. ³⁹Be'na kodhu tao, molaé néngkéné réya' be'na ta' kéra ngabes Éson polé sambhi' be'na abenta, "Ebarokahé Kadhiri'na sé deteng dhedhi bekélna Allah."

Isa ngajher masala kiamat

24¹Be'to Isa kaloar deri tanianna Be'it Allah, moréd-moréd nyander ka Isa ben ngajhek ngabes begunan Be'it Allah ben bunguna é sakoléléngna. ²Isa adhebu ka moréd-morédna, "Kabbhi bungunan réya' bhekal épaancar, ben ta' étong betu beleka sé panggung bede é ongghunna."

³Ta' lambe' samaréna jeréya, Isa nai' ka atas Gunong Zaitun, ben atoju'an é kassan, teros moréd-moréd nyandher ka Isa ben atanya, "Bilen masala jeréya bhekal kadhedhien? Ben ponapa tandhe-tandhena kadetenganna Kinto é aré kiamat jeréya'?"

⁴Jwebna Isa, "Pagastété, ye, ajhe' sambhi' be'na ésesataken ka oréng laén! ⁵Sebeb bhekal molo nabi-nabi palsu sé deteng, ben ngako mon kadhiri'na jeréya' Al-Masih sopaje nyarpa'é ben nyesataken manossa. ⁶Be'na kabhi bhekal ngéding kabar é kama-kama bede perang, tapé be'na ta' osa tako'. Sebab kabhi jeréya' kodhu kadhedhien, tapé jeréya' benni aré kiamat. ⁷Bengsa sé étong bhekal aperang alajhe'an bengsa sé laénna, ben negera sé étong bhekal nyerang negera sé laénna. Salaéna jeréya bhekal bede kalaparan ben léndhu é kamma-kamma. ⁸Jeréya' bhuru jumjumona bein, énga' oréng bebiné sé saké' bhekal ngalahirakena.

⁹"Salaénna jeréya kéan be'na kabhi bhekal éésonkepa ben ésera'aken ka'anghuy ésé'sa ben éokom maté. Kabhi oréng édunya réya' bhekal bedjhi' ka be'na kabhi kapola nyamana Éson, ben dhedhi morédna Éson. ¹⁰É be'to kadhedhien jeréya' bhekal molo oréng murtaf ben saléng akhianat ben saléng bedjhi'. ¹¹Bekal molo nabi palsu, ben carpa' ka sabedena oréng. ¹²Kajehetan atambea sarah ben ade' polé rasa niser éantarana ménosa. ¹³Ben sapa sé tahan sambhi' akhéna, bhekal selamataken. ¹⁴Salaénna jeréya' Injil bhekal ékaberaken ka seluruh dunya sopaje téap bengsa, suku ben bhesa ollé ngéding ben parcaje, maré menje bhuru be'tona aré kiamat.

¹⁵"Be'na kabhi bhekal ngot'é kéjehetan kejem nadhe' é Be'it Allah, énga' sé éwahyuaken Allah ka Nabi Daniel, (sapa bein sé maca kodhu maraté'aken). ¹⁶Be'to jeréya', oréng sé bede é Yudea kodhu buru ka daerah gunong-gunong. ¹⁷Oréng sé bede é ata'na bungko aje' toron ngala' apa bein deri delem bungkona, ¹⁸ben oréng sé bede éteggel ta' osa molé ngala' salénanna. ¹⁹Oréng bebiné sé ngandung ben sé gi' nyosoé bayina sé'sa ongghu! ²⁰Mara pabénnya' dhue, sopaje be'to buru ta' rapa'na némbhera' otabe rapa'na aré Sabet. ²¹Be'to aré sé nako'é jeréya', bhekal bede kamalaratan rajeh sé ta' toman bede molaé deri dunya réya' écépta'aken, ben samaréna jeréya ta' bhekal bede polé kéan. ²²Saompamana Allah ta' malekas be'tona; ta' kéra bede étong beleka oréng sé salamat. Tapé kapola omad péléhan, Allah bhekal malekas be'to jeréya'.

Al-Masih deteng ékoté'é kabhi oréng

²³ "É be'to jeréya' mon bede oréng sé apandir ka be'na kabhi, 'Mara abes, Al-Masih bede é kassan!' ben, 'Al-Masih bede é kana!' Aje' sambhi' be'na kabhi pade parcaje. ²⁴ Sebeb bhekal molo oréng ngako-ngako kadhiri'na nabi ben panyalamet tapé sa'ongghuna palso. oréng-oréng jeréya' agebhey mujizat ben perkara go'ib ka'angghuy ngocogoco oréng ben mon bisa omad péléhana Allah kéan. ²⁵ Dhedhi, kaénga'é! Mon Éson néngkéné la abela ka be'na kabhi sa gi ta'na kabhi jeréya' kadhedhien. ²⁶ Mon bede oréng sé abela ka be'na, 'Mara abes kadhiri'na bede é padang gurun!' be'na kabhi aje' sambhi' ngentaré. Otabe bede sé abela 'Kadhir'na ngirem bede éongghun réya', be'na kabhi aje' bede sé parcaje. ²⁷ Sebeb énga' kélap deteng deri témor sambhi' ka bera' ben ade' sé tao dile kélap jeréya' deteng polé, menje kéan kadetengana Ratona Ménosa. ²⁸ Sebeb é kamma bede gule é jedie bede bilis."

Isa aberi'tao masala kiamat

²⁹ Isa nerosaken dhebuna, "Ta' lambe' samaréna kasosahan jeréya', 'Mata aré bhekal dhedhi petteng,
ben bulen ta' nyonar polé.
'Bintang-bintang bhekal gegger deri langngi',
ben kabhi sé ngobesaé abeng-abeng bhekal dhedhi salbut.'
³⁰ "Samaréna jeréya' Ratona Ménosa bhekal ékoté'é é langngi'. Kabhi oréng deri kabhi suku é bumé bhekal nangis, ben ngabes Ratona Ménosa deteng é abeng-abeng kalaben kobesa sé ade' tandhinganna. ³¹ Tarompét sé rajeh bhekal é serop, ben Ratona Ménosa bhekal marénta'aken malaikat-malaikat sopaje makompol omadna deri kabhi penjhuru bumé ben langngi'.

Ajheran deri po'on ara

³² "Be'na bisa ngala' ajheran deri po'on ara. Mon ranca'na molaé lemme ben ngoncop, be'na tao jeréya' arténa la para' genté musém. ³³ Menje kéan, mon be'na la ngabes kadhedhien énga' sé Éson caréta'aken nénggele', jeréya' arténa be'tona la sema'. ³⁴ Éson abela ka be'na kabhi, kaénga'é ye! Jeréya' kabhi bhekal kadhedhien sagi'ta'na oréng-oréng jeman réya' kabhi maté. ³⁵ Langngi' ben bumé bhekal pona tapé dhebuna Éson ta' bhekal bisa pona."

Ade' sé tao dile aré ben jemna

³⁶ "Ade' sé tao dile aré ben jemna, malaikat-malaikat ta' tao, Potra deri Allah ta' tao kéan coman Rama ye jeréya' Allah kadhiri' sé tao. ³⁷ Mon Ratona Ménosa deteng jhela, kabede'anna énga' jemanna Nabi Nuh sé dhulu. ³⁸ Be'to jeman jeréya', sagi'ta'na banjir rajeh jeréya' deteng, ménosa pade ngakan, nginom, kabbhin ben ngabinaken

sambhi' ka aré Nuh maso' ka delem parao. ³⁹Be'to banjir jeréya' deteng, bhuru kabhi pade sadher bede kadhedhien apa. Menje kéan jejhela kabede'anna be'to Ratona Ménosa deteng. ⁴⁰Be'to jeréya', bede dedhue oréng sé pade akerje é kebun, sé étong éangka' ka Allah ben sé étongna édina'aken. ⁴¹Menje kéan bede dedhue bebiné sé rapa'na agghiling; sé étong éangka' ben sé étong édina'aken.

⁴²"Dhedhi ngaté-ngaté, sebab be'na kabhi pade ta' tao dile Gusté na be'na bhekal deteng. ⁴³Kaénga'é ra'! Saompamanna oréng sé andi' bungko tao dile maling bhekal maso'a, oréngna jeréya' ta' kéra tédung helu, sopaje maléngna ta' maso' ka bungkonna. ⁴⁴Kapola jeréya, be'na kabhi kodhu ajege-jege. Sebab Ratona Ménosa guli-guli bisa deteng ade' sé tao."

Abdi sé setia ben ende'

⁴⁵Dhebuna Isa polé, "Mon menje, abule sé setia ben bija'sana? Jer'ya' sé bhekal éangka' épadhedhi atasan deri sé laénna kalaben juregghena, sopaje ngator ben aberi' kakanan ka sé laénna. ⁴⁶Beremma léburna abule jeréya' mon be'to jureggena deteng ékoté'é rapa'na ngerjeaken kerje'anna? ⁴⁷Sa'ongghuna Éson abela ka be'na, jureggen jeréya' bhekal ngangka' abule jeréya' ka posisi sé lebi téngghi.

⁴⁸"Tapé mon abule jeréya' jehet, ben aggrueng delem aténa;; ⁴⁹Jureggenna éson gi' labe' moléna,' ngalak sanyamanna bein. Terros mokolé abule laén sé pade akerje, terros ngakan ben nginom sambhi' mendhem. ⁵⁰Maré menje jureggena molé é aré ben jem sé ta' ésangka-sangka. ⁵¹Oréng jeréya' bhekal épamaré ka jureggena ben ébueng ka onghunna oréng munafi'. É onghun jeréya bhekal atangisen kapola ésé'sa."

Kiasen Paraben Budhu ben Pénter

25 ¹Dhebuna Isa polé, "Kerajaan Sorgeh bisa éompama'aken énga' réya'; bede paraben sapolo nyambi lontéra terros arangkat ngambe' pangantin lalaké. ²Laléma deri paraben jeréya' budhu ben laléma pénter. ³Laléma paraben sé budhu jeréya' nyambi lontéra tapé ta' nyambi sémpenan gesna. ⁴Sedheng sé laléma pénter, nyambi lontéra ben nyambi sémpenan ges. ⁵Pangantin lalaké lambe' detengna, dhedhi paraben-paraben sé ngambe' jeréya' pade nganto' terros pade katédungan.

⁶"Be'to tenga malem bhuru bede oréng sé akara'-kara'an, 'Pangantin lalaké deteng mara sé tero ngérénga!'

⁷"Sapolo paraben jeréya' ngeding terros jegeh, kabhi ngodi'é lontéranna kadhiri'-dhiri'. ⁸Laléma paraben sé budhu jeréya' apandir ka sé pénter, 'Mara begi gesna sémpenanna be'na ka éson' sebab lontéranna éson para' matéa'.

9 " 'Ta' bisa,' jewebna laléma sé pénter, 'sebeb mon ébegi jhela lontérana éson ka'abi'an ges kéan. Mara be'na entar ka berung ben melé kadhiri'.'

10 "Terros laléma paraben sé budhu jeréya' entar melé-melé. Tapé bekto rapa'na entar melé-melé, pangantin lalaké sé éambe' deteng. Ben laléma paraben sé pénter jeréya' la séap teros ngéréng pangantin lalaké, maso' ka delem ruang pesta ben labengna terros étotop.

11 "Ta' lambe' polé, laléma paraben sé budhu jeréya' deteng. Kaléma paraben jeréya' pade aseroan, 'Tuan, tuan, tuan tolong buka'aken labengna!'

12 " 'Éson ta' kenal ka be'na kabhi,' saodna pangantin lalaké.

13 "Terros Isa mamaré parompama'ana menje, kapola jeréya' be'na kabhi kodhu séap-séap sebeb be'na ta' tao dile aré ben be'tona."

Parompama'an tatelo Abdi

14 Isa adhebu polé, "Kerajaan Sorgeh bisa kéan éompama'aken énga', juregghen sé bhekal antara alajher ka luar. Kadhirikna ngolok tatelo abulena ben maparcajhe'aken pésé sopaje épadhedhi modal salambekna kadhirikna alajher. ¹⁵Sé étong éberi'é geji 75 tahon kerje, sé étongna éberi' geji 30 tahon kerje ben sé étongna polé éberi' geji 15 tahon kerje, kadhirikna abeken pas kalaben kamampuana abulena, Samaréna jeréya' bhuru arangkat. ¹⁶Abdi sé ollé geji 75 tahon kerje lekas-lekas entar adheggeng ben ollé hasél dhu kalé lépat. ¹⁷Menje kéan oréng sé naréma geji 30 tahon kerja ben ollé hasél dhu kale lépat kéan. ¹⁸Tapé oréng sé naréma geji 15 tahon kerje kaluar entar ngalé lobeng ben ngabhendem péséna.

19 "La lambe' bedé é rantau, jureggen nénggele' mollé, ben molaé étong-étongan kalaben abulena sé épasraé péséna. ²⁰Oréng sé naréma geji 75 tahon kerje lekas nyander ka jureggena ben ngabeken geji 150 tahon kerje. 'Gusté,' atorna, 'Kinto sédulu marcajeaken geji 75 tahon kerje ben néngkéné éson la ollé hasél dhu kalé lépat.'

21 " 'Begus' pandirna jureggenna, ' Be'na abule sé bhegus ben setia. Kapola be'na bisa éparcaje masalah sé kéné' dhedhi éson marcajeakena masala sé rajeh ka be'na. Mara maso' kana' noro' bunga kalaben éson!'

22 "Lajhu, oréng sé naréma geji 30 tahon kerje nyander ben mator, 'Gusté, Kinto ampon aparéng ka éson pésé geji 30 tahon kerje, néngkéné éson ollé hasél dhu kalé lépat.'

23 " 'Begus' pandirna jureggenna, be'na abule sé bhegus ben setia. Kapola be'na bisa éparcaje masala-masala sé kéné', éson marcajeakena masala sé rajeh ka be'na. Mara maso' kana' noro' bunga kalaben éson.'

24 "Samaréna menje, oréng sé naréma geji 15 tahon kerje nyander ka jureggenna, ben mator, 'Gusté, éson oning Kinto néka oréng sé kasar. Kinto ta' nanem tapé manin hasél é onghunna oréng, ben ta' nyemaé é onghunna kadhiri' tapé Kinto ngala' paninanna. ²⁵Kapola

ésón tako' dhedhi pésé sé deri Kinto ésón bhendem, néka péséna Kinto ésón pabeli.'

²⁶'Be'na réya' pakerje sé jehet ben males! pandirna jureggenna. Be'na la tao mon ésón ta' namen é ongghunna ésón tapé ngala' buena, ben ta' nabur binien tapé ngala' hasélna. ²⁷Dhedhi, mesténa be'na nyabe' péséna ésón jeréya' é beng, sopaje be'to ésón molé, ésón bisa ngala' kalaben bunganna.'

²⁸Néngkéné, beken péséna ka abule sé andi' pésé geji 150 tahon kerje réya'. ²⁹Sebeb oréng sé la andi', bhekal ébekenna polé, sambhi' andi'na kalebien. Tapé oréng sé ta' andi', andi'na sé sakoti' bein bhekal ékala'a deri abe'na. ³⁰Ben abule sé ade' gunanna réya', buweng ka ongghun sé petteng, é kassa kadhiri'na bhekal atangisen kapola nanggung sé'sa'an."

Penghakimana Isa

³¹"Tapé, jhela, mon Ésón, Ratona Ménosa, deteng kadukaléna kalaben kobesana sé sa'ongghuna ékabereng malaikat-malaikatna, Ésón bhekal toju' é atasna tahta sé sa'ongghuna delem kamolje'an sé socé. ³²Bengsa-bengsa bhekal épakompola é ade'na Ésón, ben bhekal épésa'a dhedhi dedhúe énga' oréng sé nguan mésa'aken embi' kacang ben embi' bedus. ³³Ésón bhekal nempataken Embik kacang é sabele kanan ben embik bedhus é sabele kéré.

³⁴"Maré menje Ésón, Ratona Ménosa, bhekal apandira ka oréng-oréng sé bede é sabele kananna Ésón, 'Hai be'na kabhi oréng-oréng sé ébarokahé kalaben Ramana Ésón. Mara maso' ka delem ben taréma werisen sorgeh sé la éséapaken ka'angghuy be'na molaé dunya gi' ta' égebhey. ³⁵Sebeb be'to Ésón lapar be'na kabhi aberi' de'eran. Be'to Ésón pelka be'na aberi' aéng, Be'to Ésón dhedhi oréng manca be'na nyéapaken ongghun. ³⁶Be'to Ésón ta' akolambhi be'na aberi' kolambhi. Be'to Ésón berangkat be'na sé ngarabeté. Be'to Ésón bede é sel, be'na sé nyapoté ben nolongé.

³⁷"Terros oréng-oréng sé odi' ta'at jeréya' pade ajeweb, 'Gusté dilena ésón kabhi oning Kinto lapar ben ésón kabhi aparéng de'eran otabe oning Kinto pelka ben ésón kabhi aparéng nginom? ³⁸Dile polé ésón kabhi ngoté'é Kinto deteng énga' oréng manca, ben ésón kabhi nyéapaken ongghun é roma? otabe dilena ésón ngoté'é Kinto sobung angghuyen, ben ésón kabhi aparéng angghuyen? ³⁹Dile ésón kabhi oning Kinto berangkat otabe maso' sel, ben ésón kabhi nyapoté ben ngarabeté?'

⁴⁰"Ésón ajewebpa ka oréng-oréng jeréya', 'Ya, be'na kabhi bender, tapé be'na Ésón belae ye! Be'to be'na kabhi ngajhelanaken apa sé Ésón sebutaken nénggele' ka sala étong oréng sé éanggep rende ka oréng laén, berarté be'na jeréya' la ngajelenaken ka'angghuy Ésón.'

⁴¹"Ésón bhekal apandira kéan ka oréng-oréng é sabele kéréna Ésón, 'Hai, be'na kabhi oréng-oréng la'nat, ondhur deri ade'na Ésón, Maso'

kassan ka delem apoy nerakah sé la ésedia'aken ka Allah ka'angghuy ngokom Iblis ben malaikat-malaikatna. ⁴²Sebeb be'to Éson lapar be'na ta' aberi' de'eran. Be'to Éson pelka be'na ta' aberi' nginom. ⁴³Be'to Éson dhedhi énga' oréng manca, be'na ta' naréma Éson ben ta' épa'ambu ka bungkona be'na. Be'to Éson ta' andi' angghuyen be'na ta' aberi' Éson angghuyen. Be'to Éson berang ben maso' ka sel, be'na ta' nyapotté ben nolongé."

⁴⁴"Oréng-oréng sé é sabele kéré jeréya' bhekal atanya, 'Gusté, Dilena éson kabhi oning Kinto lapar, pelka, otabe énga' oréng manca, otabe ta' andi' angghuyen, otabe berang, otabe bedede delem sel, ben éson kabhi ta' nolonga Kinto?'

⁴⁵"Éson bhekal ajeweb, 'Menje ye! Mon be'na ta' gelem nolongé oréng sé éanggep rende ka oréng laén, berarté be'na ta' gelem nolongé Éson.'

⁴⁶"Dhedhi oréng-oréng jeréya' bhekal éokom ye jeréya' odi'na bedede delem sé'saan apoy nerakah salambe'na, tapé oréng-oréng sé bendher jeréya' bhekal odi' é delem sorgéh salambe'na."

Pemimpin-pemimpina Yahudi arencana maté'é Isa

26 ¹Samaréna ngajher masala jeréya' kabhi, Isa adhebu ka moréd-morédna, ²"Du aré aken' be'na kabhi tao molaé aré rajéh Paskah, ben Éson, Ratona Ménosa bhekal éserahaken ka moso-mosona Éson sopaje éokom maté kalaben cara épako é kajhu salib."

³É be'to jeréya' kéan, pemimpin-pemimpina imam, ben pemimpin-pemimpinan oréng Yahudi rapa'na akompol é romanna imam agung sé anyama Kayafas. ⁴Oréng-oréng jeréya' amosawarah masala beremma nangkep Isa ben maté'é kalaben mite'-mite' sopaje ade' sé tao.

⁵Ca'na oréng-oréng jeréya', "Tapé, mon nangkep aje' rapa'na bedede rami-rami tong dhedhi salang salbut é tengana masyarakat."

Minya' ro'om étoloaken ka ollona Isa

⁶Be'to Isa bedede é kota Baitani, é bungkona Simon séduluna ngarasaé saké' sopak, ⁷rapa'na Isa ade'er, bedede bebiné nyandher nyambi sabutol minya' ro'om sé regenna larang ongghu. Minya' ro'om jeréya' étoloaken ka ollona Isa.

⁸Moréd-moréd sé ngabes kadhedhien jeréya' ta' nyaman até, ben abela, "Gebhey apa aboros-borosaken minyak réya'? ⁹Minya' ro'om jeréya' bisa éjhuel kalaben rege sé larang ben péséna bisa ébegiaken ka fakir méskén."

¹⁰Isa oning apa sé bedede delem pékérana moréd-morédna, teros adhebu, "Arapa be'na kabhi masosa bebiné réya? Apa sé ékalako bebiné réya' bhegus ben patot éalem sebeb kabhi ékalako ka'angghuy Éson. ¹¹Fakir mékén bhekal bedede terros é antaranna be'na, tapé Éson ta' salambe'na terros akompol é antarana be'na kabhi. ¹²Kalaben nyéramaken minya' ro'om réya' ka bedhenna Éson, bebiné réya'

nyéapaken pamakamana Éson. ¹³ Sa'ongghuna Éson abela'a ka be'na kabhi ye, é delem dunya réya' ékama-kama'a bein ben sabhi' dile bein, apa sé ékalako bebiné réya' bhekal ékaénga' ben ésebut gebhey pangénga; ka kadhiri'na."

Yudas akhéanat ka Isa

¹⁴ Teros sala étong morédna Isa sé anyama Yudas Iskariot entar ka pemimpin-pemimpina imam. ¹⁵ Yudas abela ka oréng-oréng jeréya', "Apa imbelanna mon éson nyerahaken Isa ka sampiyan kabhi?" Terros oréng-oréng jeréya' nimbheng pésé péra' telo polo benya'na ben ébeken ka Yudas. ¹⁶ Molaé be'to jeréya' Yudas terros-terros nyaré be'to ben kesempatan sé bisa'a nyerahaken Isa ka imam-imam.

Isa ben morédna nore'é aré raje Paskah

¹⁷ Rapa'na aré pertama aré rajeh Paskah^w jeréya' oréng Yahudi mabedeaken acara ngakan roti sé egebhey ta' ngangghuy ragih. Terros moréd-moréd mator ka Isa, "Kinto tero éséapakena de'eran Paskah ékaimma?"

¹⁸ Dhebuna Isa, "Be'na entar ka tenga kota, temoé sala étong oréng é étong bungko, terros abela menje, 'Menje pesenna Guru, "Be'to sé la étantoaken Allah ka Éson la sema'. Éson tero ngakan Paskah abhereng kalaben moréd-morédna Éson é bungkona be'na." ' ' "

¹⁹ Moréd-morédna Isa ngajelenaken apa sé parénta'aken Isa ka kadiri'na. Kabhi pade entar nyéapaken de'eran Paskah.

²⁰ Be'to la malem, Isa kalaben kadubeles morédna ngakan abhereng.

²¹ Rapa'na pade ngakan, Isa adhebu, "Édingaken ye! bede sala étong é antaranna be'na sé bhekal akéyanata ka Éson."

²² Terros aténa moréd kabhi pade sosa, ben pade mator ka Isa, "Tanto sé éma'sodaken Kinto benni éson éngghi guru?"

²³ Jewebna Isa, "Oréng sé mamaso' rotina ka delem geles abereng kalaben Éson jeréya' sé bhekal akéyananta ka Éson. ²⁴ Lakar Éson, Ratona ménosa réya', bhekal maté pade énga' sé la étolés, tapé celaka ongghu oréng sé akéyanaté Éson ben nyerahaken Éson ka moso sopaje épaté'é. Lebhi bhegus oréng jeréya' ta' ngarasaé élahiraken.

²⁵ Yudas, sé akéyanat ka Isa jeréya' mator kéan ka Isa, "Tantonna benni éson kéan sé éma'sod kalaben Kinto, énggi Guru?"

Jwebna Isa, "Be'na sé apandir kadhiri'!"

²⁶ Be'to Isa kalaben kabhi morédna rapa'na ade'er, Isa ngala' ruti, terros adhue sokor ka Allah. Samaréna adhue terros rutina épeca-épeca kalaben tanangna ben ébegi ka kabhi morédna, "Taréma ben kakan! aréya' bedhenna Éson sé ébegi-begi ka'anghuy be'na kabhi."

²⁷ Maré menje Isa ngala' cawan sé aésé anggur, terros adhue sokor ka Allah ben ngabeken ka kabhi morédna, "Mara be'na kabhi pade

^w**26.17** Aré raje Paskah ; lambe'na petong aré

ngénom deri cawan réya',²⁸ Sebeb aréya' deranna Éson sé ngesahaken jhejhina Allah, dera réya' sé édhumpaaken ka'angghuy molo oréng sopaje dusa-dusana ésapora ka Allah.²⁹ Sa'ongghuna Éson abela'a ka be'na, molaé néngkéné Éson ta' nginoma polé aéng bue anggur sambhi' napa' be'tona Éson nginom anggur delem arté laén kalaben be'na kabhi é kerajaana Ramana Éson."

³⁰ Samaréna jeréya' Isa kalaben morédna ngejung pojien ka Allah, terros entar ka gunong sé anyama Zaitun.

Petrus bhokal ta' ngakoé Isa

³¹ Isa adhebu ka moréd-morédna, "Malem néngkéné kéan be'na kabhi bhokal buru ngadina'aken Éson kadhiri'an; sebeb delem Kétab Socé, Allah adhebu,

'Éson matéyanna oréng sé ngowan

ben hewen sé éowan bhokal kolar klaér.

³² Tapé samaréna Éson ébengkitaken polé, Éson ngaduluanna be'na kabhi ka kota Galilea."

³³ Atora Petrus, "Dhigghel sé laén buru ngadhina'aken Kinto, tapé éson ta' kéra nyorot şakuti' beleka!"

³⁴ "Enga' Petrus, Éson abela'a ka be'na ye, malem réya' kéan saghita'na ajem ngoko', be'na la telo kalé ta' ngako kenal ka Éson," dhebuna Isa ka Petrus.

³⁵ Jewebna Petrus, "Maké nyabeh taroanna ben maté abhereng kalaben Kinto, éson ta' bhokal apandir éson ta' kenal kalaben Kinto Gusté!" Ben kabhi morédna apandir énga' menje kéan.

Isa Adhue é taman Getsemani

³⁶ Salaéna jeréya Isa kalaben morédna ajhelan sambhi' napa' ka taman sé anyama Getsemani. "Mara kabhi pade toju' é dina', Éson entara adhue é kassa." ³⁷ Petrus ben dedhue ana'na Zabdi éajhe' ngaberengé Isa. Kadhiri'na molaé arasa sedhi ben arasa ta' nyaman.

³⁸ Isa adhebu, "Aténa Éson arasa sedhi ongghu énga' oréng sé para' matéa. Be'na kabhi bedé dinna' bein ngajhege kalaben Éson ye."

³⁹ Teros Isa entar ka semo jheuna, asojud ka tana ben adhue, "Rama," dhebuna, "Manabi bisa, jheuaken deri Éson kamalaratan sé'sa'an néka. Tapé benni pangateronna Éson sé dhedhi tapé pangateronna Kinto sé kadhedhian."

⁴⁰ Isa abeli nemoé morédna sé katelo nénggele' ben kabhi étemo la pade tédung. "Coman sajjem beleka be'na ta' bisa ngajege kalaben Éson ye? ⁴¹ Mara kabhi pade ajege-jege ben adhue ka Allah sopaje be'na kabhi aje' sambhi' kening cobe. Lakar rohna be'na tero ta'at tapé bedhenna be'na ta' kelar sé ngajhelanakenya."

⁴² Sakaléyaken Isa adhue, "Rama, manabi kamalaratan sé'sa'an réya lakar kodhu éésongung Éson, ben ta' bisa éjheuaken, éatoré kadi' ponapa pangateronana Kinto."

⁴³Isa abeli polé ka tatelo morédna jeréya' ben étemo kabhi pade tedhung sebab la talébet katondhunna. ⁴⁴Isa abeli adhue ka telo kaléna ben adhue énga' dhuenna nénggele'. ⁴⁵Samaréna adhue Isa abeli polé ka tatelo morédna, "Be'na kabhi gi' panggun tédung ben aistirahat? Abessé! La napa' be'tona Éson éserahaken ka tanangna oréng-oréng ðureka. ⁴⁶Mara jeggeh, kaluar deri dina'. Abes! Oréng sé nyerahaken Éson la deteng."

Isa étangkep

⁴⁷Rapa'na Isa gi' adhebu, Yudas sala étong deri dubeles morédna deteng. Yudas deteng abhereng kalaben molo oréng sé pade nyambi petong-petong ben pedeng. Oréng-oréng jeréya' soroanna pemimpina imam-imam ben pemimpin-pemimpina oréng Yahudi. ⁴⁸Oréng sé akéyanat jeréya' la aberi' kode, "Oréng sé éson ciom, jeréya' oréngna ben tangkep." ⁴⁹Be'to napa' ka onghun jeréya' Yudas terros nyander ka Isa, "Salam pa' Guru!" terros nyeom Isa.

⁵⁰Dhebuna Isa, "Toggelan, pamaré apa sé dhedhi tujuana be'na deteng kana'!

Teros molo oréng jeréya' maju nangkep Isa.

⁵¹Sala étong moréd sé abhereng kalaben Isa nénggele' makaloar pedengna ben nebesaken ka oréngna imam agung sambhi' kothong kopéngna.

⁵²Dhebuna Isa, "Maso'aken pedengna be'na jeréya' ka berengkana, sebab sapa sé ngaghuna'aken pedeng bhekal maté kalaben pedeng.

⁵³Apa be'na ta' tao mon Éson gelem minta ka Ramana Éson, ben néngkéné kéan ékéremé lebi deri dubeles pasokan tentara malaikat?

⁵⁴Tapé mon énga' menje beremma bisa aghena'é apa sé la édhebuaken delem Kétab Socéna Allah, lakar kadhedhien réya' kodhu Éson alamé."

⁵⁵Teros dhebuna Isa ka molo oréng jeréya', "Arapa be'na kabhi nangkepa Éson kalaben pedeng ben petong-petong, apa Éson réya' maléng? Saben naré Éson ngajher é Be'it Allah, tapé be'na ta' nangkep Éson. ⁵⁶Tapé lakar kodhu énga' menje sopaje éghena'é apa sé la édhebuaken nabi-nabi sédulu." Samaréna jeréya' kabhi morédna Isa pade élang salang salbut ta' temo kamma buruna.

Isa Al-Masih ésambhi oréng Yahudi ka pangadilen Agema

⁵⁷Samaréna étangkep, Isa ésambhi ka bungkona imam agung Kayafas. É kassan pade akompol ahli Kétab Taurat ben pemimpin-pemimpin bangsa Yahudi. ⁵⁸Petrus noro' bunté' deri jheuna sambhi' napa' ka taniaan bungkona imam agung Kayafas. Be'to la napa', kadhiri'na toju' nyabi ngabesé apa sé bhekal kadhedhien ka Isa.

⁵⁹Pemimpin-pemimpin imam, ben sakabhina Mahkamah Aghema nyaré-nyaré kasa'séan palsu sopaje Isa bisa éokom maté. ⁶⁰Ben sétong beleka ta' nemo maké la molo oréng sé maju aberi' keterangan palsu.

Terakhir bede dedhue oréng sé nyander ka ade', ⁶¹terros abenta, "Oréng ponéka, apandir Éson bisa marobu Be'it Allah, ben delem be'to telo aré bisa ébegunna polé."

⁶²Ngéding oréng jeréya', Imam agung manjheng kapola peggel, "Berema, apa sé kapandir saksé réya' bedher apa ende'?" ⁶³Tapé Isa ta' adhebu apa-apa.

Imam agung atanya, "Demi asmana Allah sé Odi', mara abela ka éson apa be'na réya Al-Masih, Putra deri Allah?"

⁶⁴Jwebna Isa, "Be'na kadhiri' sé la abella menje. Apa polé molaé néngkéné be'na kabhi bhekal ngabes Éson, Ratona Ménosa toju' é sabele kananna Allah sé maha kobesa, ben deteng é atasna ondem é langngi'!"

⁶⁵Imam agung jeréya' ngamo' sambhi' nyaré' angguyanna kadhiri', "Oréng réya' musrik sebab ngoca'é Allah, ta' parlo nyaré saksé polé. Kabhi pade ngéding kadhiri' apa sé ébenta'aken musrik ngoca'é Allah.

⁶⁶Néngkéné beremma potosanna be'na kabhi?"

"Oréng réya' jelas sala dhedhi kodhu éokom maté," saotna molo oréng sé akompol é ongghun jeréya'.

⁶⁷maré menje oréng-oréng jeréya' bede sé ngacopaé moanna Isa, bede sé mokol. Bede kéan sé namper ka Isa, ⁶⁸ben apandir, "Mara tebe', sapa sé namper be'na hai Al-Masih!"

Petrus ta' ngakoé ka Isa

⁶⁹Be'to jeréya', Petrus toju' é ade'na bungkona imam agung. Bede bebhiné nyander ka kadhiri'na, terros bebiné jeréya' akerje é rumanna imam agung, ben atanya, "Be'na sala étong oréng sé kama-kama abereng kalaben Isa oréng deri Galelia jeréya'."

⁷⁰Petrus ta' ngakoé mon kenal ka Isa, "Éson ta' ngarté apa sé ka pandir be'na, " pandirna Petrus ka oréng jeréya'.

⁷¹Petrus ngalé sé oléna toju' ka sema'na gerbeng. Bede polé bebiné sé akerje ka imam agung laénna ngoté'é ké Petrus ben apandir, "Oréng réya' nénggele' abereng kalaben Isa deri Nazaret jeréya'."

⁷²Petrus ta' ngakoé polé, "Ongghuen, éson ta' kenal ka oréng jeréya'!"

⁷³Ta' lambe' maréna jeréya', molo oréng sé bede éongghun jeréya' manjheng nyander ka Petrus, "Pasté be'na sala étong deri oréng-oréngna Isa jeréya' sebab pasde deri bhesanna be'na ta' pade ka oréng dinna'.

⁷⁴Terros Petrus asompa-sompa, "Éson ta' ngenalé oréng jeréya'."

Pas be'to jeréya' ajem akongko'.

⁷⁵Ben Petrus énga' mon Isa la adhebu, "Éson abela'a ka be'na ye, malem réya' kéan saghita'na ajem akongko', be'na bhekal telo kalé ta' ngako kenal ka Éson." Akhéna Petrus nyingge deri ongghun jeréya' nyambi nangis.

Yudas maté aghentong

27 ¹Gi' sobhu aré, Pemimpin-pemimpin imam kalaben pemimpin oréng Yahudi la motosaken bhekal maté'é Isa. ²Isa ékaléntong, terros ésambi ka Pilatus, gubenur deri negera Rum sé ngajeje Isra'il.

³Be'to Yudas sé akhiyanat jeréya' tao mon Isa éokom maté, kadhiri'na ngastabe terros mabeli péséna ka pemimpin-pemimpin imam ben pemimpin-pemimpin Yahudi,

⁴Ca'na, "Éson la adusa, dhedhi pengkéyanat ka oréng sé ta' sala, sambhi' éokom maté."

Jewebna Pemimpin-pemimpin imam ben pemimpin-pemimpin Yahudi jeréya', "Jeréya' orosanna be'na, benni orosanna éson."

⁵Yudas nyampataken péséna jeréya' ka lantai Be'it Allah, teros kadhirikna bunuh diri kalaben agentong.

⁶Pemimpin-pemimpin imam melé pésé sé tabelencar jeréya', "Pésé ra'i pésé dera, dhedhi noro' hukumna aghema pésé réya' ta' bisa épamaso' ka Be'it Allah gembey persembahen." ⁷Samaréna amusyawarah kabbbhi pade sepakat, pésé jeréya' gebhey melé tana andi'na tokang gerebeh ben ényamaé 'Tana Tokang Gerebeh.' Tana jeréya' ékagebey koburna oréng manca sé maté é Yerusalim sé ta' andi' onghhun gebey koburan.

⁸Jeréya' sebabna sambhi' néngkéné tana jeréya' ényamaé tana dera.

⁹Kalaben menje, ghena' apa sé la édhebuaken kalaben Nabi Yeremia, "Oréng-oréng jeréya' naréma telo polo pésé péra', yejeréya' reggeh sé la ésetujué kalaben bengsa Isra'il dhedhi bejeran ka Kadhiri'na.

¹⁰Ben pésé jeréya' ka'anghuy melé tanana tokang gerebeh, énga' paréntana Gusté ka éson."

Isa ésambhi ka Gubenur Pilatus

¹¹Be'to Isa ésambhi ka Gubenur Pilatus, kadhiri'na atanya ka Isa, "Apa be'na ratona oréng Yahudi?"

"Be'na sé apandir menje," dhebuna Isa.

¹²Tapé be'to pemimpin-pemimpin imam ben pemimpin-pemimpin Yahudi nyebutaken benya'na perkara sé étodhuaken ka abe'na, Isa ta' adhebu apa'a bein. ¹³Kapola jeréya' Pilatus apandir ka Isa, "Apa sampiyan ta' ngéding saberempa molona perkara sé étodhuaken ka sampiyan?" ¹⁴Tapé ta' étong pandir beleka kaluar deri Isa, kapola jeréya' Pilatus menga' onghhu.

¹⁵Sabben aré rajeh Paskah, gubenur biasana mabebasaken tahanan sesuai kalaben péléana masyarakat. ¹⁶Be'to jeréya' bedé oréng sé éokom kapola kajehetana sé kabhi oréng la tao, nyamana Isa barabbas. ¹⁷Dhedhi rapa'na la molo onghhu oréng sé akompol, Pilatus bhuru atanya ka molo oréng jeréya', "Sapa sé be'na kabhi péli sopaje éson ocolaken: Isa se' ésebut Barabbas otabe Isa sé ésebut Al-Masih?" ¹⁸Pilatus apandir menje, kapola kadhiri'na tao, mon pemimpin-

pemimpin imam ben pemimpinna bengsa Yahudi nangkep Isa kapola éré ben dengki.

¹⁹Rapa'na Pilatus toju' ékorsé pengadilen, binéna akéré m pesen, "be'na aje' noro'-noro' delem perkarana oréng sé ta' andi' sala jeréya', sebeb masala kadhiri'na éson amémpé jubhek malema."

²⁰Tapé pemimipin imam-imam ben pemimpina Yahudi terros manas-manasé masyarakat sopaje mabebas Isa Barabbas ben ngokom maté Isa Al-Masih.

²¹Pandira pilatus polé, "Deri kadhue oréng réya', kamma sé be'na kabhi pénta, sopaje éson bebasaken ka'angghuy be'na kabhi?"

"Isa Barabbas," jewebna masyarakat jeréya'.

²²"Mon menje, épaberemma'a Isa sé ésebut Al-Masih réya' ka éson?" tanyanna Pilatus.

"Salibaken bein," jewebna masyarakat jeréya'.

²³Pilatus atanya polé, "Apa kajehetanna?"

Oréng sé molo jeréya' santa'-santa'an sé akara', "Salibaken bein!"

²⁴Akhirna Pilatus nyadher mon kadhiri'na ta' bisa apa-apa kapola tako' tong bede kerusuhen. Dhedhi Pilatus ngala' aéng terros ngabecoé tanangna éade'na oréng sé molo jeréya' ben apandir, "Éson ta' noro'-noro' nanggung masala kamatéanna oréng réya', aréya' orosanna be'na kabhi!"

²⁵Oréng molo jeréya' pade nyaot, "Dina'aken malé éson ben ana'-ana'na éson sé nanggung masala kamatéanna oréng réya'!"

²⁶Terros Pilatus marénta'aken mabebas Isa Barabbas kapola péntanna molo oréng, ben Marénta'aken Isa sé ésebut Al-Masih écambu' terros épaté'é épako é kajhu salib.

Isa ékoco-koco ka tentarana Pilatus

²⁷Maré menje tentarana Pilatus nyambi Isa maso' ka delem markas é istana, ben kabhi tentara jeréya' manjheng ngoléléngé Isa.

²⁸Angghuyana Isa éloco'é, ben éangghuaken jubeh berna bungo énga' jubehna rato. ²⁹Oréng-oréng jeréya' agebhey mahkota deri ranca' sé molo durina épasangaken é ollona Isa. Tanang kananna Isa éberi'é tongkat, ben oréng-oréng jeréya' pade asojud é adekna Isa sambhi ngoco-ngoco, "Salam, hai ratonna oréng Yahudi!" ³⁰Oréng-oréng jeréya' ngacopaé Isa, ben tongkat sé étanangna ékala' ben épokolaken ka ollona Isa. ³¹Samaréna Isa gebhey koco-kocoan, Oréng-oréng jeréya' ngaloco'é jubeh ben ngangghuyaken angguyana Isa kadhiri'. Maré menje Isa ékélér kaluar sopaje égentongnga é atas kaju aropa saléb.

Isa ésalébaken

³²É tenga jhelan oréng-oréng jeréya' atemo kalaben oréng anyama Simon deri kiréné. Simon jeréya' épa'sa épamékol kaju saléb sé égebheya maté'é Isa. ³³Akhérna rombongana sé ngélér Isa napa' ka

étong gunong sé ésebut 'Golgota' sé arténa 'Ongghunna Tenghora'.
³⁴Terros oréng-oréng jeréya' aberi' nginom ka Isa anggur écampor empedhu. Tapé samaréna écécépé, Isa burung sé ngénoma.

³⁵Maré menje Isa épako é atasna kaju saléb, sopaje agenthong sambhi' maté. Teros angghuyana ébegi-begi kalaben cara ngabueng undien. ³⁶Oréng-oréng jeréya' pade toju' nganonghué Isa. ³⁷É atasna ollona épasang tolésan alasan arapa Kadhirikna éokom maté;

'Aréya' Isa Al-Masih,
 Ratona oréng Yahudi.'

³⁸Bede kéan sé éokom salib abereng kalaben Isa yejeréya' perampok, sé sétong ésabele kanganna ben sétong é sabele kéréna Isa. ³⁹Oréng sé kolar-kalér ngabes Isa pade akéthe'-kéthe'an ollona ben ngahina Isa, ⁴⁰"Hai be'na sé marobhua Be'it Allah ben abenguna polé delem telo aré! Mon be'na Potra deri Allah, mara néngkéné be'na toron deri atas kaju salib jeréya' ben pasalamat be'na kadhiri'!"

⁴¹Menje kéan pemimpin-pemimpinna imam, oréng ahliabe'na Kétab Taurat, ben pemimpinna oréng Yahudi pade ngoca'é Isa, ⁴²"Oréng laén la ésalametakenna, padahal abe'na kadhiri' ta' bisa ésalametaken! Mon lakar Kadhiri'na jeréya' ratona oréng Yahudi, dina'aken néngkéné apa bisa Kadhiri'na toron deri kaju salib jeréya, mon bisa bhuru éson kabhi parcaje ka Kadhiri'na. ⁴³Kadhiri'na réya'parcaje ka Allah, ben ngako Potra deri Allah. Mara pade abes bein apa Allah bhekal nolongngé Kadhiri'na."

⁴⁴Rampo' sé éokom abereng kalaben Isa bein noro' ngoca'é énga' sé laéna.

Isa sobung omor

⁴⁵Be'to tenga aré, lambe'na telo jem sambhi' pokol telo, alam dunya dhedhi penteng ajilbuten. ⁴⁶Be'to la pokol telo jeréya' Isa asero santa' onghu, "Eli, Eli, lama sabakhtani?" sé arténa, "Ye Allah, Ye Allah, ponapa Kinto ngadina'aken Éson?"

⁴⁷Beberempa oréng sé bede é onghun jeréya' pade ngéding seroanna Isa jeréya' ben apandir, "Kadhiri'na ngolo' Nabi Elyas."

⁴⁸Samaréna menje, sala étong deri oréng sé bede é onghun jeréya' ngala' sepon ben émaso'aken ka aéng anggur acem, terros épasang é jhui'-jhui' ben ébeken ka Isa sopaje éinom.

⁴⁹Tapé oréng-orréng sé laéna apandir, "Tongghu, mara abhes helu apa Elyas deteng nolongé Kadhiri'na."

⁵⁰Isa akara' polé kalaben soara nyaréng, terros najhe'.

⁵¹Be'to jeréya' kéan, guli-guli tabir^x sé bede delem Be'it Allah carék deri atas ka bebe dhedhi dedhue. Léndhu rajeh é bumé ben gunong-

^x**27.51** Delem Beit Allah bede dedue ruang yejeréya'; ruang socé ben ruang maha socé ben ruang jeréya' epésaaken kalaben 'tabir raje' deri kaén leberna ben ténggina 5m tebelna 10cm. Tabir jeréya' notopé ruang maha sucé sopaje peté parjhejhien Allah ta' ekoté'é.

gunong beto table. ⁵²Koburen-koburen tabuka, ben molo jenazah oréng sé saleh épaodi' polé. ⁵³Oréng-oréng jeréya' odi' samaréna Isa ébengkitaken deri kamatian, teros oréng-oréng jeréya' maso' ka kota Yerusalim ben molo oréng sé ngabes kadhedhien jeréya'.

⁵⁴Komandan ben tentara sé ngajege Isa pade katako'an be'to bedé léndhu ben ngabes kadhedhien jeréya' kabhi, "Oréng réya' onghuen Potrana Allah," ca'na oréng-oréng sé ngajeghe Isa jeréya'.

⁵⁵É onghun jeréya' molo kéan bebiné sé noro' bunté' deri jheuna, oréng-oréng jeréya' sé nolongé Isa gi' molaé deri Galilea. ⁵⁶É antarana bebiné jeréya' bedé Maréya'm deri Magdala, ben Maryam emakna Yakub ben Yusuf, ben emak deri ana'-ana'na Zabdi.

Isa ékoburaken

⁵⁷Be'to para' maqriba, deteng oréng sé soghi deri Arimatea anyama Yusuf. Kadhiri'na oréng sé la dhedhi morédna Isa kéan. ⁵⁸Yusuf entar ka Pilatus, ben minta jenazahna Isa. Teros Pilatus marénta'aken sopaje jenazahna Isa ébeken ka Yusuf. ⁵⁹dhedhi Yusuf ngala' jenazahna Isa, teros ngafané kalaben kaén lenan sé anyar. ⁶⁰Terros ngoburaken é koburen sé égebhey ka'angghuy Yusuf kadhiri' sé ékalé é gunong beto. Maré menje étopoé kalaben beto rajeh, terros Yusuf molé. ⁶¹Meréyam deri Magdala ben Mareyam sé laéna toju' neneng é ade'na kobur sambhi ngabes ka kobur jeréya'.

Pasaréanna Isa éjhege

⁶²Kalagunna be'to aré Sabto, pemimpinna Imam-imam ben oréng-oréng deri mazhab Farisi ngadep ka Pilatus. ⁶³"Tuan, éson kabhi énga' be'to tokang carpa' jeréya' gi' odi'na adhebu, 'Samaréna telo aré Éson bhokal ébengkitaken kalaben Allah.' ⁶⁴Kapola jeréya', parénta'aken ka tentara-tentara sopaje ngajege koburan jeréya' sambhi' ka telo aréna, sopaje moréd-morédna ta' ngala' jenazahna terros abela ka oréng-oréng mon Isa la épaodi' polé deri kamatéan. Ben carpa' sé réya' bhokal lebi sara deri sé saghita'na."

⁶⁵"Réya beberempa tentara, mara kassan jhege pabendher kobur jeréya'" jewebna Pilatus.

⁶⁶Teros oréng-oréng jeréya' arangkat ka pasaréanna Isa, ben ngabeken tandhe ka totopna koburen kalaben stempel. Terros masangé panjhege-panjhege é ade'na kobur.

Isa bengkit deri kamatéan

28 ¹Be'to aré Sabto la lebet, é aré Ahad gi' sobhu onghu, Maryam deri Magdala ben Maryam sé étonga polé entar ka koburna Isa.

²Guli-guli bedé léndhu sé santa' onghu, malaikatna Gusté toron deri sorgeh magulu' beto rajeh panotopa kobur Isa ben toju' é atasna beto jeréya'. ³Moana malaikat jeréya' énga' kélap, ben angghuyana poté

ongghu. ⁴Tentara-tentara sé ajhege kobur jeréya' katako'an ongghu sambhi' ngeter, ben mite' énga' oréng maté.

⁵Malaikat jeréya' apandir ka oréng-oréng bebiné jeréya', "Be'na ta' osa tako', éson tao be'na kabhi entar kana' nyaré Isa sé maté é atasna kaju saléb roa'. ⁶Néngkéné Kadhiri'na ade' é dinna', Kadhiri'na la ébengkitaken énga' sé la édhebuaken sé dulu. Mara pade abes ongghun sé Isa épasaréaken. ⁷Néngkéné, kassa be'na lekas entar ka moréd-moréd sé laéna kabela menje, "Isa la ébengkitaken, ben néngkéné Kadhiri'na la ngadulué be'na kabhi ka Galilea. É kassan be'na kabhi bhekal ngabes Kadhiri'na. Sa'ongghuna éson la abela ka be'na kabhi."

⁸Lekas-lekas bebiné jeréya' ngadina'aken pasareanna Isa. Kalaben rasa tako' acampor péra', Bebiné-bebiné jeréya' pade buru-buru ka'angghuy abela kadhedhien jeréya' kabhi ka moréd-moréd sé laéna. ⁹Guli-guli é jhelan, Isa nemoé bebiné-bebiné jeréya', "Salam be'na kabhi," dhebuna Isa. Terros kadhue bebiné jeréya' nyander ka Isa negu'é sokona Isa kalaben asojud nyembe ka Kadhiri'na. ¹⁰Dhebuna Isa, "Ta' osa tako', kassa pade abela ka toggelan-toggelanna Éson sopaje entar ka Galélia; é kassa kabhi bhekal atemo kalaben Éson."

Tentara-tentara sé ajhege pasareanna Isa ésono carpa'

¹¹Be'to kadhue bebiné jeréya' gi' ta' napa' ka onggun moréd sé laén, tentara-tentara sé ajhege koburna Isa duluen napa' ka kota ben alapor ka pemimpin-pemimpinna imam masala apa sé la kadhedhien é koburen Isa. ¹²Maré menje pemimpin-pemimpin imam jeréya' arapat kalaben pemimpin-pemimpin Yahudi gebhey arembe' jhelan kaluarna deri perkara jeréya', ahérna tentara-tentara sé ajhege kobur Isa éberi'in pésé sopaje notop colo'na. ¹³Oréng-oréng jeréya' apandir, "Be'na kabhi kodhu abela mon moréd-morédna Isa malem-malem deteng ngala' jenazahna Isa rapa'na be'na kabhi katédungan. ¹⁴Ben mon perkara réya' ékaéding gubenu, éson kabhi sé ngadepa sopaje be'na kabhi ta' ékening perkara apa-apa." ¹⁵Terros tentara-tentara jeréya' naréma pésé jeréya' ben ngalakoné éga' sé épesenaken ka imam-imam ben pemimpin-pemimpin Yahudi ka abe'na. Kapola jeréya' caréta jeréya' gi' paggun ékacaréta sambhi' néngkéné étenga-tenga oréng Yahudi.

Parénta sé agung

¹⁶Samaréna jeréya', kasebeles morédna Isa arangkat ka sala étong gunong é daerah Galiléa énga' sé la épesenaken ka Isa. ¹⁷Be'to kabhi moréd ngoté'é Isa é ongghun jeréya', kabhi pade asojud nyembe Isa. Tapé é antaranna moréd jeréya' gi' bede beberempa sé mamang aténa. ¹⁸Teros Isa nyander ka kabhi moréd,ben apandir, "Sakabhina kobesa é sorgheh ben é bumé la épasra'aken ka Éson. ¹⁹Kapola jeréya', entaré kabhi suku bangsa é bumé, padhedhi kabbhi oréng morédna Éson, ben pamadhiaken kabhi oréng jeréya' delem asmana Rama, Putra, ben Roh

Socé, ²⁰ben ajheré téap oréng ta'at ka ajheran sé la Éson ajheraken ka be'na kabhi. Ben kaénga'é, Éson terros ngaberengé be'na kabhi sambhi' akhir jeman."